

2024/3019

12.12.2024

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2024/3019 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Νοεμβρίου 2024

για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων

(αναδιτύπωση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽⁴⁾ έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα και ουσιαστικά⁽⁵⁾. Καθώς πρόκειται να τροποποιηθεί εκ νέου, είναι σκόπιμη η αναδιτύπωση της οδηγίας αυτής για λόγους σαφήνειας.
- (2) Το νερό είναι πρωταρχικό αγαθό που ανήκει σε όλους και είναι για όλους. Ως φυσικός πόρος που είναι βασικός, αναντικατάστατος και απαραίτητος για τη ζωή, χρειάζεται να λαμβάνεται υπόψη και να ενσωματώνεται στις τρεις διαστάσεις του: την κοινωνική, την οικονομική και την περιβαλλοντική.
- (3) Η οδηγία 91/271/ΕΟΚ καθορίζει το νομικό πλαίσιο για τη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη αστικών λυμάτων και την απόρριψη βιοαποδομήσιμων λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Τα αστικά λύματα μπορούν να προκύψουν από διάφορα μείγματα οικιακών λυμάτων, αστικών απορροών και μη οικιακών λυμάτων άλλης προέλευσης. Τα λύματα από εγκαταστάσεις όπως γραφεία, σχολεία, κουζίνες με παρασκευη τροφίμων τα οποία προέρχονται κυρίως από τον ανθρώπινο μεταβολισμό, χαρακτηρίζονται οικιακά λύματα. Ο σκοπός της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ είναι να προστατεύει το περιβάλλον από δυσμενείς επιπτώσεις της απόρριψης ανεπαρκώς επεξεργασμένων αστικών λυμάτων. Έχει συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁾ και σε άλλο σχετικό ενωσιακό δίκαιο. Η οδηγία αυτή θα πρέπει να συνεχίσει να επιδιώκει τον ίδιο σκοπό, συμβάλλοντας παράλληλα στην προστασία της δημόσιας υγείας σύμφωνα με την προσέγγιση Μία Υγεία, η οποία αποσκοπεί στη βιώσιμη εξισορρόπηση και βελτιστοποίηση της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των οικοσυστημάτων, όταν, για παράδειγμα, τα αστικά λύματα απορρίπτονται σε ύδατα κολύμβησης ή σε υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου νερού, ή όταν τα αστικά λύματα χρησιμοποιούνται ως δείκτης παραμέτρων σχετικών με τη δημόσια υγεία. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει την πρόσβαση στην αποχέτευση και σε βασικές πληροφορίες σχετικά με τη διακυβέρνηση των δραστηριοτήτων συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να αποσκοπεί στην αύξηση των συνεργειών με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και με δράσεις για την αποκατάσταση των αστικών οικοσυστημάτων, ιδίως μέσω ολοκληρωμένου σχεδιασμού διαχείρισης αστικών λυμάτων, με παράλληλη βέλτιστη χρήση της ψηφιοποίησης. Τέλος, η οδηγία αυτή θα πρέπει να συνεχίσει να αποσκοπεί στη σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, ιδίως με την περαιτέρω μείωση των εκπομπών αζώτου αλλά και με την προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και, ως

⁽¹⁾ ΕΕ C 146 της 27.4.2023, σ. 35.

⁽²⁾ ΕΕ C, C/2023/250, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/250/oj>.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Απριλίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 5ης Νοεμβρίου 2024.

⁽⁴⁾ Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1991, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (ΕΕ L 135 της 30.5.1991, σ. 40).

⁽⁵⁾ Βλέπε παράρτημα VII μέρος Α.

⁽⁶⁾ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

εκ τούτου, θα πρέπει να συμβάλει στον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, ο οποίος θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*). Σύμφωνα με το άρθρο 193 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν αυστηρότερες απαιτήσεις από τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν για παράδειγμα να εξετάσουν την εφαρμογή αυστηρότερων προθεσμιών ή αυστηρότερων κατώτατων ορίων από εκείνα που περιλαμβάνονται στην παρούσα οδηγία, την ταχύτερη επίτευξη ενεργειακής ή κλιματικής ουδετερότητας ή την επιβολή πρόσθετων απαιτήσεων ή τη διεύρυνση του φάσματος εφαρμογής των οικείων εθνικών συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού.

- (4) Το 2019 η Επιτροπή διενήργησε αξιολόγηση της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου («αξιολόγηση»). Από την αξιολόγηση αυτή διαπιστώθηκε ότι απαιτείται επικαιροποίηση ορισμένων διατάξεων της εν λόγω οδηγίας. Εντοπίστηκαν τρεις σημαντικές πηγές ρύπανσης που δεν αντιμετωπίστηκαν πλήρως από την εν λόγω οδηγία από αστικά λύματα που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, και συγκεκριμένα οι υπερχειλίσσεις λόγω νεροποντής και οι ρυπασμένες απορρίψεις αστικών απορροών, οι δυνητικές δυσλειτουργίες μεμονωμένων συστημάτων, δηλαδή συστημάτων επεξεργασίας οικιακών λυμάτων που δεν εισέρχονται σε δίκτυα αποχέτευσης, και οι μικροί οικισμοί που επί του παρόντος δεν καλύπτονται πλήρως από την οδηγία 91/271/ΕΟΚ. Οι τρεις αυτές πηγές ρύπανσης ασκούν σημαντική πίεση στα συστήματα επιφανειακών υδάτων της Ένωσης. Στην έκθεση της αξιολόγησης τονίστηκε επίσης η ανάγκη να βελτιωθεί η διαφάνεια και η διακυβέρνηση των δραστηριοτήτων για τα αστικά λύματα, να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που προσφέρει ο τομέας της επεξεργασίας αστικών λυμάτων ως προς την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να γίνουν ουσιαστικά βήματα προς την ενεργειακή ουδετερότητα ως συμβολή στην κλιματική ουδετερότητα, και να εναρμονιστεί η επιτήρηση υγειονομικών παραμέτρων, όπως ο ιός της COVID-19 και οι παραλλαγές του, στα αστικά λύματα ως μέσο υποστήριξης δράσεων για τη δημόσια υγεία.
- (5) Σύμφωνα με την έκθεση του 2018 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) για τα ευρωπαϊκά ύδατα, οι μικροί οικισμοί ασκούν σημαντική πίεση στο 11 % των συστημάτων επιφανειακών υδάτων της Ένωσης. Για την καλύτερη αντιμετώπιση της ρύπανσης από τέτοιους οικισμούς και την αποτροπή των απορρίψεων μη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων στο περιβάλλον, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμού (ι.π.) 1 000 και άνω.
- (6) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επεξεργασία των αστικών λυμάτων πριν από την απόρριψή τους στο περιβάλλον, όλα τα αστικά λύματα από οικισμούς με ι.π. 1 000 και άνω θα πρέπει να συλλέγονται σε δίκτυα αποχέτευσης, εκτός εάν τα κράτη μέλη δικαιολογούν την ανάγκη παρέκκλισης για τη χρήση μεμονωμένων συστημάτων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Κατά την οριοθέτηση των οικισμών τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το ενδεικτικό όριο αναφοράς των 10 έως 25 ι.π. ανά εκτάριο πάνω από το οποίο ο πληθυσμός, ενδεχομένως σε συνδυασμό με οικονομικές δραστηριότητες, που βρίσκεται σε συγκεκριμένη περιοχή θεωρείται επαρκώς συγκεντρωμένος. Όπου υπάρχουν ήδη δίκτυα αποχέτευσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλες οι πηγές οικιακών λυμάτων συνδέονται με αυτά.
- (7) Θα χρειαστούν σημαντικές επενδύσεις για να εφαρμοστούν οι νέες απαιτήσεις που θεσπίζει η παρούσα οδηγία. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση κάθε κράτους μέλους και, όταν χρειάζεται, να προσαρμοστούν οι προθεσμίες για την εφαρμογή ορισμένων αυστηρών απαιτήσεων. Παραδείγματος χάριν, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη που έχουν μεγάλο αριθμό μικρών οικισμών τους οποίους αφορούν οι νέες απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τη συλλογή και την επεξεργασία αστικών λυμάτων για οικισμούς με ι.π. μεταξύ 1 000 και 2 000, να παρατείνουν τις προθεσμίες για τη συμμόρφωση με τις εν λόγω νέες απαιτήσεις στο πρώτο εθνικό τους πρόγραμμα εφαρμογής. Αυτό θα πρέπει επίσης να ισχύσει για τα κράτη μέλη που διαθέτουν μεγάλο αριθμό εγκαταστάσεων, για παράδειγμα άνω του 50 %, οι οποίες χρειάζεται να αναβαθμιστούν σε τρίτοβάθμια επεξεργασία σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας. Οικισμοί με ι.π. κάτω από 2 000 στους οποίους υπάρχουν ήδη δίκτυα αποχέτευσης και τα αστικά λύματα απορρίπτονται σε σταθμούς επεξεργασίας που βρίσκονται σε διαφορετικό οικισμό δεν θα πρέπει να συνυπολογίζονται στα ποσοστά για τους σκοπούς των παρεκκλίσεων από τις εν λόγω προθεσμίες. Επιπλέον, τα τρία κράτη μέλη τα οποία προσχώρησαν τα τελευταία χρόνια στην Ένωση, δηλαδή η Βουλγαρία, η Κροατία και η Ρουμανία, χρειάστηκε να πραγματοποιήσουν πρόσφατες επενδύσεις για την εφαρμογή των απαιτήσεων της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Επιπλέον, τα εν λόγω κράτη μέλη χαρακτηρίζονται από υψηλά ποσοστά αγροτικών περιοχών με μεγάλη εκροή πληθυσμού, επιπλέον του γηράσκοντος αγροτικού πληθυσμού. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των εν λόγω κρατών μελών και να τους επιτραπεί να παρατείνουν τις προθεσμίες για τη συμμόρφωση με τις εν λόγω νέες απαιτήσεις στα πρώτα εθνικά τους προγράμματα εφαρμογής.
- (8) Όταν ανευρίσκονται πολύτιμοι από αρχαιολογικής απόψεως χώροι κατά την πραγματοποίηση έργων υποδομής, όπως η κατασκευή δικτύων αποχέτευσης ή σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, τα έργα αυτά συχνά καθυστερούν λόγω της ανάγκης να διεξαχθούν αρχαιολογικές μελέτες επί τόπου σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Συνεπώς, είναι σκόπιμο να προσαρμοστούν οι προθεσμίες εφαρμογής στις εν λόγω ειδικές περιπτώσεις. Ειδικότερα, όταν ένα κράτος μέλος διαπιστώσει

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

ότι, λόγω της ανάγκης διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, η κατασκευή της απαιτούμενης υποδομής είναι ιδιαίτερα δυσχερής, θα πρέπει να του επιτρέπεται να προσαρμόζει τις προθεσμίες εφαρμογής σε συγκεκριμένες περιοχές και να επικαιροποιεί αναλόγως το εθνικό του πρόγραμμα εφαρμογής. Οι παρατάσεις των προθεσμιών θα πρέπει να καθορίζονται για κάθε περιοχή και να είναι όσο το δυνατόν συντομότερες, κατ' ανώτατο όριο έως οκτώ έτη. Η πολιτιστική κληρονομιά θα πρέπει να νοείται κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης της UNESCO του 1972 για την προστασία της παγκόσμιας κληρονομιάς.

- (9) Όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι η εγκατάσταση δικτύου αποχέτευσης αστικών λυμάτων ή η σύνδεση με δίκτυο αποχέτευσης δεν θα απέφερε κανένα όφελος για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία, ή δεν θα ήταν τεχνικά εφικτή ή θα συνεπαγόταν υπερβολικό κόστος, και μόνο στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν μεμονωμένα συστήματα για τη συλλογή, την αποθήκευση ή/και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζουν το ίδιο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας με τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια επεξεργασία. Τα μεμονωμένα συστήματα μπορούν να περιλαμβάνουν διαφορετικούς τύπους συστήματος συλλογής, αποθήκευσης ή επεξεργασίας, όπως λύσεις που βασίζονται στη φύση, συστήματα επεξεργασίας μικρού μεγέθους, ή προσωρινές δεξαμενές σε συνδυασμό με τακτική εκκένωση σε σταθμούς επεξεργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη χρήση και τη λειτουργία μεμονωμένων συστημάτων.
- (10) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν εθνικά, περιφερειακά ή τοπικά μητρώα για τον εντοπισμό των μεμονωμένων συστημάτων και των προσωρινών εγκαταστάσεων αποθήκευσης που χρησιμοποιούνται στην επικράτεια τους, και να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα συστήματα αυτά είναι κατάλληλα σχεδιασμένα, ότι συντηρούνται σωστά και ότι υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο συμμόρφωσης βασισμένο σε μια προσέγγιση βάσει κινδύνου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει ιδίως να εξασφαλίζουν ότι τα μεμονωμένα συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή, την αποθήκευση ή την επεξεργασία των αστικών λυμάτων είναι αδιαπέραστα και στεγανά και ότι παρακολουθούνται και επιθεωρούνται σε τακτά και καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Λαμβανομένου υπόψη του δυσανάλογου κόστους για την προσαρμογή του σχεδιασμού τέτοιων συστημάτων στις νέες απαιτήσεις σχεδιασμού, οι εν λόγω νέες απαιτήσεις σχεδιασμού δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε συστήματα εγκατεστημένα πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας. Όταν χρησιμοποιούνται μεμονωμένα συστήματα για τη συλλογή ή/και την επεξεργασία άνω του 2 % του φορτίου αστικών λυμάτων σε εθνικό επίπεδο από οικισμούς με ι.π. 2 000 και άνω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή αιτιολόγηση για τη χρήση μεμονωμένων συστημάτων αντί δικτύων αποχέτευσης, απόδειξη συμμόρφωσης των εν λόγω συστημάτων με τα καθιερωμένα πρότυπα δυνάμει της παρούσας οδηγίας και περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται για τη μείωση της χρήσης των εν λόγω συστημάτων.
- (11) Ως αποτέλεσμα κατακρημνισμάτων, όπως βροχή, χιόνι ή νερό από την τήξη του πάγου, οι υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής και οι αστικές απορροές συνιστούν σημαντική εναπομένουσα πηγή ρύπανσης που απορρίπτεται στο περιβάλλον. Τέτοιες υπερχειλίσεις και απορροές αναμένεται να αυξηθούν λόγω των συνδυασμένων επιπτώσεων της αστικοποίησης και της σταδιακής μεταβολής των βροχοπτώσεων που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή. Οι υποδομές διαχείρισης των αστικών λυμάτων είναι επομένως ιδιαίτερα ευάλωτες στην κλιματική αλλαγή. Θα πρέπει να προσδιοριστούν λύσεις για τη μείωση αυτής της πηγής ρύπανσης σε τοπικό επίπεδο, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών τοπικών συνθηκών. Οι λύσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε ολοκληρωμένη ποσοτική και ποιοτική διαχείριση των υδάτων στις αστικές περιοχές. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι καταρτίζονται ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων σε τοπικό επίπεδο για όλους τους οικισμούς με ι.π. 100 000 και άνω, δεδομένου ότι οι οικισμοί αυτοί ευθύνονται για σημαντικό μερίδιο της εκπεμπόμενης ρύπανσης. Θα πρέπει επίσης να τεθούν σε εφαρμογή ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων για οικισμούς με ι.π. μεταξύ 10 000 και 100 000, όπου οι υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής ή οι αστικές απορροές συνιστούν απειλή για το περιβάλλον ή τη δημόσια υγεία. Στα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να καθοριστούν μέτρα που αποσκοπούν στον περιορισμό της ρύπανσης από υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 2 % του ετήσιου συλλεγόμενου φορτίου αστικών λυμάτων υπολογιζόμενου σε ροή υπό συνθήκες ανομβρίας με βάση τους ρύπους στους πίνακες 1 και 2 του παραρτήματος Ι.
- (12) Τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα για τη μείωση της ρύπανσης από υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής καθώς και για την αντιμετώπιση της δυνητικά σημαντικής ρύπανσης που προέρχεται από χωριστά συλλεγόμενες αστικές απορροές, για παράδειγμα ρύπανση που προκύπτει από τις πρώτες βροχοπτώσεις μετά από μακρές περιόδους ξηρασίας σε πυκνοκατοικημένες περιοχές. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη της ρύπανσης στη πηγή και την προώθηση λύσεων που βασίζονται στη φύση έναντι λύσεων που απαιτούν τη δημιουργία γκριζών υποδομών. Τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν προληπτικά προσωρινά μέτρα με στόχο την αποφυγή της εισόδου μη ρυπασμένων όμβριων υδάτων στα δίκτυα αποχέτευσης ή την προσωρινή αποθήκευση, συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συγκράτησης νερού, και κατάλληλη επεξεργασία των έντονα φορτισμένων απορροών ή των υπερχειλίσσεων από τις πρώτες βροχοπτώσεις. Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να αυξήσουν τους πράσινους και γαλάζιους χώρους στις αστικές περιοχές και να λαμβάνουν υπόψη την πλατφόρμα για τον οικολογικό προσανατολισμό των πόλεων, η οποία παρέχει καθοδήγηση και γνώσεις για την υποστήριξη των πόλεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί επαρκής κάλυψη των ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης αστικών λυμάτων και συνολική επίλυση των προβλημάτων που συνδέονται με τις νεροποντές, τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να καταρτιστούν για τις περιοχές αποστράγγισης των σχετικών οικισμών.
- (13) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων είναι οικονομικά αποδοτικά, είναι σημαντικό να βασίζονται σε βέλτιστες πρακτικές που έχουν ήδη εφαρμοστεί σε αστικές περιοχές. Ως εκ τούτου, τα προς εξέταση μέτρα θα πρέπει να βασίζονται σε ενδελεχή ανάλυση των τοπικών συνθηκών και θα πρέπει να ευνοούν μια

προληπτική προσέγγιση με στόχο τον περιορισμό της συλλογής μη ρυπασμένων όμβριων υδάτων και τη βελτιστοποίηση της χρήσης της υφιστάμενης υποδομής ώστε να αποφέρουν εξοικονομήσεις ενέργειας και να συμβάλουν στη μείωση των εκπομπών. Θα πρέπει να προτιμώνται τα πράσινα και τα γαλάζια έργα αξιοποίησης και επενδύσεων, ενώ νέα γκρίζα υποδομή θα πρέπει να σχεδιάζεται μόνον όπου είναι απολύτως αναγκαία.

- (14) Προκειμένου να προστατευθεί το περιβάλλον, ιδίως το παράκτιο και το θαλάσσιο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των επιφανειακών, υπόγειων και πόσιμων υδάτων, και η δημόσια υγεία από δυσμενείς επιπτώσεις λόγω της απόρριψης ανεπαρκώς επεξεργασμένων αστικών λυμάτων, θα πρέπει να εφαρμόζεται δευτεροβάθμια επεξεργασία σε όλες τις απορρίψεις αστικών λυμάτων από οικισμούς με ι.π. 1 000 και άνω. Λόγω της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ώστε να συμπεριλάβει μικρότερους οικισμούς, θα πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος στα κράτη μέλη για να δημιουργήσουν την απαιτούμενη υποδομή και να εκπληρώσουν έτσι τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία. Ομοίως, θα πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος στα κράτη μέλη για να προσαρμόσουν τις οικείες υποδομές επεξεργασίας για οικισμούς που απορρίπτουν τα αστικά τους λύματα σε παράκτια ύδατα, ή σε λιγότερο ευαίσθητες περιοχές όπου δεν απαιτείται δευτεροβάθμια επεξεργασία δυνάμει της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.
- (15) Για τις απορρίψεις σε ορεινές περιοχές, ήτοι περιοχές με υψόμετρο άνω των 1 500 m και σε μικρούς οικισμούς με ι.π. κάτω των 2 000 σε περιοχές με ψυχρό κλίμα με μέση τριμηνιαία θερμοκρασία κάτω των 6° C στην είσοδο, στις οποίες είναι δύσκολο να εφαρμοστεί αποτελεσματική βιολογική επεξεργασία λόγω χαμηλών θερμοκρασιών, θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση επεξεργασίας λιγότερο αυστηρής από τη δευτεροβάθμια επεξεργασία, υπό τον όρο ότι από λεπτομερείς μελέτες αποδεικνύεται ότι οι απορρίψεις αυτές δεν έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Ομοίως, οι απορρίψεις σε βαθιά θαλάσσια ύδατα από μικρότερους οικισμούς με ι.π. κάτω των 150 000 που βρίσκονται σε λιγότερο κατοικημένες εξόχως απόκεντρες περιοχές με λιγότερους από 275 000 κατοίκους οι οποίες χαρακτηρίζονται από δύσκολη μορφολογία, όπως απότομες πλαγιές, και απορρίπτουν τα αστικά τους λύματα σε βαθιά θαλάσσια ύδατα στον ανοικτό ωκεανό, ευνοώντας ένα υψηλό επίπεδο αραιώσης των εν λόγω αστικών λυμάτων στα ύδατα υποδοχής, θα πρέπει επίσης να μπορούν να επωφελούνται από την εν λόγω παρέκκλιση. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των κρατών μελών καθώς και υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας σε ολόκληρη την επικράτεια της Ένωσης, η εν λόγω παρέκκλιση θα πρέπει να περιοριστεί σε 20 έτη δηλαδή το διάστημα που απαιτείται για τη σταδιακή αναβάθμιση των υπόλοιπων εγκαταστάσεων επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε μονάδες δευτεροβάθμιας επεξεργασίας στις εν λόγω περιοχές όπου η δευτεροβάθμια επεξεργασία ενδέχεται να είναι δυσκολότερη. Η εν λόγω παρέκκλιση θα πρέπει να χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι από λεπτομερείς μελέτες αποδεικνύεται ότι οι απορρίψεις αυτές δεν έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία και δεν επηρεάζουν τη συμμόρφωση των υδάτων υποδοχής με άλλο σχετικό ενωσιακό δίκαιο, όπως η οδηγία 2000/60/ΕΚ, 2006/7/ΕΚ (*) ή 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**).
- (16) Η αξιολόγηση έδειξε ότι η εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ πέτυχε σημαντική μείωση των εκπομπών αζώτου και φωσφόρου. Ωστόσο, σύμφωνα με την αξιολόγηση, οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική οδό για την είσοδο των ρύπων αυτών στο περιβάλλον, με αποτέλεσμα να συνεισφέρουν άμεσα στον ευτροφισμό των υδατικών συστημάτων και των θαλασσών στην Ένωση. Μέρος αυτής της ρύπανσης μπορεί να αποφευχθεί, καθώς η τεχνική πρόοδος και οι εφαρμοζόμενες βέλτιστες πρακτικές δείχνουν ότι οι οριακές τιμές εκπομπών που είχαν θεσπιστεί με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ για το άζωτο και τον φώσφορο είναι παρωχημένες και θα πρέπει να αυστηροποιηθούν, ιδίως για τους μεγαλύτερους σταθμούς επεξεργασίας. Θα πρέπει να επιβληθεί συστηματικά η τριτοβάθμια επεξεργασία σε όλους τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 150 000 και άνω, καθώς οι σταθμοί αυτοί αποτελούν σημαντική εναπομένουσα πηγή απόρριψης αζώτου και φωσφόρου.
- (17) Η τριτοβάθμια επεξεργασία θα πρέπει επίσης να είναι υποχρεωτική και σε οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω που απορρίπτουν λύματα σε περιοχές που εμφανίζουν ή διατρέχουν κίνδυνο να εμφανίσουν ευτροφισμό. Προκειμένου να διασφαλιστεί ο συντονισμός των προσπάθειών για τον περιορισμό του ευτροφισμού στο επίπεδο των σχετικών υδρολογικών λεκανών για ολόκληρη τη ζώνη υδροσυλλογής, και για να διασφαλιστεί η συνέπεια του χαρακτηρισμού των ευαίσθητων περιοχών σε ολόκληρη την Ένωση, οι περιοχές όπου ο ευτροφισμός θεωρείται πρόβλημα σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία θα πρέπει να απαριθμούνται στην παρούσα οδηγία. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή του ενωσιακού δικαίου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν άλλες περιοχές που εμφανίζουν ή διατρέχουν κίνδυνο να εμφανίσουν ευτροφισμό στην επικράτεια τους και να προσδιορίσουν αν οι εν λόγω περιοχές είναι ευαίσθητες στο άζωτο ή στον φωσφόρο ή και στα δύο, ιδίως με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται δυνάμει της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου (**), της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και της οδηγίας 2008/56/ΕΚ. Η αυστηροποίηση των οριακών τιμών, ο πιο συνεπής και συμπεριληπτικός προσδιορισμός των περιοχών που είναι ευαίσθητες στον ευτροφισμό και η υποχρέωση εξασφάλισης τριτοβάθμιας επεξεργασίας για όλες τις μεγάλες εγκαταστάσεις θα συμβάλουν, συνδυαστικά, στον περιορισμό

(*) Οδηγία 2006/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ (ΕΕ L 64 της 4.3.2006, σ. 37).

(**) Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

(***) Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρούπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1).

του ευτροφισμού. Δεδομένου ότι αυτό θα απαιτήσει πρόσθετη επένδυση σε εθνικό επίπεδο, θα πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος στα κράτη μέλη για να δημιουργήσουν τις απαιτούμενες υποδομές.

- (18) Πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις που στηρίζουν διάφορες στρατηγικές της Επιτροπής, όπως καθορίζονται σε τέσσερις ανακοινώσεις της Επιτροπής, ήτοι της 16ης Ιανουαρίου 2018 με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πλαστικά σε μια κυκλική οικονομία», της 11ης Μαρτίου 2019 με τίτλο «Στρατηγική προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα φαρμακευτικά προϊόντα στο περιβάλλον», της 14ης Οκτωβρίου 2020 με τίτλο «Χημική στρατηγική για την αειφορία — Προς ένα περιβάλλον χωρίς τοξικά» και της 12ης Μαΐου 2021 με τίτλο «Πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους — Σχέδιο δράσης της ΕΕ: “Προς μηδενική ρύπανση του αέρα, του νερού και του εδάφους”» υπογραμμίζουν την ανάγκη ανάληψης δράσης για την αντιμετώπιση του ζητήματος των μικρορύπων, οι οποίοι εντοπίζονται πλέον συχνά σε όλα τα ύδατα της Ένωσης. Ορισμένοι από αυτούς τους μικρορύπους είναι επικίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον ακόμη και σε μικρές συγκεντρώσεις μικρογραμμαρίων ανά λίτρο ή ακόμα μικρότερες. Η πρωτοβάθμια, η δευτεροβάθμια και η τριτοβάθμια επεξεργασία αφαιρούν ήδη ορισμένους μικρορύπους, αλλά θα πρέπει να θεσπιστεί ένα πρόσθετο επίπεδο επεξεργασίας, δηλαδή τεταρτοβάθμια επεξεργασία, προκειμένου να διασφαλιστεί η απομάκρυνση μεγάλου φάσματος των εναπομενόντων μικρορύπων από τα αστικά λύματα. Η τεταρτοβάθμια επεξεργασία θα πρέπει αρχικά να επικεντρωθεί στους οργανικούς μικρορύπους, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος της ρύπανσης και για τους οποίους έχουν ήδη σχεδιαστεί τεχνολογίες απομάκρυνσης. Η τεταρτοβάθμια επεξεργασία θα πρέπει να επιβάλλεται με βάση την αρχή της προληπτικής δράσης σε συνδυασμό με προσέγγιση βάσει κινδύνου. Ως εκ τούτου, όλοι οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 150 000 και άνω θα πρέπει να παρέχουν τεταρτοβάθμια επεξεργασία, δεδομένου ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο των απορρίψεων μικρορύπων στο περιβάλλον και η απομάκρυνση των μικρορύπων στους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε τέτοια κλίμακα είναι οικονομικά αποδοτική. Για σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων με ι.π. 150 000 και άνω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την ιεράρχηση των απαιτούμενων επενδύσεων, ώστε οι εγκαταστάσεις με τους μεγαλύτερους κινδύνους για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία να εξοπλίζονται χωρίς καθυστέρηση. Για τους οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να εφαρμόζουν τεταρτοβάθμια επεξεργασία σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ευαίσθητες στη ρύπανση από μικρορύπους βάσει σαφών κριτηρίων, τα οποία θα πρέπει να προσδιορίζονται. Στις περιοχές αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται τοποθεσίες όπου η απόρριψη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων σε υδατικά συστήματα συνεπάγεται χαμηλό λόγο αραιώσης ή όπου τα υδατικά συστήματα υποδοχής χρησιμοποιούνται για την παραγωγή πόσιμου νερού, για την παραγωγή οστρακοειδών ή ως ύδατα κολύμβησης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δύνανται να μην εφαρμόζουν τεταρτοβάθμια επεξεργασία στις εν λόγω περιοχές όταν η εκτίμηση κινδύνου δείχνει ότι δεν υπάρχει δυνητικός κίνδυνος από μικρορύπους για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία. Για όλες τις άλλες κατηγορίες υδατικών συστημάτων σε οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν τους κινδύνους από την απόρριψη μικρορύπων στα αστικά λύματα για το περιβάλλον ή τη δημόσια υγεία βάσει τυποποιημένης εκτίμησης κινδύνου και να εφαρμόζουν τεταρτοβάθμια επεξεργασία μόνον όπου απαιτείται σύμφωνα με τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου. Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμό με ι.π. άνω των 10 000 που έχει χαρακτηριστεί ευαίσθητος στη ρύπανση από μικρορύπους, μόνο οι σταθμοί που απορρίπτουν στην περιοχή κινδύνου θα πρέπει να απαιτείται να εφαρμόζουν τεταρτοβάθμια επεξεργασία. Προκειμένου να δοθεί στα κράτη μέλη επαρκής χρόνος για να σχεδιάσουν και να παραδώσουν την αναγκαία υποδομή, η απαίτηση για τεταρτοβάθμια επεξεργασία θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά έως το 2045 με σαφείς ενδιάμεσους στόχους.
- (19) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής συμμόρφωση των απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων με τις απαιτήσεις για δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια και τεταρτοβάθμια επεξεργασία, θα πρέπει να λαμβάνονται δείγματα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας και τα εν λόγω δείγματα θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις παραμετρικές τιμές που καθορίζονται σε αυτήν. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες διακυμάνσεις των αποτελεσμάτων των εν λόγω δειγμάτων από τεχνικές αιτίες, θα πρέπει να καθοριστεί ανώτατος αριθμός δειγμάτων που επιτρέπεται να μη συμμορφώνονται με τις εν λόγω παραμετρικές τιμές.
- (20) Η τεταρτοβάθμια επεξεργασία που απαιτείται για την απομάκρυνση των μικρορύπων από τα αστικά λύματα θα συνεπάγεται πρόσθετο κόστος, όπως το κόστος που συνδέεται με την παρακολούθηση και το κόστος νέου προηγμένου εξοπλισμού που θα χρειαστεί να εγκατασταθεί σε ορισμένους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Προκειμένου να καλυφθεί το εν λόγω πρόσθετο κόστος, και σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» που διατυπώνεται στο άρθρο 191 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ, είναι σημαντικό οι παραγωγοί που διαθέτουν στην αγορά της Ένωσης προϊόντα που περιέχουν ουσίες οι οποίες, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ανευρίσκονται ως μικρορύποι στα αστικά λύματα, να επωμίζονται την πρόσθετη επεξεργασία που απαιτείται για την απομάκρυνση των εν λόγω ουσιών, οι οποίες παράγονται στο πλαίσιο των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων. Ένα σύστημα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού είναι το καταλληλότερο μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου, καθώς θα περιορίσει τον οικονομικό αντίκτυπο για τους φορολογούμενους και για τα τιμολόγια ύδρευσης, ενώ παράλληλα θα παράσχει κίνητρο για την ανάπτυξη πιο οικολογικών προϊόντων. Σε αυτό το πλαίσιο, η διευρυμένη ευθύνη παραγωγού θα πρέπει να ισχύει ανεξάρτητα από το αν τα προϊόντα διατίθενται στην αγορά ή αν τα μεμονωμένα συστατικά τους κατασκευάστηκαν σε κράτος μέλος ή τρίτη χώρα ή αν οι παραγωγοί έχουν έδρα στην Ένωση ή αν το προϊόν διατίθεται στην αγορά μέσω ψηφιακής πλατφόρμας. Τα κατάλοιπα φαρμάκων και καλλυντικών αποτελούν επί του παρόντος τις κυριότερες πηγές των μικρορύπων που ανευρίσκονται στα αστικά λύματα για τα οποία χρειάζεται τεταρτοβάθμια επεξεργασία. Ως εκ τούτου, η διευρυμένη ευθύνη παραγωγού θα πρέπει να αφορά αυτές τις δύο ομάδες προϊόντων. Με

βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των αστικών λυμάτων και τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά αν άλλα προϊόντα θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο σύστημα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού.

- (21) Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η δυνητική αύξηση του κόστους προϊόντων ή η δυνητική μείωση των περιθωρίων κέρδους των βιομηχανιών που διαθέτουν προϊόντα στην αγορά της Ένωσης λόγω της εφαρμογής της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού θα είναι οριακή σε επίπεδο Ένωσης και δεν θα θέσει σε κίνδυνο την οικονομική προσιτότητα, τη διαθεσιμότητα ή την προσβασιμότητα των εν λόγω προϊόντων στην αγορά της Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ωστόσο, να λαμβάνουν υπόψη τις δυνητικές επιπτώσεις της εφαρμογής των απαιτήσεων της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού στην προσβασιμότητα, τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα των προϊόντων σε εθνικό επίπεδο, ιδίως των φαρμάκων, που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης, καθώς και τις πιθανές επιπτώσεις της εφαρμογής των εν λόγω απαιτήσεων στους ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι διατίθενται επαρκείς πόροι, μεταξύ άλλων με τη χρηματοδότηση μέρους του κόστους της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας. Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη ενδέχεται να επιλέξουν διαφορετικές προσεγγίσεις εφαρμογής, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και, σε κάθε προσεχρή αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί τις ενδεχόμενες επιπτώσεις από αυτή την άποψη.
- (22) Θα πρέπει ωστόσο να προβλέπεται δυνατότητα απαλλαγής από τις υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης παραγωγού. Η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να ισχύει όταν η συνολική ποσότητα των ουσιών που περιέχονται στα προϊόντα που παραγωγός διαθέτει στην αγορά της Ένωσης είναι μικρή, δηλαδή μικρότερη από έναν τόνο ετησίως, καθώς ο πρόσθετος διοικητικός φόρτος για τον παραγωγό στις περιπτώσεις αυτές θα ήταν δυσανάλογος σε σύγκριση με τα περιβαλλοντικά οφέλη. Δυνατότητα απαλλαγής θα πρέπει να προβλέπεται και για τα μέρη των προϊόντων για τα οποία ο παραγωγός μπορεί να αποδείξει ότι δεν παράγονται μικρορύποι στο τέλος της ζωής του προϊόντος ή όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι τα κατάλοιπα προϊόντος βιοαποδομούνται ταχέως στα λύματα και στο περιβάλλον ή δεν φθάνουν στους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό λεπτομερών κριτηρίων προσδιορισμού των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης και δεν παράγουν μικρορύπους στα αστικά λύματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, λαμβάνοντας υπόψη την επικινδυνότητα και τη βιοαποδομησιμότητά τους. Κατά την ανάπτυξη των εν λόγω κριτηρίων, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τα κριτήρια που έχουν ήδη καθοριστεί στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ αλλά και επιστημονικές ή άλλες διαθέσιμες τεχνικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών διεθνών προτύπων. Τα εν λόγω κριτήρια θα πρέπει να καθοριστούν πριν από την έναρξη ισχύος των υποχρεώσεων συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
- (23) Προκειμένου να αποφευχθούν ενδεχόμενες στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς, στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να θεσπιστούν ελάχιστες απαιτήσεις για την εφαρμογή συστήματος διευρυμένης ευθύνης παραγωγού, ενώ η πρακτική οργάνωση του εν λόγω συστήματος θα πρέπει να αποφασίζεται σε εθνικό επίπεδο. Προκειμένου να ευνοηθεί η υποκατάσταση των ουσιών και των προϊόντων που παράγουν κατάλοιπα μικρορύπων στα αστικά λύματα, οι εισφορές των παραγωγών θα πρέπει να είναι ανάλογες προς τις ποσότητες των ουσιών που περιλαμβάνονται στα προϊόντα που διαθέτουν στην αγορά και προς την επικινδυνότητα των καταλοίπων των εν λόγω ουσιών. Οι εισφορές θα πρέπει να καλύπτουν, αλλά όχι να υπερβαίνουν, τις επενδυτικές και λειτουργικές δαπάνες για τις δραστηριότητες παρακολούθησης των μικρορύπων, τη συλλογή, την υποβολή εκθέσεων και την αμερόληπτη επαλήθευση των στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις ποσότητες και την επικινδυνότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά των κρατών μελών, και την εφαρμογή τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας στα αστικά λύματα με αποδοτικό τρόπο. Οι εν λόγω εισφορές θα πρέπει επίσης να καλύπτουν τις λειτουργικές δαπάνες της ήδη καθιερωμένης τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, όταν είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού. Θα πρέπει επίσης να καλύπτεται μέρος των επενδυτικών δαπανών της καθιερωμένης τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την απόσβεση των επενδύσεων και τις προθεσμίες των υποχρεώσεων χρηματοδότησης που ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Δεδομένου ότι τα αστικά λύματα υφίστανται συγκεντρωτική επεξεργασία, είναι σκόπιμο να θεσπιστεί απαίτηση για τους παραγωγούς να συμμετέχουν σε έναν κεντρικό φορέα ο οποίος θα μπορεί να εκπληρώνει για λογαριασμό τους τις υποχρεώσεις που αυτοί υπέχουν στο πλαίσιο της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού.
- (24) Η αξιολόγηση έδειξε επίσης ότι ο τομέας της επεξεργασίας αστικών λυμάτων έχει τη δυνατότητα να μειώσει σημαντικά την ίδια κατανάλωση ενέργειας και να παράγει ανανεώσιμη ενέργεια, για παράδειγμα με καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων εκτάσεων των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων για την παραγωγή ηλιακής ενέργειας ή με την παραγωγή βιοαερίου από ιλύ καθώς και από θερμική ή κινητική ενέργεια ή άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η αξιολόγηση κατέδειξε επίσης ότι, αν δεν θεσπιστούν σαφείς νομικές υποχρεώσεις, μπορεί να αναμένεται μόνο μερική πρόοδος στον εν λόγω τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι η συνολική ενέργεια που καταναλώνουν ετησίως όλοι οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην επικράτεια τους, οι οποίοι επεξεργάζονται φορτίο 10 000 ι.π. και άνω, δεν υπερβαίνει την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, που παράγουν οι εν λόγω σταθμοί επεξεργασίας

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

αστικών λυμάτων. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων, να βελτιστοποιηθούν οι απαιτούμενες επενδύσεις και να παρασχεθεί η απαιτούμενη ευελιξία για την επίτευξη του στόχου της ενεργειακής ουδετερότητας, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι επιτυγχάνεται πλήρως το δυναμικό παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και εξοικονόμησης ενέργειας, ο εν λόγω στόχος θα πρέπει να επιτευχθεί σε εθνικό επίπεδο και όχι για κάθε σταθμό επεξεργασίας. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι μορφές ανανεώσιμης ενέργειας που παράγεται από τους φορείς διαχείρισης ή τους ιδιοκτήτες σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, είτε εντός είτε εκτός των εγκαταστάσεων, όπως η υδραυλική, η ηλιακή, η θερμική, η αιολική ενέργεια ή το βιοαέριο. Ο σκοπός αυτός θα πρέπει να επιτευχθεί σταδιακά, με ενδιάμεσους στόχους, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2045. Μια περιορισμένη ποσότητα ενέργειας από μη ορυκτές πηγές, η οποία δεν συνδέεται άμεσα με δραστηριότητες επεξεργασίας αστικών λυμάτων, θα πρέπει να μπορεί να αγοραστεί από εξωτερικές πηγές το 2040 και το 2045, μέσω παρέκκλισης υπό όρους. Η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές από ή για λογαριασμό των ιδιοκτητών ή των διαχειριστών της μονάδας επεξεργασίας αστικών λυμάτων δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την αγορά ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η επίτευξη του εν λόγω στόχου ενεργειακής ουδετερότητας θα συμβάλει ιδίως στη μείωση των αποφεύξιμων εκπομπών GHG από τον τομέα επεξεργασίας αστικών λυμάτων, στηρίζοντας παράλληλα την επίτευξη των στόχων κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και των σχετικών εθνικών και ενωσιακών στόχων, όπως οι στόχοι που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹³⁾. Ωστόσο, οι πρωτοβουλίες για την επίτευξη ενεργειακής ουδετερότητας δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αύξηση των εκπομπών μεθανίου ή υποξειδίου του αζώτου. Σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν τις διαδικασίες αδειοδότησης για έργα ανανεώσιμης ενέργειας που απαιτούνται προκειμένου να επιτευχθεί η ενεργειακή ουδετερότητα του τομέα επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Η υποστήριξη της παραγωγής βιοαερίου ή ηλιακής ενέργειας στην ΕΕ, με παράλληλη ενίσχυση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης σύμφωνα με την αρχή «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση» όπως προσδιορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁴⁾ και βέλτιστη αξιοποίηση της ψηφιοποίησης, που συνεπάγονται να λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη μέτρα ενεργειακής απόδοσης με καλή σχέση κόστους/απόδοσης κατά τη διαμόρφωση της ενεργειακής πολιτικής και τη λήψη σχετικών επενδυτικών αποφάσεων, θα συμβάλει επίσης στη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της Ένωσης, που αποτελεί έναν από τους στόχους που διατυπώνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 18ης Μαΐου 2022 με τίτλο σχέδιο «REPower EU» της Επιτροπής. Συνάδει επίσης με την οδηγία (ΕΕ) 2018/844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁵⁾ και την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 όπου οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων χαρακτηρίζονται ως περιοχές πρώτης επιλογής για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δηλαδή τοποθεσίες που θεωρούνται ιδιαιτέρως κατάλληλες για την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της ενεργειακής ουδετερότητας μέσω βέλτιστων μέτρων για κάθε σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων και για το δίκτυο αποχέτευσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι διενεργούνται ανά τετραετία ενεργειακοί έλεγχοι όπως ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁶⁾. Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν επίσης προσδιορισμό των δυνατοτήτων για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, οικονομικά αποδοτική ανάκτηση και χρήση της απορριπτόμενης θερμότητας, είτε εντός εγκατάστασης είτε μέσω συστήματος τηλεθέρμανσης, ή για οικονομικά αποδοτική χρήση ή παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο παράρτημα VI της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁷⁾.

- (25) Δεδομένου ότι η μείωση των εκπομπών μεθανίου έχει αναλογικά μεγαλύτερο αντίκτυπο στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής απ' ό,τι οι μειώσεις των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, και επειδή ο τομέας επεξεργασίας των αστικών λυμάτων προσδιορίζεται ως ένας από τους κύριους τομείς εκπομπών μεθανίου, ο εν λόγω τομέας θα πρέπει να παρακολουθεί και να επιδιώκει τη μείωση των εκπομπών μεθανίου, όπως περιγράφεται στην Παγκόσμια Δέσμευση για το Μεθάνιο, μια πρωτοβουλία που ξεκίνησε στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή στη Γλασκόβη (COP 26), παρεμφερός με τη μείωση των εκπομπών μεθανίου στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1787 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁸⁾, ώστε να διασφαλιστεί η συμβολή του τομέα επεξεργασίας των αστικών λυμάτων στην επίτευξη του στόχου για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 το αργότερο, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119.
- (26) Δεδομένου ότι η διασυννοριακή φύση της ρύπανσης των υδάτων επιβάλλει τη συνεργασία μεταξύ γειτονικών κρατών μελών ή τρίτων χωρών για την αντιμετώπιση της ρύπανσης και τον προσδιορισμό μέτρων για την αποκατάσταση των πηγών της, τα

⁽¹³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 26).

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

⁽¹⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 75).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1).

⁽¹⁷⁾ Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1787 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη μείωση των εκπομπών μεθανίου στον τομέα της ενέργειας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942 (ΕΕ L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να αλληλοενημερώνονται ή να ενημερώνουν την ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα σε περίπτωση που σημαντική ρύπανση των υδάτων, προερχόμενη από απορρίψεις αστικών λυμάτων σε ένα κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, βλάπτει ή ενδέχεται να βλάψει την ποιότητα των υδάτων άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας. Η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να παρέχεται άμεσα σε περίπτωση τυχαίας ρύπανσης που πλήττει σημαντικά τα κατάντη υδατικά συστήματα και οι αντιδράσεις θα πρέπει να κοινοποιούνται εγκαίρως. Όταν τα κράτη μέλη έχουν συνάψει προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ τους ή με τρίτες χώρες για περιβαλλοντικά θέματα υδάτων, μπορεί να λαμβάνεται υπόψη η συνεργασία μέσω των εν λόγω συμφωνιών. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνεται για παρόμοια ρύπανση και, εφόσον απαιτείται, να συμμετέχει σε συνεδριάσεις κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών. Είναι επίσης σημαντικό να αντιμετωπίζεται η διασυνοριακή ρύπανση από τρίτες χώρες που μοιράζονται τα ίδια υδατικά συστήματα με ορισμένα κράτη μέλη. Για την αντιμετώπιση της ρύπανσης που προέρχεται από τρίτες χώρες ή καταλήγει σε τρίτες χώρες, η συνεργασία και ο συντονισμός με τις τρίτες χώρες μπορούν να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) για την προστασία και τη χρήση των διασυνοριακών υδάτων και των διεθνών λιμνών⁽¹⁹⁾ ή άλλων σχετικών περιφερειακών συμβάσεων, όπως οι περιφερειακές συμβάσεις για τις θάλασσες ή τους ποταμούς.

- (27) Για να εξασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε τα δίκτυα αποχέτευσης και οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων, που κατασκευάζονται με σκοπό τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας, να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται, να λειτουργούν και να συντηρούνται με τρόπο που να εξασφαλίζει ικανοποιητικές επιδόσεις υπό όλες τις φυσιολογικές τοπικές κλιματικές συνθήκες. Δεδομένου ότι οι υποδομές αστικών λυμάτων έχουν αναγνωριστεί ως κρίσιμες οντότητες βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁰⁾, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μεριμνούν ώστε οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων και τα δίκτυα αποχέτευσης να αξιολογούνται ως προς την ευπάθειά τους σε ακραία φαινόμενα που συμβαίνουν λόγω της κλιματικής αλλαγής κατά τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία τους.
- (28) Οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων δέχονται επίσης μη οικιακά λύματα, μεταξύ των οποίων και βιομηχανικά λύματα, τα οποία μπορεί να περιέχουν μια σειρά ρύπων που δεν καλύπτονται ρητά από την οδηγία 91/271/ΕΟΚ, όπως βαρέα μέταλλα, μικροπλαστικά, μικρορύπους και άλλες χημικές ουσίες, μεταξύ άλλων υπερ- και πολυφθοροαλκυλιωμένες ουσίες (PFAS). Αυτά τα μη οικιακά λύματα μπορεί να προέρχονται, για παράδειγμα, από βιομηχανίες, εμπορικές εγκαταστάσεις, νοσοκομεία και άλλες ιατρικές εγκαταστάσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις, υπάρχει ελλιπής κατανόηση και ελλιπής γνώση της ρύπανσης αυτού του είδους, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε επιδείνωση της λειτουργίας της διαδικασίας επεξεργασίας και να συμβάλει στη ρύπανση των υδάτων υποδοχής αποτρέποντας επίσης την ανάκτηση της ιλύος και την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρακολουθούν τακτικά και να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη μη οικιακή ρύπανση που εισέρχεται στους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων και απορρίπτεται σε υδατικά συστήματα. Για την πρόληψη της ρύπανσης από απορρίψεις μη οικιακών λυμάτων στην πηγή, οι εκλύσεις από βιομηχανίες ή επιχειρήσεις που συνδέονται με δίκτυα αποχέτευσης θα πρέπει να υπόκεινται σε εκ των προτέρων κανόνες ή ειδική άδεια από την αρμόδια αρχή ή τον αρμόδιο φορέα ή και τα δυο. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα δίκτυα αποχέτευσης και οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων είναι ικανά, από τεχνικής άποψης, να δέχονται και να επεξεργάζονται την εισερχόμενη ρύπανση, θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση και να ζητείται η γνώμη των φορέων διαχείρισης των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που δέχονται μη οικιακά λύματα προτού εκδοθούν οι άδειες αυτές ή θεσπιστούν οι κανόνες και οι εν λόγω φορείς θα πρέπει να είναι σε θέση να συμβουλευονται, κατόπιν αιτήματος, τις εκδοθείσες άδειες προκειμένου να είναι σε θέση να προσαρμόζουν τις διαδικασίες επεξεργασίας τους. Όταν εντοπίζεται μη οικιακή ρύπανση στα εισερχόμενα ύδατα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη μείωση της ρύπανσης στην πηγή, ενισχύοντας την παρακολούθηση των ρύπων στα δίκτυα αποχέτευσης ώστε να εντοπίζονται οι πηγές ρύπανσης και, όπου απαιτείται, εξετάζοντας τις άδειες που έχουν χορηγηθεί σε σχετικούς συνδεδεμένους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων.
- (29) Οι υδάτινοι πόροι της Ένωσης υφίστανται ολοένα και μεγαλύτερη πίεση, με αποτέλεσμα να επικρατεί μόνιμη ή παροδική λειψυδρία σε ορισμένες περιοχές της Ένωσης. Η ικανότητα της Ένωσης να ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες πιέσεις στους υδάτινους πόρους θα μπορούσε να βελτιωθεί μέσω της ευρύτερης επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων, ώστε να περιορίζεται η άντληση γλυκών υδάτων από επιφανειακά και υπόγεια συστήματα. Συνεπώς, η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων θα πρέπει να υποστηρίζεται και να εφαρμόζεται όποτε κρίνεται σκόπιμο, κυρίως στις περιοχές που υφίστανται λειψυδρία, και για όλους τους ενδεδειγμένους σκοπούς, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται η ελάχιστη οικολογική ροή των υδάτων υποδοχής και λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη επίτευξης των στόχων της καλής οικολογικής και χημικής κατάστασης των συστημάτων υποδοχής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ. Για να επιτευχθεί αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρακολουθούν τον αντίκτυπο της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων στην ελάχιστη οικολογική ροή των υδάτων υποδοχής κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων που διενεργείται δυνάμει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Οι δυνατότητες επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων θα πρέπει να εκτιμώνται λαμβάνοντας υπόψη τα σχέδια διαχείρισης υδρολογικών λεκανών ποταμών που

⁽¹⁹⁾ ΕΕ L 186 της 5.8.1995, σ. 44.

⁽²⁰⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 164).

θεσπίστηκαν με την οδηγία 2000/60/ΕΚ και τις αποφάσεις των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²¹⁾, καθώς και την ανάγκη να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων της καλής οικολογικής και χημικής κατάστασης των συστημάτων υποδοχής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ. Η ενίσχυση των απαιτήσεων για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων και οι δράσεις για καλύτερη παρακολούθηση, ιχνηλάτηση και μείωση της ρύπανσης στην πηγή θα φέρουν αποτελέσματα στην ποιότητα των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και, συνεπώς, θα υποστηρίξουν την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων. Όταν η επαναχρησιμοποίηση των υδάτων αποσκοπεί στη γεωργική άρδευση, θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741. Τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση, προκειμένου να εγγυώνται την ασφαλή επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων, θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας των αστικών λυμάτων που επαναχρησιμοποιούνται ή πρόκειται να επαναχρησιμοποιηθούν. Τα μέτρα για την προαγωγή της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και για την επαναχρησιμοποίηση καθαυτή θα πρέπει να εξετάζονται σε στρατηγικές για την ανθεκτικότητα των υδάτων σε επίπεδο κρατών μελών, όταν είναι διαθέσιμες τέτοιες στρατηγικές.

- (30) Οι θρεπτικές ουσίες που περιέχονται στα αστικά λύματα μπορεί να είναι χρήσιμες στις περιπτώσεις στις οποίες τα επεξεργασμένα αστικά λύματα επαναχρησιμοποιούνται στη γεωργία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν, υπό ειδικές προϋποθέσεις που διασφαλίζουν υψηλότατο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, να επωφελούνται από παρέκκλιση από την υποχρέωση εφαρμογής τριτοβάθμιας επεξεργασίας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία μόνο για το μέρος των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων που επαναχρησιμοποιείται στη γεωργία.
- (31) Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και ιδίως η τήρηση των οριακών τιμών εκπομπών, είναι σημαντικό να παρακολουθούνται οι απορρίψεις επεξεργασμένων αστικών λυμάτων στο περιβάλλον. Η παρακολούθηση θα πρέπει να πραγματοποιείται μέσω της θέσπισης σε εθνικό επίπεδο υποχρεωτικού συστήματος εκ των προτέρων κανόνων ή συγκεκριμένων αδειών ή και τα δύο για την απόρριψη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων στο περιβάλλον. Επιπλέον, προκειμένου να αποτρέπονται οι ακούσιες απορρίψεις βιομέσων στο περιβάλλον από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που χρησιμοποιούν βιομέσα, είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν στις άδειες απόρριψης ή στους κανονισμούς ή και στα δύο ειδικές υποχρεώσεις συνεχούς παρακολούθησης και αποτροπής τέτοιων απορρίψεων. Τα εν λόγω βιομέσα είναι συνήθως κατασκευασμένα από πλαστικό και μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, βιοφορείς, βιοσφαίριδια ή σφαιρίδια πολυστυρενίου.
- (32) Όταν είναι αναγκαίο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσαρμόζουν την οικεία υποδομή συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων στον όγκο του πληθυσμού τους και στο σχετικό φορτίο οικιακών λυμάτων, προκειμένου να εξακολουθήσουν να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας. Ενδεχόμενες επιπτώσεις των απορρίψεων στα υδατικά συστήματα ως αποτέλεσμα της κατασκευής και της προσαρμογής τέτοιων υποδομών δεν θα πρέπει να θεωρούνται παραβίαση των υποχρεώσεών τους δυνάμει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.
- (33) Προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος, οι απευθείας απορρίψεις βιοαποδομήσιμων μη οικιακών λυμάτων στο περιβάλλον από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς θα πρέπει να υπόκεινται σε κατάλληλες απαιτήσεις. Οι απαιτήσεις αυτές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι απευθείας απορρίψεις από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς υπόκεινται σε δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια και τεταρτοβάθμια επεξεργασία, όπως απαιτείται για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, και ότι σε τελική ανάλυση τηρούνται οι καθορισμένες παράμετροι για τα επεξεργασμένα λύματα ή εξασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας.
- (34) Σύμφωνα με το άρθρο 168 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, η δράση της Ένωσης συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές και πρέπει να αποσκοπεί στη βελτίωση της δημόσιας υγείας και στην πρόληψη των ασθενειών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η βέλτιστη χρήση δεδομένων από τα αστικά λύματα σχετικών με τη δημόσια υγεία, θα πρέπει να θεσπιστεί επιτήρηση των αστικών λυμάτων και να χρησιμοποιείται για σκοπούς πρόληψης ή έγκαιρης προειδοποίησης, για παράδειγμα για την ανίχνευση συγκεκριμένων ιών στα αστικά λύματα ως ένδειξη εμφάνισης επιδημιών ή πανδημιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν διάλογο και συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών που είναι υπεύθυνες για τη δημόσια υγεία και των αρμόδιων αρχών που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση των αστικών λυμάτων. Στο πλαίσιο του εν λόγω συντονισμού, θα πρέπει να οριστεί σαφής κατανομή των ρόλων, των αρμοδιοτήτων και του κόστους μεταξύ των εν λόγω αρμόδιων αρχών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν κατάλογο παραμέτρων σημαντικών για τη δημόσια υγεία οι οποίες πρέπει να παρακολουθούνται στα αστικά λύματα καθώς και τη συχνότητα και τα σημεία δειγματοληψίας, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις, μεταξύ άλλων, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), της Αρχής Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συμπεριλάβουν στον κατάλογο τις ακόλουθες παραμέτρους υγείας: τον ιό SARS-CoV-2 και τις παραλλαγές του, τον ιό πολιομυελίτιδας, τον ιό γρίπης, αναδυόμενους παθογόνους παράγοντες και κάθε άλλη παράμετρο δημόσιας υγείας που μπορεί να θεωρηθεί σημαντική. Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν κατά τη

⁽²¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2020, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων (ΕΕ L 177 της 5.6.2020, σ. 32).

διάρκεια της πανδημίας της COVID-19 και την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της σύστασης (EE) 2021/472 της Επιτροπής⁽²²⁾ τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να παρακολουθούν τις σχετικές παραμέτρους υγείας στα αστικά λύματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η χρήση εναρμονισμένων μεθόδων, τα κράτη μέλη θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να χρησιμοποιούν τις μεθόδους δειγματοληψίας και ανάλυσης που ορίζονται στη σύσταση (EE) 2021/472 για την παρακολούθηση του SARS-CoV-2 και των παραλλαγών του.

- (35) Η Ένωση αναγνωρίζει τη σημασία της αντιμετώπισης του ζητήματος της μικροβιακής αντοχής (AMR), ιδίως στην ανακρίβεια της Επιτροπής της 29ης Ιουνίου 2017 με τίτλο «Ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την υγεία κατά της μικροβιακής αντοχής (AMR)», και ενέκρινε το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης κατά της AMR στο πλαίσιο της προσέγγισης Μία Υγεία. Σύμφωνα με τον ΠΟΥ, τα αστικά λύματα αποτελούν αναγνωρισμένη και τεκμηριωμένη σημαντική πηγή αντιμικροβιακών παραγόντων και μεταβολιτών αυτών, καθώς και ανθεκτικών βακτηρίων και των γονιδίων αυτών. Προκειμένου να αυξηθούν οι γνώσεις σχετικά με τις κυριότερες πηγές AMR θα πρέπει να θεσπιστεί υποχρέωση παρακολούθησης για την παρουσία AMR στα αστικά λύματα, ώστε να αναπτυχθούν περαιτέρω οι επιστημονικές μας γνώσεις και, ενδεχομένως, να αναληφθούν κατάλληλες δράσεις στο μέλλον.
- (36) Η παρούσα οδηγία αναγνωρίζει ότι η προσέγγιση «Μία Υγεία», όπως αναγνωρίζεται από τον ΠΟΥ, αποτελεί ολοκληρωμένη και εννοιολογική προσέγγιση που έχει ως στόχο να ισορροπήσει με βιώσιμο τρόπο και να βελτιστοποιήσει την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των οικοσυστημάτων. Η προσέγγιση «Μία Υγεία» αναγνωρίζει ότι η υγεία των ανθρώπων και η υγεία των κατοικίδιων και των άγριων ζώων, των φυτών και του ευρύτερου περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των οικοσυστημάτων, είναι στενά αλληλένδετες και αλληλεξαρτώμενες.
- (37) Για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν και να εκτιμήσουν τους κινδύνους που προκαλούνται από τη διαχείριση των αστικών λυμάτων. Η εκτίμηση κινδύνων μπορεί να περιλαμβάνει ευρύ χημικό έλεγχο, συμπεριλαμβανόμενος τα μίγματα χημικών ουσιών, ή βιολογικές μεθόδους βάσει επιπτώσεων, ή και τα δυο, ώστε να προσδιορίζονται ουσίες που προκαλούν ανησυχία, μεταξύ άλλων, για τους υδρόβιους οργανισμούς, ή για την ποιότητα του πόσιμου νερού ή των υδάτων κολύμβησης. Με βάση τον εν λόγω προσδιορισμό και, όπου απαιτείται, για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας για τα ύδατα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για τη συλλογή και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων τα οποία είναι αυστηρότερα από τα μέτρα που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Σύμφωνα με το άρθρο 191 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ και επιπλέον των μέτρων που προβλέπονται ή λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν ως προτεραιότητα τον έλεγχο των ρύπων στην πηγή για την πρόληψη της ρύπανσης των υδατικών συστημάτων υποδοχής. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν προληπτικά μέτρα για να περιορίσουν τον κίνδυνο να φτάσουν στα αστικά λύματα και στην ιλύ τα μικροπλαστικά που εκλύονται είτε σκόπιμα είτε ακούσια.
- (38) Ανάλογα με την περίπτωση, αυτά τα αυστηρότερα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία δικτύων αποχέτευσης, την ανάπτυξη ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης αστικών λυμάτων ή την εφαρμογή δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας ή τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας των αστικών λυμάτων για οικισμούς ή σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που δεν καλύπτουν τα κατώτατα όρια ι.π. για τα οποία ισχύουν οι πρότυπες απαιτήσεις. Μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν επεξεργασία που είναι πιο προηγμένη από αυτή που απαιτείται για τη συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις, ή την απολύμανση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων που απαιτείται για τη συμμόρφωση με την οδηγία 2006/7/ΕΚ.
- (39) Ο στόχος 6.2 του στόχου 6 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη σχετικά με το καθαρό νερό και την αποχέτευση απαιτεί από τα κράτη μέλη, έως το 2030, να διασφαλιστεί επαρκής και ισότιμη πρόσβαση σε αποχέτευση και υγιεινή για όλους, βάζοντας τέλος στην «ανοιχτή απόδευση» και δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των γυναικών και των κοριτσιών καθώς και εκείνων που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις. Οι εγκαταστάσεις αποχέτευσης και υγιεινής θα πρέπει να επιτρέπουν την ασφαλή διαχείριση και απόρριψη των ανθρώπινων ούρων και περιττωμάτων και του εμμηνορροϊκού αίματος και την αλλαγή εμμηνορροϊκών προϊόντων. Επιπλέον, η αρχή 20 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ορίζει ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της ύδρευσης και της αποχέτευσης. Στο πλαίσιο αυτό, και σύμφωνα με τις συστάσεις των κατευθυντήριων γραμμών του ΠΟΥ για την αποχέτευση και την υγεία⁽²³⁾ και του πρωτοκόλλου για το νερό και την υγεία στη Σύμβαση για την προστασία και τη χρήση των διασυννοριακών υδάτων και των διεθνών λιμνών, που έγινε στο Λονδίνο στις 17 Ιουνίου 1999, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της πρόσβασης σε αποχέτευση σε εθνικό επίπεδο. Αυτό θα πρέπει να γίνει μέσω δράσεων που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε αποχέτευση για όλους, για παράδειγμα με την κατασκευή εγκαταστάσεων υγιεινής σε δημόσιους χώρους, καθώς και με την προώθηση της παροχής κατάλληλων εγκαταστάσεων υγιεινής στις δημόσιες διοικήσεις και τα δημόσια κτίρια δωρεάν ή με τρόπο οικονομικά προσίτο για όλους, συμπεριλαμβανομένων κάθε είδους εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, όπως τουαλέτες με καζανάκι και τουαλέτες χωρίς τη χρήση νερού. Η διαχείρισή τους θα πρέπει να γίνεται με ασφάλεια, πράγμα που σημαίνει ότι θα πρέπει να είναι προσβάσιμες σε όλους κατά περίπτωση ανά πάσα

⁽²²⁾ Σύσταση (EE) 2021/472 της Επιτροπής, της 17ης Μαρτίου 2021, σχετικά με μια κοινή προσέγγιση για την καθιέρωση συστηματικής επιτήρησης του SARS-CoV-2 και των παραλλαγών του στα λύματα στην ΕΕ (EE L 98 της 19.3.2021, σ. 3).

⁽²³⁾ Κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ για την αποχέτευση και την υγεία, 2018.

στιγμή, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ιδιαίτερες ανάγκες, όπως τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία και οι άστεγοι, ότι θα πρέπει να βρίσκονται σε σημείο που εξασφαλίζει τη μέγιστη ασφάλεια των χρηστών, και ότι η χρήση τους θα πρέπει να είναι ασφαλής από άποψη υγιεινής και από τεχνική άποψη. Ο αριθμός των εγκαταστάσεων αυτών θα πρέπει επίσης να επαρκεί για να καλύπτονται οι ανάγκες των ανθρώπων χωρίς αδικαιολόγητα μεγάλο χρόνο αναμονής. Ο επαρκής αριθμός εγκαταστάσεων υγιεινής σε δημόσιους χώρους θα πρέπει να αποφασίζεται σε κατάλληλο επίπεδο, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας.

- (40) Η ιδιαίτερη κατάσταση των μειονοτικών πολιτισμών, όπως οι Ρομά και οι Travellers, είτε εγκατεστημένων είτε όχι, και ιδίως η έλλειψη πρόσβασης σε αποχέτευση, αναγνωρίστηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένωση ισότητας: Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά», το οποίο αποβλέπει σε βελτίωση της αποτελεσματικής ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες. Συνολικά, είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ομάδες ή ομάδες που είναι περιθωριοποιημένες λόγω παραγόντων που σχετίζονται με την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, την εθνοτική καταγωγή, τη σεξουαλικότητα, το φύλο, την αναπηρία, την έλλειψη στέγης, το νομικό καθεστώς, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις ή άλλους λόγους, λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ομάδων αυτών σε αποχέτευση. Είναι σημαντικό ο προσδιορισμός των εν λόγω ομάδων να συνάδει με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁴⁾. Τα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων και περιθωριοποιημένων ομάδων σε αποχέτευση μπορούν να περιλαμβάνουν τη διάθεση εγκαταστάσεων υγιεινής σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους δωρεάν ή με χαμηλό τέλος εξυπηρέτησης, καθώς και σε κτίρια της δημόσιας διοίκησης, τη βελτίωση ή τη διατήρηση της σύνδεσης με κατάλληλα συστήματα αποχέτευσης αστικών λυμάτων και την πληροφόρηση σχετικά με τη θέση των πλησιέστερων εγκαταστάσεων υγιεινής.
- (41) Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα όσον αφορά το ασφαλές πόσιμο νερό και την αποχέτευση, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 17 Ιουνίου 2019, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των γυναικών και των κοριτσιών, δεδομένου ότι αυτές διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο και είναι εκτεθειμένες σε επιθέσεις, σε σεξουαλική και έμφυλη βία, σε παρενόχληση και σε άλλες απειλές για την ασφάλειά τους κατά τη χρήση εγκαταστάσεων υγιεινής εκτός του σπιτιού τους. Αυτό συνάδει με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διπλωματία στον τομέα των υδάτων, που εγκρίθηκαν στις 19 Νοεμβρίου 2018, τα οποία επιβεβαιώνουν τη σημασία της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στη διπλωματία στον τομέα των υδάτων. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες και τα κορίτσια ως ευάλωτη ομάδα και θα πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τη βελτίωση ή τη διατήρηση της ασφάλειας κατά την πρόσβαση των γυναικών και των κοριτσιών σε εγκαταστάσεις υγιεινής και αποχέτευσης.
- (42) Η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαχείριση της ιλύος θα μπορούσε να βελτιωθεί ώστε να ευθυγραμμιστεί καλύτερα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και την ιεράρχηση των αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁵⁾. Οι δράσεις για την καλύτερη παρακολούθηση της ρύπανσης από μη οικιακές απορρίψεις και τη μείωσή της στην πηγή θα συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας της παραγόμενης ιλύος και θα εγγυηθούν την ασφάλεια της χρήσης της στη γεωργία. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή και ασφαλής ανάκτηση των θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένου του φωσφόρου που αποτελεί κρίσιμη ουσία, από την ιλύ, θα πρέπει να καθοριστούν ένα ελάχιστο συνδυασμένο ποσοστό επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης σε επίπεδο Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν αν θα επαναχρησιμοποιούν ή θα ανακυκλώνουν, ή και τα δύο, αστικά λύματα ή ιλύ ή και τα δύο για την ανάκτηση φωσφόρου. Το συνδυασμένο ελάχιστο ποσοστό επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την περιεκτικότητα της ιλύος σε φωσφόρο, η οποία μπορεί να διαφέρει από περιοχή σε περιοχή. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη το επίπεδο κορεσμού κάθε εθνικής αγοράς, για παράδειγμα τη διαθεσιμότητα άλλων πηγών φωσφόρου από οργανικές πηγές, για παράδειγμα από την κτηνοτροφία, και τις δυνατότητες απορρόφησης του στη γεωργία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παροτρύνονται να παρακολουθούν τους μικρορύπους στην ιλύ, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος συσσώρευσης μικρορύπων στην ιλύ, και όταν επαναχρησιμοποιείται στη γεωργία, ώστε να αυξάνονται οι γνώσεις σχετικά με την παρουσία τους και να προστατεύονται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία. Η ορθή και ασφαλής ανάκτηση των θρεπτικών ουσιών και η επαναχρησιμοποίησή τους στη γεωργία θα πρέπει να ενθαρρυνθούν με σκοπό τη στήριξη της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας του γεωργικού τομέα και τη συμβολή στη στρατηγική αυτονομία της βιομηχανίας λιπασμάτων της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και τις τοπικές επιλογές αξιοποίησης, να λάβουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την παραγωγή και την αγορά θρεπτικών ουσιών που έχουν ανακτηθεί από αστικά λύματα και ιλύ. Κατά την επαναχρησιμοποίηση της ιλύος στη γεωργία θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα μικροπλαστικά. Τα μικροπλαστικά, επομένως, θα πρέπει να παρακολουθούνται συστηματικά όταν η ιλύς επαναχρησιμοποιείται στη γεωργία. Οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες για την ασφαλή διαχείριση της ιλύος στη γεωργία και για κάθε ενδεχόμενη επανεξέταση της σχετικής πολιτικής της Ένωσης.

⁽²⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 435 της 23.12.2020, σ. 1).

⁽²⁵⁾ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

- (43) Η κατάλληλη παρακολούθηση είναι απαραίτητη για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τις νέες απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τους μικρορύπους, τη μη οικιακή ρύπανση, την ενεργειακή ουδετερότητα, τις υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής και τις αστικές απορροές. Η παρακολούθηση θα πρέπει να υποστηρίζεται, όταν είναι τεχνικά εφικτό και σκόπιμο, με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων. Ειδικότερα για τη λειτουργική διαχείριση των δικτύων αποχέτευσης και των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων θα πρέπει να εξετάζεται συστηματικά η δυνατότητα χρήσης ψηφιακών εργαλείων. Για να επαληθεύεται η συμμόρφωση της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας ως προς τη μείωση των μικρορύπων στις απορρίψεις αστικών λυμάτων, αρκεί να παρακολουθείται ένα περιορισμένο σύνολο αντιπροσωπευτικών μικρορύπων. Οι συχνότητες παρακολούθησης θα πρέπει να βασίζονται στις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές, όπως εφαρμόζονται επί του παρόντος στην Ελβετία. Για να είναι οικονομικά αποδοτικές, οι υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στο μέγεθος των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων και των οικισμών. Για τους σκοπούς της παρακολούθησης αυτής, η παρούσα οδηγία προβλέπει τη διενέργεια δειγματοληψίας. Κάθε φορά που πραγματοποιείται δειγματοληψία, λαμβάνεται δείγμα τόσο στην είσοδο όσο και στην έξοδο της εγκατάστασης επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Η παρακολούθηση θα συμβάλει επίσης στη συγκέντρωση δεδομένων για το συνολικό πλαίσιο παρακολούθησης του περιβάλλοντος, όπως θεσπίστηκε στο πλαίσιο του 8ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον ⁽²⁶⁾, και πιο συγκεκριμένα θα τροφοδοτήσει το πλαίσιο παρακολούθησης και προοπτικών μηδενικής ρύπανσης επί του οποίου βασίζεται και το οποίο καθορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 12ης Μαΐου 2021 με τίτλο «Πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους — Σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα, και του εδάφους».
- (44) Τα μικροπλαστικά και οι σχετικοί μικρορύποι θα πρέπει να παρακολουθούνται, κατά περίπτωση, στις απορρίψεις υπερχειλίσεων λόγω νεροποντής και στις απορρίψεις αστικών απορροών από χωριστά συστήματα με πρόγραμμα αντιπροσωπευτικής δειγματοληψίας βάσει του οποίου θα εκτιμάται η συγκέντρωση με σκοπό τη μοντελοποίηση της ποιότητας των υδάτων. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να παρακολουθούνται μέσω αναλύσεων, υπολογισμών ή μοντελοποίησης.
- (45) Για να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος και η λήψη κατάλληλων μέτρων στο πλαίσιο εκτίμησης κινδύνου που πρέπει να διενεργείται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας καθώς και για την εφαρμογή άλλου ενωσιακού δικαίου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρακολουθούν ευρύ φάσμα ρύπων στα σημεία εισόδου και εξόδου των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Για να αποφευχθεί μια περιττή επιβάρυνση, θα πρέπει να παρακολουθούνται μόνο οι ρύποι που είναι αναμενόμενο να βρίσκονται στα αστικά λύματα, λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη ποικιλία ρύπων που θα μπορούσαν να φτάσουν στους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, μεταξύ άλλων από πηγές μη οικιακών λυμάτων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δύνανται να μειώνουν τη συχνότητα της παρακολούθησης εάν δεν ανευρίσκονται ρύποι σε διαδοχικές εκστρατείες δειγματοληψίας. Πιο συγκεκριμένα, πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι οι PFAS ανευρίσκονται στα αστικά λύματα, ενίοτε σε υψηλές συγκεντρώσεις. Τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία δείχνουν ότι οι PFAS προκαλούν ανησυχία για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία λόγω της υψηλής υπολειμματικής δράσης τους. Συνεπώς, είναι σημαντικό να κατανοηθούν καλύτερα οι διαδρομές των PFAS στο περιβάλλον και να παρακολουθούνται οι ουσίες αυτές στο σημείο εισόδου και εξόδου των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Η παρακολούθηση αυτή θα πρέπει να ξεκινά από την πρώτη στιγμή που οι απορρίψεις φθάνουν σε λεκάνες υδροσυλλογής που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου νερού, λόγω των υψηλών κινδύνων έκθεσης σε PFAS και των επιπτώσεών τους στην υγεία.
- (46) Προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και να αξιοποιηθούν καλύτερα οι δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιοποίηση, η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να βελτιωθεί και να απλοποιηθεί, με την κατάργηση της υποχρέωσης των κρατών μελών να υποβάλλουν εκθέσεις ανά διετία στην Επιτροπή και της υποχρέωσης της Επιτροπής να δημοσιεύει εξαμηνιαίες εκθέσεις. Αυτή θα πρέπει να αντικατασταθεί από την υποχρέωση των κρατών μελών να βελτιώσουν, με την υποστήριξη του ΕΟΠ, τα υφιστάμενα εθνικά τυποποιημένα σύνολα δεδομένων που θεσπίστηκαν δυνάμει της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και να τα επικαιροποιούν τακτικά. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει αυτά τα βελτιωμένα σύνολα δεδομένων για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με την παρούσα οδηγία. Είναι σκόπιμο το μοντέλο υποβολής εκθέσεων να αναπτυχθεί από τον ΕΟΠ σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να παρέχεται στην Επιτροπή και στον ΕΟΠ πρόσβαση στις εθνικές βάσεις δεδομένων. Προκειμένου να εξασφαλιστούν ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα σύνολα δεδομένων θα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων με τις απαιτήσεις επεξεργασίας (επιτυχία/αποτυχία, φορτία και συγκέντρωση απορριπτόμενων ρύπων), το επίπεδο επίτευξης των στόχων της ενεργειακής ουδετερότητας, τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από σταθμούς επεξεργασίας με ι.π. 10 000 και άνω, και τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής και τις αστικές απορροές, την πρόσβαση σε αποχέτευση και την επεξεργασία από μεμονωμένα συστήματα. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλιστεί πλήρης συνοχή με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 166/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾, ώστε να βελτιστοποιηθεί η χρήση των δεδομένων και να υποστηριχθεί η πλήρης διαφάνεια. Οι πληροφορίες που συλλέγονται μέσω των εν λόγω συνόλων δεδομένων θα πρέπει να υποστηρίζουν τη σύγκριση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο Ένωσης όσον αφορά τις επιδόσεις των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά τη διοικητική επιβάρυνση για την παροχή πληροφοριών και δεδομένων στο κοινό, θα πρέπει ανά πάσα στιγμή να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

⁽²⁶⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2022/591 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 2022, σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 (ΕΕ L 114 της 12.4.2022, σ. 22).

⁽²⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 166/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2006, για τη σύσταση ευρωπαϊκού μητρώου έκλυσης και μεταφοράς ρύπων και για την τροποποίηση των οδηγιών 91/689/ΕΟΚ και 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 33 της 4.2.2006, σ. 1).

- (47) Η εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ χρηματοδοτείται μέσω τιμολογίων ύδρευσης και δημόσιων προϋπολογισμών, συμπεριλαμβανομένης ενωσιακής χρηματοδότησης. Στο μέλλον, η διευρυμένη ευθύνη παραγωγού θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το κόστος της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας βαρύνει, τουλάχιστον εν μέρει, τους σχετικούς κλάδους και συμπληρώνεται από άλλα είδη χρηματοδότησης. Στο παρελθόν, η εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ υποστηρίχθηκε επίσης ουσιαστικά από την πολιτική συνοχής της Ένωσης και από προγράμματα στο πλαίσιο των «Ορίζων 2020» και LIFE. Προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη και ορθή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, έχει ουσιαστική σημασία τα κράτη μέλη να θεσπίσουν εθνικό πρόγραμμα εφαρμογής που να περιλαμβάνει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό των απαιτούμενων επενδύσεων, συνοδευόμενο από στρατηγική χρηματοδότησης. Αυτά τα εθνικά προγράμματα εφαρμογής θα πρέπει να υποβληθούν στην Επιτροπή. Για να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος, η απαίτηση αυτή δεν θα πρέπει να ισχύει για τα κράτη μέλη στα οποία πάνω από το 95 % των οικισμών συμμορφώνονται με τις κύριες υποχρεώσεις επεξεργασίας και συλλογής λυμάτων. Για να συνεχιστεί η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεκτιμήσει τα εθνικά προγράμματα εφαρμογής που υποβάλλουν τα κράτη μέλη για την προετοιμασία του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου καθώς και εκείνων που θα ακολουθήσουν στη συνέχεια, και τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέσουν σε εφαρμογή χωρίς καθυστέρηση το απαιτούμενο σύστημα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού.
- (48) Ο τομέας συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων είναι ιδιαίτερος και λειτουργεί ως δέσμια αγορά, με δημόσιες και μικρές επιχειρήσεις να συνδέονται με το δίκτυο αποχέτευσης χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν φορέα διαχείρισης. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η πρόσβαση του κοινού στους βασικούς δείκτες επιδόσεων των φορέων διαχείρισης, όπως το επίπεδο επεξεργασίας που επιτυγχάνεται, το κόστος της επεξεργασίας, η ενέργεια που καταναλώνεται και παράγεται, και οι αντίστοιχες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και το αποτύπωμα άνθρακα. Προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί το κοινό σχετικά με τις επιπτώσεις της επεξεργασίας των αστικών λυμάτων, βασικές πληροφορίες σχετικά με το ετήσιο κόστος συλλογής και επεξεργασίας των λυμάτων για κάθε νοικοκυριό θα πρέπει να παρέχονται, τουλάχιστον στους οικισμούς με ι.π. άνω των 10 000, και κατά προτίμηση άνω των 1 000 ι.π., με ευπρόσιτο τρόπο, για παράδειγμα στα τιμολόγια, ενώ άλλες λεπτομερείς πληροφορίες θα πρέπει να είναι προσβάσιμες με εύχρηστο μορφότυπο ηλεκτρονικά, σε ιστότοπο του φορέα διαχείρισης ή της αρμόδιας αρχής.
- (49) Η οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁸⁾ εγγυάται το δικαίωμα πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη του 1998. για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα («σύμβαση του Aarhus») ⁽²⁹⁾. Η σύμβαση του Aarhus περιλαμβάνει γενικές υποχρεώσεις που αφορούν τόσο την παροχή πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες κατόπιν αιτήματος όσο και την ενεργητική διάδοση τέτοιων πληροφοριών. Είναι σημαντικό οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που αφορούν τις ρυθμίσεις πρόσβασης σε πληροφορίες και ανταλλαγής δεδομένων να συμπληρώνουν την εν λόγω οδηγία, θεσπίζοντας την υποχρέωση να διατίθενται διαδικτυακά στο κοινό πληροφορίες σχετικά με τη συλλογή και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, με εύχρηστο τρόπο, χωρίς να δημιουργείται χωριστό νομικό καθεστώς.
- (50) Για την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας και την επίτευξη του σκοπού της, δηλαδή της προστασίας της δημόσιας υγείας στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ένωσης, επιβάλλεται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή, κατά περίπτωση, οι νομίμως συσταθείσες οργανώσεις αυτών να έχουν τη δυνατότητα να στηρίζονται σε αυτήν ενώπιον των δικαστηρίων και τα εθνικά δικαστήρια να μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την παρούσα οδηγία ως στοιχείο του ενωσιακού δικαίου, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να επανεξετάζουν τις αποφάσεις εθνικών αρχών όπου αρμόζει. Επιπλέον, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), εναπόκειται στα δικαστήρια των κρατών μελών να διασφαλίζουν τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων τα οποία αντλούν οι ιδιώτες από το δικαίωμα της Ένωσης. Εξάλλου, το άρθρο 19 παράγραφος 1 ΣΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη να προβλέπουν τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται πραγματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δικαίωμα της Ένωσης. Αυτό θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες, χωρίς να στερείται η διάταξη περί αποζημίωσης την αποτελεσματικότητά της. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη σύμβαση του Aarhus, μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού πρέπει να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη, προκειμένου να συμβάλλουν στην προστασία του δικαιώματος διαβίωσης σε περιβάλλον κατάλληλο για την προσωπική υγεία και ευημερία.
- (51) Για την προσαρμογή της παρούσας οδηγίας στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ για την τροποποίηση ορισμένων μερών των παραρτημάτων όσον αφορά την προσαρμογή της παρακολούθησης σε προηγμένες μεθόδους παρακολούθησης, μεταξύ άλλων ενόψει της βέλτιστης χρήσης ψηφιακών εργαλείων και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται σε άλλο συναφές δικαίωμα της Ένωσης, και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων για τις απαιτήσεις της τρίτοβάθμιας και της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας, και τις απαιτήσεις για προηγούμενους κανονισμούς και ειδικές άδειες απόρριψης μη οικιακών λυμάτων σε δίκτυα αποχέτευσης και σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, και όσον αφορά τη συμπλήρωση της παρούσας οδηγίας με τον προσδιορισμό ελάχιστου συνδυασμένου ποσοστού επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης του φωσφόρου από ιλύ και από αστικά λύματα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες τεχνολογίες και τους διαθέσιμους πόρους καθώς και την οικονομική βιωσιμότητα για την ανάκτηση φωσφόρου και με την επικαιροποίηση των πληροφοριών

⁽²⁸⁾ Οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 41 της 14.2.2003, σ. 26).

⁽²⁹⁾ ΕΕ L 124 της 17.5.2005, σ. 4.

που παρέχονται στο κοινό στο διαδίκτυο και στα νοικοκυριά.. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομένων, και οι εν λόγω διαβουλεύσεις να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ⁽³⁰⁾. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνομένους των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομένων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

- (52) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για την έγκριση προτύπων για τον σχεδιασμό μεμονωμένων συστημάτων, για τον καθορισμό του μορφότυπου των εκθέσεων και του επιπέδου λεπτομέρειας των πληροφοριών σε σχέση με τα επιμέρους συστήματα, για τον καθορισμό της μορφής και της μεθόδου της εκτίμησης κινδύνου που πρέπει να χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας, για την έγκριση μεθόδων παρακολούθησης και αξιολόγησης των δεικτών της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας και των στόχων της ενεργειακής ουδετερότητας, για τον καθορισμό κοινών όρων και κριτηρίων για τη χορήγηση απαλλαγής από τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού για ορισμένα προϊόντα, για τον καθορισμό μεθοδολογιών για την υποστήριξη της ανάπτυξης ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης αστικών λυμάτων, για την ανάπτυξη εναλλακτικών δεικτών έναντι του ενδεικτικού στόχου μείωσης της ρύπανσης με βάση το φορτίο, για παράδειγμα με βάση τον όγκο, τον αριθμό περιστατικών υπερχειλίσιμων αποχετευτικών αγωγών, τον όγκο των απορριπτόμενων αστικών απορροών, ή άλλους σχετικούς εναλλακτικούς δείκτες, και για τον καθορισμό της ελάχιστης συχνότητας δειγματοληψίας και μεθοδολογιών για τη μέτρηση της μικροβιακής αντοχής, των άμεσων και έμμεσων εκπομπών GHG και των μικροπλαστικών στα αστικά λύματα και στην ιλύ, για τον καθορισμό στοιχειώδους καταλόγου σχετικών ρύπων που είναι πιθανόν να βρεθούν στα αστικά λύματα, συμπεριλαμβανομένων μεθοδολογίας για τον προσδιορισμό των σχετικών ρύπων που είναι πιθανόν να βρεθούν και κριτηρίων επανεξέτασης της εξαίρεσης ορισμένων ρύπων που πρέπει να παρακολουθούνται, για τη θέσπιση εναρμονισμένης μεθοδολογίας για τη μέτρηση του «Συνόλου υπερ-και πολυφθοροαλκυλικών ουσιών PFAS» και του «αθροίσματος των PFAS» στα αστικά λύματα και για την έγκριση του μορφότυπου και των τρόπων παρουσίασης των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλονται από τα κράτη μέλη και να συγκεντρώνονται από τον ΕΟΠ σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾.
- (53) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές και να λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, την οικονομική κατάσταση του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου.
- (54) Σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργήσει αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας εντός ορισμένης προθεσμίας από την ημερομηνία που τάσσεται για τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε και στα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, σε τυχόν διαθέσιμες συστάσεις του ΠΟΥ, καθώς και σε σχετικά επιστημονικά, αναλυτικά και επιδημιολογικά δεδομένα. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ανάλυση της επάρκειας των παραμέτρων δημόσιας υγείας που χρησιμοποιούνται στην επιτήρηση των αστικών λυμάτων, στην ανάλυση της προστιθέμενης αξίας της υποχρεωτικής παρακολούθησης των παραμέτρων δημόσιας υγείας, στην ανάλυση της ενδεχόμενης ανάγκης προσαρμογής του καταλόγου των προϊόντων που θα καλύπτονται από συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, συμπεριλαμβανομένων των όρων χορήγησης απαλλαγών, στην ανάλυση των δυνητικών επιπτώσεων που έχουν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς τα δυνάμει διαφορετικά ποσοστά εισφοράς των παραγωγών που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, στην ανάλυση της σκοπιμότητας και της καταλληλότητας που παρουσιάζει η ανάπτυξη ενός συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για προϊόντα που παράγουν PFAS και μικροπλαστικά, στην ανάλυση της προστιθέμενης αξίας και της καταλληλότητας που παρουσιάζει η απαίτηση υποχρεωτικών εθνικών σχεδίων επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών στόχων και μέτρων, στην αξιολόγηση του στόχου της ενεργειακής ουδετερότητας προκειμένου να αναλυθεί η τεχνική και οικονομική εφικτότητα και τα περιβαλλοντικά και κλιματικά οφέλη της επίτευξης μεγαλύτερης ενεργειακής αυτονομίας του τομέα, στην αξιολόγηση των δυνατοτήτων μέτρησης των άμεσων και των έμμεσων εκπομπών GHG που εκπέμπονται από τον τομέα των αστικών λυμάτων, στην εκτίμηση της δυνατότητας για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας για τον τομέα επεξεργασίας αστικών λυμάτων και του χρόνου που απαιτείται για να επιτευχθεί αυτό, καθώς και της σκοπιμότητας και καταλληλότητας του καθορισμού από την Ένωση ελάχιστων ποσοστών επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης του αζώτου από την ιλύ ή από τα αστικά λύματα ή και τα δύο.

⁽³⁰⁾ EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

⁽³¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (EE L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

- (55) Η οδηγία 91/271/ΕΟΚ προβλέπει συγκεκριμένες προθεσμίες για τη Μαγιότ λόγω της συμπερίληψής της, το 2014, ως εξόχως απόκεντρης περιοχής κατά την έννοια του άρθρου 349 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των υποχρεώσεων για τη δημιουργία δικτύων αποχέτευσης και την εφαρμογή δευτεροβάθμιας επεξεργασίας στα αστικά λύματα από οικισμούς με ι.π. 2 000 και άνω θα πρέπει να αναβληθεί όσον αφορά τη Μαγιότ.
- (56) Είναι σκόπιμο να εξεταστεί η ειδική κατάσταση της Μαγιότ και των άλλων εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ένωσης, όπως απαριθμούνται στο άρθρο 349 ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ειδικά μέτρα για τη στήριξη των εν λόγω περιοχών. Όσον αφορά την επεξεργασία των αστικών λυμάτων των εν λόγω περιοχών, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη δύσκολη μορφολογία και τον νησιωτικό χαρακτήρα των εν λόγω εδαφών.
- (57) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια της προστασίας του περιβάλλοντος, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να διατηρήσουν τουλάχιστον το υφιστάμενο επίπεδο τριτοβάθμιας επεξεργασίας έως ότου τεθούν σε εφαρμογή οι νέες απαιτήσεις για τη μείωση του φωσφόρου και του αζώτου. Ως εκ τούτου, το άρθρο 5 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ θα πρέπει να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται έως ότου τεθούν σε εφαρμογή αυτές οι νέες απαιτήσεις.
- (58) Δεδομένου ότι οι σκοποί της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, η πρόδος προς την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας στις δραστηριότητες συλλογής και επεξεργασίας των αστικών λυμάτων, η βελτίωση της πρόσβασης σε αποχέτευση και η τακτική επιτήρηση παραμέτρων που αφορούν τη δημόσια υγεία, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως διατυπώνεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (59) Η υποχρέωση μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιοριστεί στις διατάξεις που συνιστούν τροποποιήσεις ουσίας της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Η υποχρέωση μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων που δεν τροποποιούνται απορρέει από την εν λόγω οδηγία.
- (60) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα VII μέρος Β,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία καθορίζει κανόνες για τη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη αστικών λυμάτων, με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, σύμφωνα με την προσέγγιση Μία Υγεία, με σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG) σε βιώσιμα επίπεδα, βελτίωση του ενεργειακού ισοζυγίου των δραστηριοτήτων συλλογής και επεξεργασίας των αστικών λυμάτων και συμβολή στη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία. Καθορίζει επίσης κανόνες σχετικά με την πρόσβαση σε υποδομές υγιεινής για όλους, τη διαφάνεια του τομέα της διαχείρισης αστικών λυμάτων, την τακτική επιτήρηση παραμέτρων σημαντικών για τη δημόσια υγεία στα αστικά λύματα και την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίων πληρώνει».

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «αστικά λύματα»: οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
 - α) οικιακά λύματα·
 - β) το μείγμα οικιακών και μη οικιακών λυμάτων·
 - γ) το μείγμα οικιακών λυμάτων με αστικές απορροές·
 - δ) το μείγμα οικιακών λυμάτων με μη οικιακά λύματα και αστικές απορροές·
- 2) «οικιακά λύματα»: τα λύματα από περιοχές κατοικιών, υπηρεσιών και ιδρυμάτων που προέρχονται κυρίως από τον ανθρώπινο μεταβολισμό ή από οικιακές δραστηριότητες ή και από τα δύο·

- 3) «μη οικιακά λύματα»: τα λύματα τα οποία δεν είναι οικιακά λύματα ούτε αστικές απορροές και απορρίπτονται από κτίρια και χώρους που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εμπορικών ή βιομηχανικών ή οικονομικών δραστηριοτήτων·
- 4) «οικισμός»: περιοχή στην οποία ο πληθυσμός εκφραζόμενος σε ισοδύναμο πληθυσμό, σε συνδυασμό ή μη με οικονομικές δραστηριότητες, είναι επαρκώς συγκεντρωμένος ώστε τα αστικά λύματα να μπορούν να συλλέγονται και να διοχετεύονται σε έναν ή περισσότερους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή σε ένα ή περισσότερα σημεία τελικής απόρριψης·
- 5) «αστικές απορροές»: κατακρημνίσματα σε οικισμούς τα οποία συλλέγονται σε μικτούς ή χωριστικούς αποχετευτικούς αγωγούς·
- 6) «υπερχείλιση λόγω νεροποντής»: απόρριψη μη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων από μικτούς αποχετευτικούς αγωγούς σε ύδατα υποδοχής, που προκαλείται από κατακρημνίσματα ή βλάβες του συστήματος·
- 7) «δίκτυο αποχέτευσης»: το σύστημα αγωγών που συλλέγει και διοχετεύει τα αστικά λύματα·
- 8) «μικτός αποχετευτικός αγωγός»: μεμονωμένος αγωγός που συλλέγει και διοχετεύει αστικά λύματα, συμπεριλαμβανομένων των αστικών απορροών·
- 9) «χωριστικός αποχετευτικός αγωγός»: αγωγός που συλλέγει και διοχετεύει χωριστά, οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
 - α) οικιακά λύματα·
 - β) μη οικιακά λύματα·
 - γ) μείγμα οικιακών και μη οικιακών λυμάτων·
 - δ) αστικές απορροές·
- 10) «1 ισοδύναμο πληθυσμού» ή («1 ι.π.»): το βιοαποικοδομήσιμο οργανικό ημερήσιο φορτίο που παρουσιάζει βιοχημικές ανάγκες σε οξυγόνο πέντε ημερών (BOD₅) ίσες προς 60 g/ημέρα·
- 11) «πρωτοβάθμια επεξεργασία»: η επεξεργασία των αστικών λυμάτων με φυσική ή χημική μέθοδο ή και τα δύο που περιλαμβάνει την καθίζηση των αιωρούμενων στερεών, ή με άλλες μεθόδους με τις οποίες το BOD₅ των εισερχόμενων λυμάτων μειώνεται τουλάχιστον κατά 20 % πριν από την απόρριψη και το συνολικό φορτίο των αιωρούμενων στερεών στα εισερχόμενα λύματα μειώνεται κατά 50 % τουλάχιστον·
- 12) «δευτεροβάθμια επεξεργασία»: η επεξεργασία των αστικών λυμάτων με μέθοδο που, κατά κανόνα, περιλαμβάνει βιολογική επεξεργασία με δευτεροβάθμια καθίζηση ή άλλη διεργασία η οποία μειώνει το βιοαποικοδομήσιμο οργανικό φορτίο από τα αστικά λύματα·
- 13) «τριοβάθμια επεξεργασία»: επεξεργασία αστικών λυμάτων μέσω μεθόδου που μειώνει το άζωτο ή τον φώσφορο ή και τα δύο στα αστικά λύματα·
- 14) «τεταρτοβάθμια επεξεργασία»: επεξεργασία αστικών λυμάτων μέσω διεργασίας που μειώνει μεγάλο φάσμα μικρορύπων στα αστικά λύματα·
- 15) «ιλύς»: οργανικό και ανόργανο κατάλοιπο που προκύπτει από την επεξεργασία αστικών λυμάτων από σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων, εξαιρουμένων των κόκκων, των λιπών, άλλων υπολειμμάτων και κάθε άλλου υλικού και καταλοίπων από το στάδιο της προεπεξεργασίας·
- 16) «ευτροφισμός»: ο εμπλουτισμός των υδάτων με θρεπτικές ουσίες, ιδίως ενώσεις αζώτου ή φωσφόρου ή και των δύο, που προκαλούν την ταχύτερη ανάπτυξη φυκών και ανωτέρων μορφών φυτικής ζωής, με συνακόλουθη ανεπιθύμητη διαταραχή της ισορροπίας των οργανισμών που ζουν στα ύδατα και της ποιότητας των εν λόγω υδάτων·
- 17) «μικρορύπος»: ουσία όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³²⁾, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων αποδόμησής της, η οποία υπάρχει συνήθως στο υδάτινο περιβάλλον, στα αστικά λύματα ή στην ιλύ και που μπορεί να θεωρηθεί επικίνδυνη για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία βάσει των σχετικών κριτηρίων που ορίζονται στο παράρτημα Ι μέρη 3 και 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008, ακόμα και σε μικρές συγκεντρώσεις·

⁽³²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

- 18) «λόγος αραιώσης»: ο λόγος του μέσου όρου των τελευταίων πέντε ετών της ετήσιας ροής των υδάτων υποδοχής στο σημείο απόρριψης προς τον μέσο όρο των τελευταίων πέντε ετών του ετήσιου όγκου απόρριψης αστικών λυμάτων στα επιφανειακά ύδατα·
- 19) «παραγωγός»: κάθε κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας που διαθέτει κατ' επάγγελμα προϊόντα στην αγορά κράτους μέλους, μεταξύ άλλων μέσω εξ αποστάσεως συμβάσεων όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 7 της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³³⁾·
- 20) «φορέας ευθύνης παραγωγού»: εθνικά αναγνωρισμένη οργάνωση που συστήνεται για να δώσει στους παραγωγούς τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει των άρθρων 9 και 10·
- 21) «υποδομές υγιεινής»: εγκαταστάσεις και υπηρεσίες για την ασφαλή, υγιεινή, προστατευμένη και κοινωνικά και πολιτισμικά αποδεκτή διαχείριση και απόρριψη ανθρώπινων ούρων και περιττωμάτων και για την αλλαγή και απόρριψη προϊόντων σχετικών με την έμμηνο ρύση, οι οποίες παρέχουν ιδιωτικότητα και διασφαλίζουν την αξιοπρέπεια·
- 22) «μικροβιακή αντοχή»: η ικανότητα μικροοργανισμών να επιβιώνουν ή να αναπτύσσονται παρουσία αντιμικροβιακού παράγοντα σε συγκέντρωση η οποία είναι συνήθως ικανή να αναστείλει την ανάπτυξη ή να προκαλέσει τη νέκρωση μικροοργανισμών του ίδιου είδους·
- 23) «Μία Υγεία»: Μία υγεία όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁴⁾·
- 24) «ενδιαφερόμενο κοινό»: το κοινό το οποίο επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεαστεί ή έχει συμφέρον από τη λήψη απόφασης σχετικά με την εφαρμογή των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 6, 7 ή 8 της παρούσας οδηγίας· για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, θεωρούνται ότι έχουν συμφέρον οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που προάγουν την προστασία του περιβάλλοντος ή της ανθρώπινης υγείας και πληρούν ενδεχόμενες απαιτήσεις του εθνικού δικαίου·
- 25) «βιομέσα»: οποιοδήποτε υπόστρωμα, συνήθως από πλαστικό, που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη των βακτηρίων που απαιτούνται για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων·
- 26) «διάθεση στην αγορά»: η πρώτη φορά κατά την οποία ένα προϊόν καθίσταται διαθέσιμο στην αγορά ενός κράτους μέλους·
- 27) «φορτίο»: η ποσότητα οργανικής βιοαποικοδομήσιμης ύλης που μετράται ως BOD₅ στα αστικά λύματα, εκφρασμένη σε ι.π., ή οποιοσδήποτε ρύπος ή θρεπτική ουσία, εκφρασμένη σε μονάδες μάζας ανά χρόνο·
- 28) «μεμονωμένο σύστημα»: εγκατάσταση που συλλέγει, αποθηκεύει, επεξεργάζεται ή απορρίπτει οικιακά λύματα από κτίρια ή τμήματα κτιρίων που δεν είναι συνδεδεμένα με δίκτυο αποχέτευσης.

Άρθρο 3

Δίκτυα αποχέτευσης και υπολογισμός του φορτίου οικισμού

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι οικισμοί με ι.π. 2 000 και άνω να πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) να διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης·

β) όλες οι πηγές οικιακών λυμάτων τους να είναι συνδεδεμένες στο δίκτυο αποχέτευσης.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οικισμοί με 1 000 ι.π και άνω αλλά κάτω από 2 000 ι.π συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2035.

Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο για μέγιστη περίοδο:

α) 8 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:

⁽³³⁾ Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64).

⁽³⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1082/2013/ΕΕ (ΕΕ L 314 της 6.12.2022, σ. 26).

- i) λιγότερο από το 50 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης· ή
 - ii) λιγότερο από το 50 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών συλλέγεται σε δίκτυα αποχέτευσης·
- β) 10 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:
- i) λιγότερο από το 25 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης· ή
 - ii) λιγότερο από το 25 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο εν λόγω οικισμών συλλέγεται σε δίκτυα αποχέτευσης.

Η Βουλγαρία, η Κροατία και η Ρουμανία μπορούν να παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο για μέγιστη περίοδο:

- α) 12 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:
- i) λιγότερο από το 50 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης· ή
 - ii) λιγότερο από το 50 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών συλλέγεται σε δίκτυα αποχέτευσης·
- β) 14 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:
- i) λιγότερο από το 25 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης· ή
 - ii) λιγότερο από το 25 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών συλλέγεται σε δίκτυα αποχέτευσης.

Όταν τα κράτη μέλη παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, μεριμνούν ώστε το πρώτο εθνικό τους πρόγραμμα εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 23 να περιλαμβάνει:

- α) τον αριθμό των οικισμών με 1 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από 2 000 ι.π. που δεν διαθέτουν πλήρες δίκτυο αποχέτευσης την 1η Ιανουαρίου 2025· και
- β) σχέδιο στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς οι αναγκαίες επενδύσεις για την επίτευξη πλήρους συμμόρφωσης των εν λόγω οικισμών εντός των παραταθεισών προθεσμιών· και
- γ) τους τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν την παράταση των προθεσμιών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Οι παρατάσεις της προθεσμίας που αναφέρεται στον πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του δεύτερου ή τρίτου εδαφίου και του τέταρτου εδαφίου. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη εάν οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται έως τις 31 Ιουλίου 2028.

3. Το φορτίο ενός οικισμού που εκφράζεται σε ι.π. υπολογίζεται με βάση το μέγιστο μέσο εβδομαδιαίο φορτίο που παράγεται στον οικισμό κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ασυνήθων καιρικών συνθηκών, όπως οι περιπτώσεις καταρακτώδους βροχής.
4. Τα δίκτυα αποχέτευσης πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του παραρτήματος I μέρος Α.

Άρθρο 4

Μεμονωμένα συστήματα

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από το άρθρο 3 μόνον εάν η εγκατάσταση δικτύου αποχέτευσης ή η σύνδεση με δίκτυο αποχέτευσης δεν δικαιολογείται επειδή δεν θα πρόσφερε κανένα όφελος για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία, δεν είναι τεχνικά εφικτή ή θα συνεπαγόταν υπερβολικό κόστος. Σε περίπτωση παρέκκλισης από το άρθρο 3, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι μεμονωμένα συστήματα συλλογής, αποθήκευσης και, κατά περίπτωση, επεξεργασίας αστικών λυμάτων χρησιμοποιούνται σε οικισμούς με ι.π. 1 000 και άνω, ή σε τμήμα των εν λόγω οικισμών.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα μεμονωμένα συστήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σχεδιάζονται, λειτουργούν και συντηρούνται κατά τρόπο που επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας με τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια επεξεργασία που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα μεμονωμένα συστήματα που χρησιμοποιούνται σε οικισμούς με ι.π. 1 000 και άνω καταχωρίζονται σε μητρώο. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι διενεργούνται τακτικές επιθεωρήσεις των εν λόγω συστημάτων ή τακτικοί έλεγχοι με άλλες μεθόδους των συστημάτων αυτών από την αρμόδια αρχή ή από οποιονδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο φορέα σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, βασιζόμενες σε προσέγγιση βάσει κινδύνου.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις καθορίζοντας τις ελάχιστες απαιτήσεις για:

- α) τον σχεδιασμό, τη λειτουργία και τη συντήρηση των μεμονωμένων συστημάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2· και
- β) τις τακτικές επιθεωρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού ελάχιστης συχνότητας των εν λόγω επιθεωρήσεων ανάλογα με τον τύπο των μεμονωμένου συστήματος, και με προσέγγιση βάσει κινδύνου.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται έως τις 2 Ιανουαρίου 2028 σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Οι απαιτήσεις σχετικά με τον σχεδιασμό που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και στην παρούσα απαράγραφο δεν ισχύουν για τα μεμονωμένα συστήματα της παραγράφου 1 τα οποία είχαν εγκατασταθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2025.

5. Τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν μεμονωμένα συστήματα για τη συλλογή και/ή την επεξεργασία ποσοστού μεγαλύτερου του 2 % του φορτίου αστικών λυμάτων σε εθνικό επίπεδο από οικισμούς με ι.π. 2 000 και άνω υποβάλλουν στην Επιτροπή αιτιολόγηση της χρήσης μεμονωμένων συστημάτων. Στην αιτιολόγηση αυτή:

- α) αποδεικνύεται ότι πληρούνται οι όροι χρήσης μεμονωμένων συστημάτων που ορίζονται στην παράγραφο 1·
- β) περιγράφονται τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3·
- γ) αποδεικνύεται η συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4, όταν η Επιτροπή έχει ασκήσει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί δυνάμει της εν λόγω παραγράφου·
- δ) αποδεικνύεται ότι η χρήση των μεμονωμένων συστημάτων δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να συμμορφώνονται με τους περιβαλλοντικούς στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

6. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του μορφοτύπου για την υποβολή των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 5. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 5

Ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων

1. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι καταρτίζεται ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης αστικών λυμάτων για τις περιοχές αποστράγγισης των οικισμών με ι.π. 100 000 και άνω.

2. Το αργότερο έξι μήνες μετά την πρώτη επικαιροποίηση του σχεδίου διαχείρισης υδρολογικής λεκάνης ποταμού που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 13 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ μετά την 1η Ιανουαρίου 2025 αλλά όχι αργότερα από τις 22 Ιουνίου 2028, τα κράτη μέλη καταρτίζουν κατάλογο οικισμών με ι.π. μεταξύ 10 000 και 100 000 για τους οποίους, λαμβανομένων υπόψη ιστορικών δεδομένων, μοντελοποίησης και σύγχρονων κλιματικών προβλέψεων, συμπεριλαμβανομένων των εποχιακών διακυμάνσεων, καθώς και των ανθρωπογενών πιέσεων και της εκτίμησης επιπτώσεων που διενεργείται στο πλαίσιο του σχεδίου διαχείρισης υδρολογικής λεκάνης ποταμού, ισχύουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής συνιστούν κίνδυνο για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία·
- β) οι υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής αντιπροσωπεύουν περισσότερο από 2 % του ετήσιου συλλεγόμενου φορτίου αστικών λυμάτων των παραμέτρων που αναφέρονται στον πίνακα 1 και, κατά περίπτωση, στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι, υπολογιζόμενου σε ροή υπό συνθήκες ανομβρίας·
- γ) οι υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής εμποδίζουν την εκπλήρωση οποιωνδήποτε από τα ακόλουθα:
 - i) των απαιτήσεων που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184·

- ii) των απαιτήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας 2006/7/ΕΚ·
 - iii) των απαιτήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 3 της οδηγίας 2008/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁵⁾·
 - iv) των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ·
 - v) των απαιτήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ·
 - vi) των απαιτήσεων που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 3 της οδηγίας 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁶⁾·
- δ) έχουν εντοπιστεί σχετικά σημεία σε χωριστικούς αποχετευτικούς αγωγούς όπου οι αστικές απορροές αναμένεται να υποστούν ρύπανση κατά τρόπο ώστε η απόρριψή τους στα ύδατα υποδοχής να μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά κίνδυνο για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία, ή εμποδίζει την τήρηση οποιωνδήποτε απαιτήσεων ή περιβαλλοντικών στόχων που αναφέρονται στο στοιχείο γ).

Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν τον κατάλογο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο κάθε έξι έτη μετά την κατάρτισή του και τον επικαιροποιούν όταν απαιτείται.

3. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2039, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι καταρτίζονται ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων για τις περιοχές αποστράγγισης των οικισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 2.
4. Τα ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής κατόπιν αιτήματος.
5. Τα ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα στοιχεία που παρατίθενται στο παράρτημα V και δίνουν προτεραιότητα σε πράσινες και γαλάζιες υποδομές όπου αυτό είναι δυνατόν.
6. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις καθορίζοντας:
 - a) μεθοδολογίες για τον προσδιορισμό των μέτρων που αναφέρονται στο σημείο 3 του παραρτήματος V·
 - β) μεθοδολογίες για τον προσδιορισμό εναλλακτικών δεικτών για την επαλήθευση της επίτευξης του ενδεικτικού στόχου μείωσης της ρύπανσης που αναφέρεται στο σημείο 2 στοιχείο α) του παραρτήματος V·
 - γ) την μορφή υπό την οποία πρέπει να τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής τα ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων, όταν αυτό ζητείται σύμφωνα με την παράγραφο 4.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται έως τις 2 Ιανουαρίου 2028 σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

7. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων να επανεξετάζονται τουλάχιστον κάθε έξι έτη μετά την κατάρτισή τους και να επικαιροποιούνται όταν απαιτείται. Μετά την επικαιροποίηση του καταλόγου της παραγράφου 2, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την κατάρτιση ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης για τους οικισμούς εντός έξι ετών από τη συμπερίληψή τους στον εν λόγω κατάλογο.

Άρθρο 6

Δευτεροβάθμια επεξεργασία

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται αστικά λύματα από οικισμούς με ι.π. 2 000 και άνω πληρούν, πριν από την απόρριψη στα ύδατα υποδοχής, τις σχετικές απαιτήσεις για τη δευτεροβάθμια επεξεργασία που ορίζονται στο παράρτημα I μέρος Β και στον πίνακα 1, σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που ορίζονται στο παράρτημα I μέρος Γ. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας χρήσης εναλλακτικών μεθόδων, όπως αναφέρεται στο παράρτημα I μέρος Γ σημείο 1, ο μέγιστος αριθμός δειγμάτων που επιτρέπεται να μη συμμορφώνονται με τις παραμετρικές τιμές του μέρους Β και του πίνακα 1 του παραρτήματος I καθορίζεται στο μέρος Γ και στον πίνακα 4 του παραρτήματος I.

Για τους οικισμούς με ι.π. 2 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από 10 000 ι.π. που απορρίπτουν σε παράκτια ύδατα, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ, και οι οποίοι εφαρμόζουν κατάλληλη επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ την 1η Ιανουαρίου 2025, η υποχρέωση που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο δεν ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2037.

⁽³⁵⁾ Οδηγία 2008/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος στον τομέα της πολιτικής των υδάτων καθώς και σχετικά με την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 82/176/ΕΟΚ, 83/513/ΕΟΚ, 84/156/ΕΟΚ, 84/491/ΕΟΚ και 86/280/ΕΟΚ και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 84).

⁽³⁶⁾ Οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση (ΕΕ L 372 της 27.12.2006, σ. 19).

2. Για οικισμούς που απορρίπτουν αστικά λύματα σε λιγότερο ευαίσθητες περιοχές, όπως αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ την 1η Ιανουαρίου 2025, οι υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται στις 31 Δεκεμβρίου 2037.

3. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2035, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται αστικά λύματα από οικισμούς με 1 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από και 2 000 ι.π. πληρούν, πριν από την απόρριψη στα ύδατα υποδοχής, τις σχετικές απαιτήσεις για τη δευτεροβάθμια επεξεργασία που ορίζονται στο μέρος Β και στον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι, σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που ορίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Γ. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας χρήσης εναλλακτικών μεθόδων, όπως αναφέρεται στο παράρτημα Ι μέρος Γ σημείο 1, ο μέγιστος αριθμός δειγμάτων που επιτρέπεται να μη συμμορφώνονται με τις παραμετρικές τιμές του μέρους Β και του πίνακα 1 του παραρτήματος Ι καθορίζεται στο μέρος Γ και στον πίνακα 4 του παραρτήματος Ι.

Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο για μέγιστη περίοδο:

α) 8 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:

- i) σε λιγότερο από το 50 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών οι απορρίψεις των αστικών λυμάτων τους δεν υποβάλλονται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι, ή
- ii) λιγότερο από το 50 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών υποβάλλεται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι·

β) 10 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:

- i) σε λιγότερο από το 25 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών οι απορρίψεις των αστικών λυμάτων τους υποβάλλονται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι, ή
- ii) λιγότερο από το 25 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών υποβάλλεται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι.

Η Βουλγαρία, η Κροατία και η Ρουμανία μπορούν να παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο για μέγιστη περίοδο:

α) 12 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:

- i) σε λιγότερο από το 50 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών οι απορρίψεις των αστικών λυμάτων τους υποβάλλονται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι, ή
- ii) λιγότερο από το 50 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών υποβάλλεται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι·

β) 14 ετών όταν κατά την 1η Ιανουαρίου 2025:

- i) σε λιγότερο από το 25 % των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών οι απορρίψεις τους υποβάλλονται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι, ή
- ii) λιγότερο από το 25 % του φορτίου αστικών λυμάτων των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο οικισμών υποβάλλεται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία στην επικράτειά τους, σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι.

Όταν τα κράτη μέλη παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, μεριμνούν ώστε το πρώτο εθνικό τους πρόγραμμα εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 23 να περιλαμβάνει:

- α) τον αριθμό των οικισμών 1 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από 2 000 ι.π. που δεν διαθέτουν δευτεροβάθμια επεξεργασία την 1η Ιανουαρίου 2025· και
- β) σχέδιο στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς οι αναγκαίες επενδύσεις για την επίτευξη πλήρους συμμόρφωσης των εν λόγω οικισμών εντός των παραταθεισών προθεσμιών· και
- γ) τους τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν τις παρατάσεις της προθεσμίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο.

Οι παρατάσεις της προθεσμίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του δεύτερου ή τρίτου εδαφίου και του τέταρτου εδαφίου. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη εάν οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται έως τις 31 Ιουλίου 2028.

4. Οι απορρίψεις αστικών λυμάτων μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία λιγότερο αυστηρή από την προβλεπόμενη στις παραγράφους 1 και 3 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2045, όταν απορρίπτονται:

- α) σε ύδατα που βρίσκονται σε ορεινές περιοχές μεγάλου υψομέτρου, ήτοι πάνω από 1 500 μέτρα πάνω από τη στάθμη της θάλασσας, όπου είναι δύσκολο να εφαρμοστεί αποτελεσματική βιολογική επεξεργασία λόγω χαμηλών θερμοκρασιών, ή
- β) σε βαθέα θαλάσσια ύδατα όταν οι εν λόγω απορρίψεις αστικών λυμάτων προέρχονται από οικισμούς με ι.π. κάτω των 150 000 σε λιγότερο κατοικημένες εξόχως απόκεντρες περιοχές κατά την έννοια του άρθρου 349 ΣΛΕΕ στις οποίες η τοπογραφία και η γεωγραφία του εδάφους καθιστούν δύσκολη την εφαρμογή αποτελεσματικής βιολογικής επεξεργασίας, ή
- γ) σε αστικά λύματα μικρών οικισμών με 1 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από 2 000 ι.π. που βρίσκονται σε περιοχές με ψυχρό κλίμα όπου είναι δύσκολο να εφαρμοστεί αποτελεσματική βιολογική επεξεργασία λόγω χαμηλών θερμοκρασιών, εάν η μέση τριμηνιαία θερμοκρασία νερού στο στόμιο εισόδου είναι κάτω των 6 °C.

Η εφαρμογή του πρώτου εδαφίου προϋποθέτει ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή λεπτομερείς μελέτες που αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω απορρίψεις δεν επηρεάζουν δυσμενώς το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία και δεν αποτρέπουν τα ύδατα υποδοχής να πληρούν τους σχετικούς ποιοτικούς στόχους και τις σχετικές διατάξεις λοιπού συναφούς ενωσιακού δικαίου.

5. Το φορτίο που εκφράζεται σε ι.π. υπολογίζεται με βάση το μέγιστο μέσο εβδομαδιαίο φορτίο που εισέρχεται στον σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ασυνήθων καιρικών συνθηκών, όπως οι περιπτώσεις καταρακτώδους βροχής.

Άρθρο 7

Τριτοβάθμια επεξεργασία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι απορρίψεις των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται αστικά λύματα με φορτίο 150 000 ι.π. και άνω και δεν εφαρμόζουν τριτοβάθμια επεξεργασία την 1η Ιανουαρίου 2025 πληρούν, πριν από την απόρριψη στα ύδατα υποδοχής, τις σχετικές απαιτήσεις για τριτοβάθμια επεξεργασία σύμφωνα με το μέρος Β και τον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι, έως τις:

- α) 31 Δεκεμβρίου 2033 για απορρίψεις από το 30 % των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων,
- β) 31 Δεκεμβρίου 2036 για απορρίψεις από το 70 % των εν λόγω σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων,

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2039, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όλες οι απορρίψεις από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται αστικά λύματα με φορτίο 150 000 ι.π. και άνω πληρούν, πριν από την απόρριψη σε ύδατα αποδοχής, τις σχετικές απαιτήσεις τριτοβάθμιας επεξεργασίας που αναφέρονται στο μέρος Β και στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι.

2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, τα κράτη μέλη καταρτίζουν και δημοσιεύουν κατάλογο των περιοχών της επικράτειάς τους που είναι ευαίσθητες στον ευτροφισμό. Περιλαμβάνουν μαζί με τον εν λόγω κατάλογο πληροφορίες σχετικά με το αν είναι ευαίσθητες περιοχές ως προς τον φωσφόρο ή ως προς το άζωτο ή και τα δύο. Επικαιροποιούν τον εν λόγω κατάλογο κάθε έξι έτη, αρχής γενομένης από τις 31 Δεκεμβρίου 2033.

Ο κατάλογος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνει τις περιοχές που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΙΙ.

Η απαίτηση που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει τριτοβάθμια επεξεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 5 σε ολόκληρη την επικράτειά του.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι απορρίψεις από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται αστικά λύματα από οικισμούς 10 000 ι.π. και άνω πληρούν, πριν από την απόρριψή τους σε περιοχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, τις σχετικές απαιτήσεις τριτοβάθμιας επεξεργασίας που ορίζονται στο μέρος Β και στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι έως τις:

- α) 31 Δεκεμβρίου 2033 για το 20 % των εν λόγω οικισμών·
- β) 31 Δεκεμβρίου 2036 για το 40 % των εν λόγω οικισμών·
- γ) 31 Δεκεμβρίου 2039 για το 60 % των εν λόγω οικισμών·
- δ) 31 Δεκεμβρίου 2045 για όλους τους εν λόγω οικισμούς.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ) για μέγιστη περίοδο οκτώ ετών υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) τουλάχιστον το 50 % των σχετικών οικισμών δεν εφαρμόζουν τριτοβάθμια επεξεργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ ή δεν πληρούν τις απαιτήσεις του μέρους Β και του πίνακα 2 του παραρτήματος Ι της εν λόγω οδηγίας την 1η Ιανουαρίου 2025· και

β) το πρώτο εθνικό πρόγραμμα εφαρμογής που υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 23 παράγραφος 2 περιλαμβάνει:

i) τον αριθμό των οικισμών που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και δεν διαθέτουν τριτοβάθμια επεξεργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ ή δεν πληρούν τις απαιτήσεις του μέρους Β και του πίνακα 2 του παραρτήματος Ι της εν λόγω οδηγίας την 1η Ιανουαρίου 2025·

ii) σχέδιο στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς οι αναγκαίες επενδύσεις για την επίτευξη πλήρους συμμόρφωσης των εν λόγω οικισμών εντός των παραταθεισών προθεσμιών· και

iii) τους τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν την παράταση της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ).

Οι παρατάσεις της προθεσμίας που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο ισχύουν μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη εάν οι εν λόγω προϋποθέσεις δεν πληρούνται έως τις 31 Ιουλίου 2028. Ωστόσο, οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται φορτίο 150 000 ι.π. και άνω εξακολουθούν να τηρούν τις προθεσμίες που ορίζονται στην παράγραφο 1.

5. Οι απορρίψεις αστικών λυμάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του μέρους Β και του πίνακα 2 του παραρτήματος Ι σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που ορίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Γ. Ο ετήσιος μέσος όρος των τιμών των δειγμάτων για κάθε παράμετρο που αναφέρεται στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι συμμορφώνεται με τις σχετικές παραμετρικές τιμές που καθορίζονται στον εν λόγω πίνακα.

6. Για τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που τελούν υπό κατασκευή, βρίσκονται σε στάδιο μείζονος αναβάθμισης όσον αφορά την τριτοβάθμια επεξεργασία τους ή έχουν ανατεθεί μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και πριν την 1η Ιανουαρίου 2025, οι απαιτήσεις σχετικά με την παράμετρο του αζώτου όπως αναφέρονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται το αργότερο πέντε έτη από τις προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3.

7. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27 για την τροποποίηση του μέρους Γ του παραρτήματος Ι με σκοπό την προσαρμογή των μεθόδων παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων σε σχέση με την τριτοβάθμια επεξεργασία στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο.

8. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 3 και 5, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι ένας μεμονωμένος σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων που βρίσκεται σε περιοχή η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν υπόκειται στις απαιτήσεις των παραγράφων 3 και 5 όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι το ελάχιστο ποσοστό μείωσης του συνολικού φορτίου που εισέρχεται σε όλους τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην περιοχή αυτή είναι:

α) τουλάχιστον 75 % του ολικού φωσφόρου και τουλάχιστον 75 % του ολικού αζώτου από την 1η Ιανουαρίου 2025,

β) 82,5 % του ολικού φωσφόρου και 80 % του ολικού αζώτου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2039,

γ) 87,5 % του ολικού φωσφόρου και 82,5 % του ολικού αζώτου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2045.

9. Οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 10 000 και άνω προς υδρολογική λεκάνη περιοχής ευαίσθητης στον ευτροφισμό η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 υπόκεινται επίσης στις παραγράφους 3, 5 και 8.

10. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που βρίσκονται σε περιοχή η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 κατόπιν μιας από τις τακτικές επικαιροποιήσεις του καταλόγου που επιβάλλονται από την εν λόγω παράγραφο, να πληρούν τις απαιτήσεις των παραγράφων 3 και 5 εντός επτά ετών από τη συμπεριληψη στον εν λόγω κατάλογο.

11. Όταν ο αριθμός των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που πρέπει να αναβαθμιστούν για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 σε εθνικό επίπεδο δεν είναι ακέραιος αριθμός, ο αριθμός των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο. Στην περίπτωση ίσης απόστασης μεταξύ δύο ακεραίων αριθμών, ο αριθμός στρογγυλοποιείται προς τα κάτω.

Άρθρο 8

Τεταρτοβάθμια επεξεργασία

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται αστικά λύματα με φορτίο 150 000 ι.π. και άνω πληρούν, πριν την απόρριψη σε ύδατα αποδοχής, τις σχετικές απαιτήσεις της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας που ορίζονται στο μέρος Β και στον πίνακα 3 του παραρτήματος Ι, σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που ορίζονται στο μέρος Γ του παραρτήματος Ι, έως τις:

- α) 31 Δεκεμβρίου 2033 για απορρίψεις από το 20 % των εν λόγω σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων·
- β) 31 Δεκεμβρίου 2039 για απορρίψεις από το 60 % των εν λόγω σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων·
- γ) 31 Δεκεμβρίου 2045 για όλες τις απορρίψεις από τους εν λόγω σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων.

Ο μέγιστος αριθμός δειγμάτων που επιτρέπεται να μη συμμορφώνονται με τις παραμετρικές τιμές του πίνακα 3 του παραρτήματος Ι καθορίζεται στο μέρος Γ και στον πίνακα 4 του παραρτήματος Ι.

2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030, τα κράτη μέλη καταρτίζουν κατάλογο με τις περιοχές της εθνικής τους επικράτειας όπου η συκέντρωση ή η συσσώρευση μικρορύπων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων συνιστά κίνδυνο για το περιβάλλον ή για την ανθρώπινη υγεία. Τα κράτη μέλη θα επανεξετάσουν τον εν λόγω κατάλογο το 2033 και στη συνέχεια κάθε έξι έτη και θα τον επικαιροποιούν εάν απαιτείται.

Ο κατάλογος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνει τις ακόλουθες περιοχές:

- α) λεκάνες απορροής για σημεία υδροληψίας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης όπως χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184, εκτός εάν η εκτίμηση κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 στοιχείο β) της εν λόγω οδηγίας δείχνει ότι η απόρριψη μικρορύπων από τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων δεν συνιστά δυνητικό κίνδυνο που ενδεχομένως θα προκαλούσε υποβάθμιση της ποιότητας του νερού σε βαθμό που θα μπορούσε να συνιστά κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία·
- β) ύδατα κολύμβησης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2006/7/ΕΚ, εκτός εάν η ταυτότητα των υδάτων κολύμβησης που αναφέρεται στο άρθρο 6 και στο παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας δείχνει ότι η απόρριψη μικρορύπων από τα αστικά λύματα δεν επηρεάζει τα ύδατα κολύμβησης, ούτε βλάπτει την υγεία των λουομένων·
- γ) περιοχές στις οποίες πραγματοποιούνται δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 25 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁷⁾, εκτός εάν οι αρμόδιες εθνικές αρχές βεβαιωθούν ότι η απόρριψη μικρορύπων από τα αστικά λύματα δεν μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια των τροφίμων στην τελική τους μορφή.

Ο κατάλογος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνει επίσης τις ακόλουθες περιοχές με βάση εκτίμηση των κινδύνων για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία που εγκυμονεί η απόρριψη μικρορύπων στα αστικά λύματα:

- α) λίμνες, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 5 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ·
- β) ποταμούς όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ ή άλλα υδατορεύματα όπου ο λόγος αραίωσης είναι μικρότερος από 10·
- γ) περιοχές στις οποίες απαιτείται πρόσθετη επεξεργασία για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που καθορίζονται στις οδηγίες 2000/60/ΕΚ, 2006/118/ΕΚ και 2008/105/ΕΚ·
- δ) ειδικές ζώνες διατήρησης όπως ορίζονται στο άρθρο 1 στοιχείο ιβ) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽³⁸⁾ και ζώνες ειδικής προστασίας που ταξινομούνται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο της οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁹⁾ και αποτελούν μέρος του οικολογικού δικτύου Natura 2000·
- ε) παράκτια ύδατα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ·

⁽³⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22).

⁽³⁸⁾ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

⁽³⁹⁾ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

στ) μεταβατικά ύδατα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 6 της οδηγίας 2000/60/EK·

ζ) θαλάσσια ύδατα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1 της οδηγίας 2008/56/EK.

Η εκτίμηση κινδύνου που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο κοινοποιείται στην Επιτροπή κατόπιν αιτήματος.

3. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του μορφοτύπου της εκτίμησης κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 τρίτο εδάφιο και της μεθόδου που πρέπει να χρησιμοποιείται για την εν λόγω εκτίμηση κινδύνου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι απορρίψεις αστικών λυμάτων από οικισμούς 10 000 ι.π. και άνω πληρούν, πριν από την απόρριψη σε περιοχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, τις σχετικές απαιτήσεις της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας που ορίζονται στο μέρος Β και στον πίνακα 3 του παραρτήματος Ι σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που ορίζονται στο μέρος Γ του παραρτήματος Ι έως τις:

α) 31 Δεκεμβρίου 2033 για το 10 % των εν λόγω οικισμών·

β) 31 Δεκεμβρίου 2036 για το 30 % των εν λόγω οικισμών·

γ) 31 Δεκεμβρίου 2039 για το 60 % των εν λόγω οικισμών·

δ) 31 Δεκεμβρίου 2045 για το 100 % των εν λόγω οικισμών.

Ο μέγιστος αριθμός δειγμάτων που επιτρέπεται να μη συμμορφώνονται με τις παραμετρικές τιμές του πίνακα 3 του παραρτήματος Ι καθορίζεται στο μέρος Γ και στον πίνακα 4 του παραρτήματος Ι.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27 για την τροποποίηση του μέρους Γ του παραρτήματος Ι με σκοπό την προσαρμογή των μεθόδων παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων όσον αφορά την τεταρτοβάθμια επεξεργασία στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι απορρίψεις αστικών λυμάτων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που βρίσκονται σε περιοχή η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, κατόπιν μιας από τις τακτικές επικαιροποιήσεις του καταλόγου που επιβάλλονται από την εν λόγω παράγραφο, να πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 4 και στο μέρος Β και στον πίνακα 3 του παραρτήματος Ι εντός περιόδου επτά ετών από τη συμπερίληψη στον εν λόγω κατάλογο αλλά όχι αργότερα από τις προθεσμίες που ορίζονται στην παράγραφο 4.

6. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό των μεθόδων παρακολούθησης και δειγματοληψίας που πρέπει να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για να προσδιορίσουν την παρουσία και τις ποσότητες των δεικτών που ορίζονται στον πίνακα 3 του παραρτήματος Ι στα αστικά λύματα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

7. Όταν ο αριθμός των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που πρέπει να αναβαθμιστούν για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β) σε εθνικό επίπεδο δεν είναι ακέραιος αριθμός, ο αριθμός των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο. Στην περίπτωση ίσης απόστασης μεταξύ δύο ακέραιων αριθμών, ο αριθμός στρογγυλοποιείται προς τα κάτω.

8. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος άρθρου, για να διασφαλιστεί ότι η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων είναι ασφαλής για το περιβάλλον και για την ανθρώπινη υγεία, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν κατά περίπτωση ότι, εάν τα αστικά λύματα επαναχρησιμοποιούνται ή προβλέπεται να επαναχρησιμοποιηθούν, υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις για την τεταρτοβάθμια επεξεργασία που ορίζονται στο μέρος Β και στον πίνακα 3 του παραρτήματος Ι. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων κινδύνου που διενεργούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2020/741 λαμβάνονται υπόψη σε περίπτωση που τα αστικά λύματα επαναχρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς.

Άρθρο 9

Διευρυμένη ευθύνη παραγωγού

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028, οι παραγωγοί που διαθέτουν στην αγορά οποιοδήποτε από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ υπέχουν διευρυμένη ευθύνη παραγωγού.

Τα μέτρα αυτά διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω παραγωγοί καλύπτουν:

α) το 80 % τουλάχιστον του πλήρους κόστους για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 8, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών και λειτουργικών δαπανών για την τεταρτοβάθμια επεξεργασία των αστικών λυμάτων για την απομάκρυνση των μικρορύπων που προέρχονται από τα προϊόντα που διαθέτουν στην αγορά και από τα κατάλοιπα των εν λόγω προϊόντων, και για την παρακολούθηση των μικρορύπων όπως αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο α).

β) το κόστος συλλογής και επαλήθευσης δεδομένων σχετικά με τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά· και

γ) άλλες δαπάνες που απαιτούνται για την άσκηση της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού.

2. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τους παραγωγούς από τη διευρυμένη ευθύνη παραγωγού βάσει της παραγράφου 1, όταν οι παραγωγοί μπορούν να αποδείξουν οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

α) η ποσότητα των ουσιών που περιέχονται στα προϊόντα που διαθέτουν στην αγορά της Ένωσης είναι μικρότερη από έναν τόνο ετησίως·

β) οι ουσίες που περιέχονται στα προϊόντα που διαθέτουν στην αγορά είναι ταχέως βιοαποδομησιμες στα λύματα ή δεν παράγουν μικρορύπους στα λύματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ασκούν συλλογικά τη διευρυμένη ευθύνη παραγωγού μέσω φορέα που πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 10.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:

α) οι εν λόγω παραγωγοί υποχρεούνται να παρέχουν στους φορείς ευθύνης παραγωγού, μια φορά το χρόνο, τα ακόλουθα:

i) τις ετήσιες ποσότητες ουσιών που περιέχονται σε προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα III και τα οποία αυτοί διαθέτουν στην αγορά στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας,

ii) πληροφορίες σχετικά με την επικινδυνότητα των ουσιών που περιέχονται σε προϊόντα που αναφέρονται στο σημείο i) στα αστικά λύματα και την βιοαποδομησιμότητά τους στο τέλος του κύκλου ζωής τους,

iii) κατά περίπτωση, κατάλογο των προϊόντων που απαλλάσσονται σύμφωνα με την παράγραφο 2·

β) οι εν λόγω παραγωγοί υποχρεούνται να συνεισφέρουν οικονομικά στους φορείς ευθύνης παραγωγού για την κάλυψη των δαπανών που προκύπτουν από τη διευρυμένη ευθύνη παραγωγού·

γ) η εισφορά κάθε παραγωγού, όπως αναφέρεται στο στοιχείο β), καθορίζεται με βάση τις ποσότητες των ουσιών που περιέχονται στα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά και την επικινδυνότητά τους στα αστικά λύματα·

δ) οι φορείς ευθύνης παραγωγού υπόκεινται σε ετήσιους ανεξάρτητους ελέγχους της οικονομικής διαχείρισής τους, συμπεριλαμβανομένων της ικανότητάς τους να καλύπτουν τις δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, της ποιότητας και της επάρκειας των πληροφοριών που συλλέγονται βάσει του στοιχείου α) και της επάρκειας των εισφορών που εισπράττονται βάσει του στοιχείου β)·

ε) λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τα μέτρα πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων, τα συστήματα επιστροφής και συλλογής, και τον αντίκτυπο των ακατάλληλων μέσων διάθεσης των αποβλήτων των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα III, καθώς και της κακής χρήσης και της υπερβολικής χρήσης τους, στη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη αστικών λυμάτων.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:

α) καθορίζονται σαφώς οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, των φορέων ευθύνης παραγωγού, των ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων διαχείρισης σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων και των τοπικών αρμόδιων αρχών·

β) καθορίζονται στόχοι διαχείρισης των αστικών λυμάτων με σκοπό τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις και τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφοι 1, 4 και 5, καθώς και με οποιοσδήποτε άλλους ποσοτικούς ή ποιοτικούς στόχους που θεωρούνται σημαντικοί για την εφαρμογή της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού·

γ) εφαρμόζεται σύστημα αναφοράς για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα προϊόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και τα οποία διατίθενται στην αγορά από τους παραγωγούς, και δεδομένων σχετικά με την τεταρτοβάθμια επεξεργασία αστικών λυμάτων, καθώς και άλλων δεδομένων που σχετίζονται με τους σκοπούς του στοιχείου β) της παρούσας παραγράφου·

δ) οι αρμόδιες αρχές κοινοποιούν και ανταλλάσσουν τα αναγκαία δεδομένα με άλλες σχετικές αρμόδιες αρχές σε τακτική βάση, προκειμένου να πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου και του άρθρου 10.

5. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για να καθορίζει λεπτομερή κριτήρια σχετικά με την ομοιόμορφη εφαρμογή του όρου που προβλέπεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων και την βιοαποδομησιμότητα ή την επικινδυνότητά τους. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

Άρθρο 10

Ελάχιστες απαιτήσεις για τους φορείς ευθύνης παραγωγού

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι κάθε φορέας ευθύνης παραγωγού που συστήνεται δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 3:

- α) έχει σαφώς καθορισμένη γεωγραφική κάλυψη που συνάδει με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 8·
- β) διαθέτει τα αναγκαία οικονομικά και οργανωτικά μέσα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού που υπέχουν οι παραγωγοί, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών εγγυήσεων για τη διασφάλιση της συνέχειας της τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας των αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 8 σε κάθε περίπτωση·
- γ) δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με:
 - i) το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τα μέλη του·
 - ii) τις χρηματοδοτικές εισφορές που καταβάλλουν οι παραγωγοί σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ)·
 - iii) τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει κάθε χρόνο, με σαφείς πληροφορίες σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούνται τα οικονομικά μέσα του.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν εθνική διαδικασία αναγνώρισης που πιστοποιεί τη συμμόρφωση των φορέων ευθύνης παραγωγού με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο πριν από την πραγματική σύσταση και λειτουργία τους.

Η παροχή πληροφοριών στο κοινό δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν θίγει το δικαίωμα προστασίας της εμπιστευτικότητας των επιχειρηματικών πληροφοριών σύμφωνα με το σχετικό ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλο πλαίσιο παρακολούθησης και επιβολής για να διασφαλίσουν ότι οι φορείς ευθύνης παραγωγού εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους με διαφανή τρόπο, ότι τα οικονομικά μέσα των φορέων ευθύνης παραγωγού χρησιμοποιούνται σωστά και ότι όλοι οι συντελεστές που υπέχουν διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού υποβάλλουν αξιόπιστα στοιχεία στις αρμόδιες αρχές και, όταν τους ζητηθεί, στους φορείς ευθύνης παραγωγού.

3. Όταν υπάρχουν πολλοί φορείς ευθύνης παραγωγού στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, το οικείο κράτος μέλος ορίζει τουλάχιστον έναν οργανισμό, ανεξάρτητο από ιδιωτικά συμφέροντα, υπεύθυνο για την εποπτεία της εφαρμογής του άρθρου 9 ή αναθέτει την εποπτεία αυτή σε δημόσια αρχή.

4. Ένα κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι παραγωγοί που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή σε τρίτη χώρα και διαθέτουν προϊόντα στην αγορά του εν λόγω κράτους μέλους:

- α) διορίζουν νομικό ή φυσικό πρόσωπο εγκατεστημένο στο έδαφος του ως εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο για το σκοπό της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού στο έδαφος του· ή
- β) λαμβάνουν μέτρα ισοδύναμα με το στοιχείο α).

5. Για να διασφαλιστεί ότι το σύστημα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού εφαρμόζεται με τον άριστο δυνατό τρόπο, ιδίως από την άποψη κόστους-οφέλους, τα κράτη μέλη διοργανώνουν τακτικούς διαλόγους σχετικά με την εφαρμογή του. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει στήριξη για τον προσδιορισμό των μέτρων που πρέπει να ληφθούν από τις αρμόδιες αρχές μεταξύ άλλων για:

- α) τη μείωση της πίεσης μικρορύπων στην πηγή· και
- β) τον προσδιορισμό των πλέον κατάλληλων τεχνολογιών για τεταρτοβάθμια επεξεργασία.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εν λόγω διάλογοι περιλαμβάνουν τα σχετικά εμπλεκόμενα μέρη και, κατά περίπτωση, τις ενώσεις εμπλεκόμενων μερών που συμμετέχουν στην εφαρμογή του συστήματος διευρυμένης ευθύνης παραγωγού, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών και των διανομέων, των φορέων ευθύνης παραγωγού, των ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων διαχείρισης σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, των τοπικών αρχών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

6. Έως την 1η Ιανουαρίου 2025, η Επιτροπή μεριμνά για την οργάνωση της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 9 και του παρόντος άρθρου και ιδίως όσον αφορά:

- α) τα μέτρα για τον έλεγχο της εγκατάστασης, της αναγνώρισης και της λειτουργίας των φορέων ευθύνης παραγωγού·
 - β) τα μέτρα για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των παραγωγών προς τις υποχρεώσεις τους που ορίζονται στην παρούσα οδηγία·
 - γ) την αποτελεσματική εφαρμογή:
 - i) της κάλυψης του κόστους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, και
 - ii) των ελέγχων στις μεθόδους υπολογισμού των εισφορών των παραγωγών από τον φορέα ευθύνης παραγωγού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο γ)·
 - δ) τις απαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2·
 - ε) κάθε άλλο ζήτημα σε σχέση με την αποτελεσματική εφαρμογή του άρθρου 9 και του παρόντος άρθρου·
- στ) τις δυνητικές επιπτώσεις της εφαρμογής των απαιτήσεων του άρθρου 9 στην προσβασιμότητα, τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα των φαρμάκων που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τα αποτελέσματα της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τις εν λόγω και άλλες συναφείς πτυχές και, κατά περίπτωση, παρέχει συστάσεις ή κατευθυντήριες γραμμές, ή και τα δύο, στα κράτη μέλη.

7. Με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν κράτη μέλη, η Επιτροπή καταρτίζει και επικαιροποιεί τακτικά κατάλογο των αιτημάτων απαλλαγής που λαμβάνουν τα κράτη μέλη από τους παραγωγούς σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2. Ο εν λόγω κατάλογος διατίθεται, κατόπιν αιτήματος, στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

Άρθρο 11

Ενεργειακή ουδετερότητα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διενεργούνται ανά τετραετία ενεργειακοί έλεγχοι, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 32 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791, των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων και των δικτύων αποχέτευσης που είναι εν λειτουργία. Οι εν λόγω έλεγχοι περιλαμβάνουν προσδιορισμό των της δυνατότητας λήψης οικονομικά αποδοτικών μέτρων για τη μείωση της χρήσης ενέργειας και για τη βελτίωση της χρήσης και της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, με ιδιαίτερη έμφαση στον εντοπισμό και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής βιοαερίου ή της ανάκτησης και της χρήσης της απορριπτόμενης θερμότητας, είτε εντός εγκατάστασης είτε μέσω συστήματος τηλεθέρμανσης, με παράλληλη μείωση των εκπομπών GHG. Οι πρώτοι έλεγχοι διενεργούνται:

- α) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 για τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται φορτίο 100 000 ι.π. και άνω με τα συνδεδεμένα σε αυτούς δίκτυα αποχέτευσης·
- β) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032 για τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται φορτίο πάνω από 10 000 ι.π. αλλά κάτω από 100 000 ι.π. με τα συνδεδεμένα σε αυτούς δίκτυα αποχέτευσης.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε εθνικό επίπεδο, η συνολική ετήσια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και η οποία παράγεται εντός ή εκτός εγκατάστασης από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς διαχείρισης σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται φορτίο 10 000 ι.π. και άνω, ή για λογαριασμό τους, και ανεξαρτήτως του αν η εν λόγω ενέργεια χρησιμοποιείται εντός ή εκτός εγκατάστασης από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς διαχείρισης των εν λόγω σταθμών, ισοδυναμεί τουλάχιστον με:

- α) το 20 % της συνολικής ετήσιας ενέργειας που καταναλώνεται από τους σταθμούς αυτούς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030·
- β) το 40 % της συνολικής ετήσιας ενέργειας που καταναλώνεται από τους σταθμούς αυτούς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2035·

γ) το 70 % της συνολικής ετήσιας ενέργειας που καταναλώνεται από τους σταθμούς αυτούς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2040·

δ) το 100 % της συνολικής ετήσιας ενέργειας που καταναλώνεται από τους σταθμούς αυτούς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2045.

Η ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς διαχείρισης του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή για λογαριασμό τους δεν μπορεί να περιλαμβάνει την αγορά ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, εάν ένα κράτος μέλος δεν επιτύχει τον στόχο της παραγράφου 2 στοιχείο δ) παρ' ότι έχει εφαρμόσει όλα τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και όλα τα αναγκαία μέτρα για την ενίσχυση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ιδίως εκείνες που προσδιορίζονται στους ενεργειακούς ελέγχους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν κατ' εξαίρεση να επιτρέπουν την αγορά ενέργειας από μη ορυκτές πηγές καυσίμων. Οι εν λόγω αγορές περιορίζονται κατ' ανώτατο όριο στο 35 % της ενέργειας από μη ορυκτά καύσιμα σε σχέση με τον στόχο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο δ).

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, εάν ένα κράτος μέλος δεν επιτύχει τον στόχο της παραγράφου 2 στοιχείο γ) παρ' ότι έχει εφαρμόσει όλα τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και όλα τα μέτρα για την ενίσχυση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ιδίως εκείνες που προσδιορίζονται στους ενεργειακούς ελέγχους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν κατ' εξαίρεση να επιτρέπουν την αγορά ενέργειας από μη ορυκτές πηγές καυσίμων. Οι εν λόγω αγορές περιορίζονται κατ' ανώτατο όριο σε 5 ποσοστιαίες μονάδες του στόχου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ). Η εν λόγω παρέκκλιση χορηγείται μόνο σε κράτη μέλη που μπορούν να αποδείξουν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2040 ότι το 35 % της εξωτερικής ενέργειας από μη ορυκτά καύσιμα όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3 θα είναι αναγκαίο να αγοραστεί για να επιτευχθεί ο στόχος της παραγράφου 2 στοιχείο δ), λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των μέτρων ενεργειακής απόδοσης και όλων των αναγκαίων μέτρων για την ενίσχυση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ιδίως εκείνες που προσδιορίζονται στους ενεργειακούς ελέγχους που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

5. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό των μεθόδων αξιολόγησης της επίτευξης των στόχων της παραγράφου 2. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 12

Διασυνοριακή συνεργασία

1. Με την επιφύλαξη των σχετικών υφισταμένων διεθνών συμφωνιών ή διακανονισμών για περιβαλλοντικά θέματα υδάτων, στις περιπτώσεις που τα ύδατα στην περιοχή δικαιοδοσίας κράτους μέλους επηρεάζονται δυσμενώς από απορρίψεις αστικών λυμάτων προερχόμενων από άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα, το κράτος μέλος του οποίου θίγονται τα ύδατα κοινοποιεί τα σχετικά περιστατικά στο έτερο κράτος μέλος ή στην τρίτη χώρα και στην Επιτροπή.

Η εν λόγω κοινοποίηση γίνεται άμεσα στην περίπτωση ρύπανσης που μπορεί να πλήξει σημαντικά τα κατάντη υδατικά συστήματα. Στην περίπτωση απόρριψης που επηρεάζει την υγεία ή το περιβάλλον σε άλλο κράτος μέλος, το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου συνέβη η απόρριψη μεριμνά για την άμεση ενημέρωση της αρμόδιας αρχής του έτερου κράτους μέλους και της Επιτροπής.

2. Τα κράτη μέλη απαντούν στα μεταξύ τους αιτήματα εγκαίρως, σύμφωνα με το είδος, τη σημασία και τις δυνητικές συνέπειες του περιστατικού, μετά την κοινοποίηση από άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη συνεργάζονται για τον προσδιορισμό του είδους των εν λόγω απορρίψεων και για τον καθορισμό των μέτρων που πρέπει να ληφθούν στην πηγή για την προστασία των διγόμενων υδάτων ώστε να επιτευχθεί η συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία.

3. Τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή κάθε συνεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 1. Η Επιτροπή συμμετέχει στη συνεργασία αυτή κατόπιν αιτήματος των εμπλεκόμενων κρατών μελών.

Άρθρο 13

Τοπικές κλιματικές συνθήκες

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων που κατασκευάζονται ώστε να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των άρθρων 6, 7 και 8, να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται, να λειτουργούν και να συντηρούνται με τρόπο που να εξασφαλίζει επαρκείς αποδόσεις υπό όλες τις συνήθεις τοπικές κλιματικές συνθήκες. Με την επιφύλαξη των μέτρων που λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 13 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557, οι εποχιακές διακυμάνσεις του φορτίου και η ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης.

Άρθρο 14

Απορρίψεις μη οικιακών λυμάτων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μη οικιακά λύματα που απορρίπτονται στα δίκτυα αποχέτευσης και στους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων υπόκεινται σε εκ των προτέρων κανόνες ή ειδικές άδειες, ή και τα δυο, από τις αρμόδιες αρχές ή από κατάλληλο φορέα.

Στην περίπτωση ειδικών αδειών για απορρίψεις σε δίκτυα αποχέτευσης και σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή:

- α) διαβουλεύεται και ενημερώνει τους φορείς διαχείρισης των δικτύων αποχέτευσης και των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων όπου απορρίπτονται τα μη οικιακά λύματα προτού χορηγήσει τις εν λόγω ειδικές άδειες·
- β) κατόπιν αιτήματος, επιτρέπει στους φορείς διαχείρισης των δικτύων αποχέτευσης και των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που δέχονται απορρίψεις μη οικιακών λυμάτων να συμβουλευθούν τις εν λόγω ειδικές άδειες στις υδρολογικές λεκάνες τους, κατά προτίμηση πριν από τη χορήγησή τους·

Στην περίπτωση εκ των προτέρων κανόνων για απορρίψεις σε δίκτυα αποχέτευσης και σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ζητείται η γνώμη των φορέων διαχείρισης των δικτύων αποχέτευσης και των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων όπου απορρίπτονται τα μη οικιακά λύματα πριν από την έκδοση των εν λόγω εκ των προτέρων κανόνων.

2. Εκ των προτέρων κανόνες και ειδικές άδειες όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1 διασφαλίζουν τα ακόλουθα:

- α) ότι πληρούνται οι απαιτήσεις ποιότητας των υδάτων που ορίζονται σε άλλο ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών 2000/60/ΕΚ και 2008/105/ΕΚ, και ότι, κατά περίπτωση, η ποιότητα και η ποσότητα των σχετικών απορρίψεων μη οικιακών λυμάτων παρακολουθούνται· ειδικότερα, ότι το φορτίο ρύπων στην απόρριψη από τον σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων δεν υποβαθμίζει την κατάσταση των υδάτων υποδοχής και δεν εμποδίζει το εν λόγω υδατικό σύστημα να επιτύχει τέτοια κατάσταση, σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ·
- β) οι απορριπτόμενες ρυπαντικές ουσίες δεν εμποδίζουν τη λειτουργία του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων, δεν φθείρουν τα δίκτυα αποχέτευσης, τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή τον συνδεδεμένο εξοπλισμό και δεν περιορίζουν την ικανότητα ανάκτησης πόρων, μεταξύ άλλων την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υδάτων και την ανάκτηση θρεπτικών ουσιών ή άλλων υλικών από αστικά λύματα ή ιλύ·
- γ) οι απορριπτόμενες ρυπαντικές ουσίες δεν βλάπτουν την υγεία του προσωπικού που εργάζεται σε δίκτυα αποχέτευσης και σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων·
- δ) ο σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων είναι σχεδιασμένος και εξοπλισμένος ώστε να μειώνει τις απορριπτόμενες ρυπαντικές ουσίες·
- ε) όταν ένας σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων επεξεργάζεται απορρίψεις από εγκατάσταση που διαθέτει την άδεια που αναφέρεται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁰⁾, το φορτίο ρύπων από τις απορρίψεις του εν λόγω σταθμού δεν υπερβαίνει το φορτίο ρύπων που θα απορριπτόταν εάν οι απορρίψεις ελευθερώνονταν απευθείας από την εγκατάσταση και συμμορφώνονταν με τις οριακές τιμές εκπομπών που εφαρμόζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, για την απόρριψη μη οικιακών λυμάτων σε δίκτυα αποχέτευσης και σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που απορρίπτονται σε λεκάνες υδροσυλλογής για σημεία άντλησης νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, δεν χορηγείται ειδική άδεια ούτε κανένας εκ των προτέρων κανόνας επιτρέπει την εν λόγω απόρριψη μη οικιακών λυμάτων χωρίς να λαμβάνονται υπόψη η εκτίμηση κινδύνου και η διαχείριση κινδύνου των υδρολογικών λεκανών για σημεία άντλησης νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184, και τα μέτρα διαχείρισης κινδύνου που λαμβάνονται δυνάμει του εν λόγω άρθρου.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές ή οι κατάλληλοι φορείς λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της επανεξέτασης και, όταν απαιτείται, της ανάκλησης εκ των προτέρων κανόνων και ειδικών αδειών όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1, για να εντοπιστούν, να προληφθούν και να μειωθούν, κατά το δυνατόν, οι πηγές ρύπανσης στα μη οικιακά λύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όταν προκύπτει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

⁽⁴⁰⁾ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

- α) έχουν εντοπιστεί ρύποι στα σημεία εισόδου και εξόδου του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων στο πλαίσιο της παρακολούθησης που ορίζει το άρθρο 21 παράγραφος 3·
 - β) η ιλύς που προέρχεται από την επεξεργασία των αστικών λυμάτων προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με την οδηγία 86/278/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁴¹⁾·
 - γ) τα επεξεργασμένα αστικά λύματα προορίζονται να επαναχρησιμοποιηθούν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 ή προορίζονται να επαναχρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς πλην των γεωργικών·
 - δ) τα ύδατα υποδοχής χρησιμοποιούνται για άντληση νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184·
 - ε) η ρύπανση από τα μη οικιακά λύματα που απορρίπτονται στο δίκτυο αποχέτευσης ή στον σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων ενέχει κινδύνους για τη λειτουργία του δικτύου ή του σταθμού.
4. Οι εκ των προτέρων κανόνες και ειδικές άδειες όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1 πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27 για την τροποποίηση των απαιτήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, με σκοπό την προσαρμογή τους στην τεχνολογική και επιστημονική πρόοδο στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.
5. Οι ειδικές άδειες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επανεξετάζονται και, όταν απαιτείται, αναπροσαρμόζονται τουλάχιστον ανά δεκαετία.

Οι εκ των προτέρων κανόνες όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1 επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και, όταν απαιτείται, αναπροσαρμόζονται.

Εάν τα χαρακτηριστικά των μη οικιακών λυμάτων, του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή των υδάτων υποδοχής μεταβληθούν σημαντικά, οι ειδικές άδειες επανεξετάζονται και προσαρμόζονται στις εν λόγω μεταβολές.

Άρθρο 15

Επαναχρησιμοποίηση των υδάτων και απορρίψεις αστικών λυμάτων

1. Τα κράτη μέλη προάγουν συστηματικά την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων από όλους τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατά περίπτωση, κυρίως στις περιοχές με υδατικά συστήματα τα οποία υφίστανται πιέσεις, και για όλους τους ενδεδειγμένους σκοπούς. Οι δυνατότητες επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων εκτιμώνται κατά τρόπο που λαμβάνει υπόψη τα σχέδια διαχείρισης υδρολογικών λεκανών ποταμών που θεσπίστηκαν με την οδηγία 2000/60/ΕΚ («σχέδια διαχείρισης υδρολογικών λεκανών ποταμών») και τις αποφάσεις των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/741. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν τα επεξεργασμένα αστικά λύματα επαναχρησιμοποιούνται ή εάν προγραμματιστεί επαναχρησιμοποίηση, δεν τίθεται σε κίνδυνο η οικολογική παροχή στα ύδατα υποδοχής και δεν υπάρχουν δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία. Όταν τα επεξεργασμένα λύματα επαναχρησιμοποιούνται για γεωργική άρδευση, πληρούν τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2020/741. Όταν υπάρχουν στρατηγικές για την ανθεκτικότητα των υδάτων σε επίπεδο κρατών μελών, εξετάζονται σε αυτές μέτρα για την προαγωγή της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων και για την ίδια την επαναχρησιμοποίηση.

Όταν τα επεξεργασμένα αστικά λύματα επαναχρησιμοποιούνται για γεωργική άρδευση, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις απαιτήσεις για την τριτοβάθμια επεξεργασία στο μέρος Β και στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι, για το ποσοστό των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων που προορίζεται αποκλειστικά για επαναχρησιμοποίηση στη γεωργική άρδευση, εάν μπορούν να αποδειχθούν όλα τα ακόλουθα:

- α) η περιεκτικότητα του επαναχρησιμοποιούμενου ποσοστού σε θρεπτικές ουσίες δεν υπερβαίνει τη ζήτηση των στοχευόμενων καλλιεργειών,
- β) δεν υπάρχουν κίνδυνοι για το περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά τον ευτροφισμό των υδάτων της ίδιας υδρολογικής λεκάνης,
- γ) δεν υπάρχουν κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία, ιδίως σε σχέση με παθογόνους οργανισμούς,
- δ) ο σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων διαθέτει επαρκή ικανότητα επεξεργασίας ή αποθήκευσης αστικών λυμάτων, ώστε να αποφεύγεται η απόρριψη σε ύδατα υποδοχής αστικών λυμάτων που δεν πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο μέρος Β και στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που καθορίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Γ.

⁽⁴¹⁾ Οδηγία 86/278/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1986, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία (ΕΕ L 181 της 4.7.1986, σ. 6).

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τουλάχιστον όλες οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων 1 000 ι.π. και άνω υπόκεινται σε εκ των προτέρων κανόνες ή ειδικές άδειες ή και τα δυο. Οι κανόνες και συγκεκριμένες άδειες διασφαλίζουν ότι πληρούνται οι απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα I μέρος Β.

3. Οι εκ των προτέρων κανόνες και οι ειδικές άδειες όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 επανεξετάζονται τουλάχιστον κάθε δέκα έτη και, εάν απαιτείται, αναπροσαρμόζονται. Οι όροι των ειδικών αδειών επικαιροποιούνται στις περιπτώσεις όπου τα χαρακτηριστικά των εισερχόμενων οικιακών λυμάτων ή των απορρίψεων από τον σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή των υδάτων υποδοχής μεταβάλλονται σημαντικά, ώστε να διασφαλίζεται ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα I μέρος Β.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προσαρμογή των οικείων υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων ώστε να αντιμετωπιστούν τα αυξημένα φορτία οικιακών λυμάτων, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής νέων υποδομών όταν είναι αναγκαίο.

Όταν λαμβάνονται μέτρα όπως αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τους περιβαλλοντικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ εάν πληρούνται όλοι οι ακόλουθοι όροι:

- α) η κατασκευή ή η επέκταση σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων για την επεξεργασία αυξημένων φορτίων ή άλλως ανεπεξέργαστων φορτίων οικιακών λυμάτων υπόκειται σε εκ των προτέρων άδεια σύμφωνα με την παρούσα οδηγία·
- β) τα οφέλη του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων του στοιχείου α) δεν μπορούν λόγω τεχνικής αδυναμίας ή δυσανάλογου κόστους να επιτευχθούν με άλλα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης εναλλακτικών σημείων απόρριψης σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, που θα συνέβαλλαν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ·
- γ) λαμβάνονται όλα τα τεχνικά εφικτά μέτρα μετριασμού για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων στα επηρεαζόμενα υδατικά συστήματα, καθορίζονται δε στις συγκεκριμένες άδειες που αναφέρονται στο άρθρο 14 της παρούσας οδηγίας και στο παρόν άρθρο· τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, όταν απαιτείται, αυστηρότερες απαιτήσεις επεξεργασίας από εκείνες που εφαρμόζονται πριν από την αύξηση του φορτίου οικιακών λυμάτων, προκειμένου να πληρούνται οι απαιτήσεις των οδηγιών που αναφέρονται στο παράρτημα I μέρος Β σημείο 6 της παρούσας οδηγίας·
- δ) εφαρμόζονται όλα τα τεχνικά εφικτά μέτρα μετριασμού για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων άλλων δραστηριοτήτων που προκαλούν παρόμοιες πιέσεις στα ίδια υδατικά συστήματα.

Εάν η μη πρόληψη της υποβάθμισης ή η μη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ σε σύστημα επιφανειακών υδάτων είναι το αποτέλεσμα προηγούμενης άδειας του στοιχείου α), η εν λόγω άδεια καθορίζεται συγκεκριμένα και οι όροι που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο επεξηγούνται στα σχέδια διαχείρισης υδρολογικής λεκάνης ποταμών.

Άρθρο 16

Βιοαποδομήσιμα μη οικιακά λύματα

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν απαιτήσεις για την απόρριψη βιοαποδομήσιμων μη οικιακών λυμάτων, οι οποίες είναι κατάλληλες για τη φύση της εκάστοτε βιομηχανίας και εξασφαλίζουν τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα I μέρος Β.
2. Οι απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εφαρμόζονται όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:
 - α) τα λύματα προέρχονται από σταθμούς που επεξεργάζονται φορτίο 4 000 ι.π. και άνω και οι οποίοι υπάγονται στους βιομηχανικούς τομείς που παρατίθενται στο παράρτημα IV και δεν ασκούν καμία από τις δραστηριότητες που παρατίθενται στο παράρτημα I της οδηγίας 2010/75/ΕΕ· και
 - β) τα λύματα δεν εισέρχονται σε σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων προτού απορριφθούν στα ύδατα υποδοχής («απευθείας απόρριψη»).

Άρθρο 17

Επιτήρηση αστικών λυμάτων

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν εθνικό σύστημα συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων αρχών που είναι υπεύθυνες για τη δημόσια υγεία και των αρμόδιων αρχών που είναι υπεύθυνες για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, όσον αφορά:

α) τον προσδιορισμό σχετικών παραμέτρων δημόσιας υγείας, οι οποίες πρέπει να παρακολουθούνται τουλάχιστον στα σημεία εισόδου των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων συστάσεων, μεταξύ άλλων, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), της Αρχής Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ):

i) ιός SARS-CoV-2 και οι παραλλαγές του·

ii) ιός πολιομυελίτιδας·

iii) ιός γρίπης·

iv) αναδυόμενοι παθογόνοι παράγοντες·

v) κάθε άλλη παράμετρος δημόσιας υγείας που θεωρείται άξια παρακολούθησης από τις αρμόδιες αρχές·

β) τη σαφή κατανομή των ρόλων, των αρμοδιοτήτων και του κόστους στους φορείς διαχείρισης και στις σχετικές αρμόδιες αρχές, μεταξύ άλλων και όταν σχετίζονται με τη δειγματοληψία και την ανάλυση·

γ) τον προσδιορισμό των σημείων και της συχνότητας δειγματοληψίας και ανάλυσης των αστικών λυμάτων για κάθε παράμετρο δημόσιας υγείας που προσδιορίζεται σύμφωνα με το στοιχείο α), λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα υγειονομικά δεδομένα και τις ανάγκες σε δεδομένα δημόσιας υγείας και, κατά περίπτωση, την κατά τόπους επιδημιολογική κατάσταση·

δ) την οργάνωση κατάλληλης και έγκαιρης κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης στις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τη δημόσια υγεία και, κατά περίπτωση, στις αρμόδιες αρχές για το πόσιμο νερό, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του άρθρου 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 και στις πλατφόρμες της Ένωσης, όταν υπάρχουν, και σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Όταν κηρύσσεται κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας από την αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για τη δημόσια υγεία στο κράτος μέλος, παρακολουθούνται οι σχετικές παράμετροι δημόσιας υγείας στα αστικά λύματα από αντιπροσωπευτική κατανομή του εθνικού πληθυσμού, στον βαθμό που οι σχετικές παράμετροι υγείας ανευρίσκονται στα αστικά λύματα. Η εν λόγω παρακολούθηση συνεχίζεται έως ότου η αρμόδια αρχή δηλώσει ότι η κατάσταση έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία έχει λήξει, ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εάν κριθεί χρήσιμη για άλλους σκοπούς από την εν λόγω αρμόδια αρχή.

Για να διαπιστωθεί αν υπάρχει κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας, η αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη τις αποφάσεις της Επιτροπής που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371, τις αξιολογήσεις το Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, και τις αποφάσεις του ΠΟΥ που λαμβάνονται σύμφωνα με τους διεθνείς υγειονομικούς κανονισμούς.

3. Για οικισμούς 100 000 ι.π. και άνω, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, έως τις ... [τελευταία ημέρα του δεύτερου έτους από την ημερομηνία έκδοσης της εκτελεστικής πράξης του δεύτερου εδαφίου] ότι παρακολουθείται η μικροβιακή αντοχή στα αστικά λύματα.

Έως τις 2 Ιουλίου 2026, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις προκειμένου να καθοριστεί μια ελάχιστη συχνότητα δειγματοληψίας και εναρμονισμένη μεθοδολογία για τη μέτρηση της μικροβιακής αντοχής στα αστικά λύματα, λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον όλα τα διαθέσιμα δεδομένα από τις εθνικές αρχές δημόσιας υγείας και τις εθνικές αρχές που είναι υπεύθυνες για την παρακολούθηση της μικροβιακής αντοχής. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

4. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δηλώνονται σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 στοιχείο η).

Άρθρο 18

Εκτίμηση και διαχείριση κινδύνου

1. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν και αξιολογούν τους κινδύνους που συνεπάγονται οι απορρίψεις αστικών λυμάτων για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, λαμβάνοντας υπόψη τις εποχιακές διακυμάνσεις και τα ακραία φαινόμενα και, επιπλέον, τουλάχιστον τους κινδύνους που συνδέονται με τα ακόλουθα:

- α) την ποιότητα υδατικού συστήματος που χρησιμοποιείται για άντληση νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184·
- β) την ποιότητα υδάτων κολύμβησης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2006/7/ΕΚ·
- γ) την ποιότητα ενός υδατικού συστήματος στο οποίο πραγματοποιούνται δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 σημείο 25 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013·
- δ) την κατάσταση του συστήματος υπόγειων υδάτων υποδοχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 19 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, καθώς και όλους τους άλλους περιβαλλοντικούς στόχους όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας για το σύστημα υπόγειων υδάτων υποδοχής·
- ε) την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 5 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ·
- στ) την κατάσταση του συστήματος επιφανειακών υδάτων υποδοχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 17 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, καθώς και κάθε άλλο περιβαλλοντικό στόχο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας για το σύστημα επιφανειακών υδάτων υποδοχής·

2. Όταν εντοπίζονται κίνδυνοι σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπισή τους, τα οποία περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα μέτρα:

- α) τη λήψη πρόσθετων μέτρων για την πρόληψη και τη μείωση της ρύπανσης από αστικά λύματα στην πηγή, όταν απαιτείται για τη διασφάλιση της ποιότητας του συστήματος υδάτων υποδοχής, συμπληρωματικώς προς τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 3·
- β) την εγκατάσταση δικτύων αποχέτευσης σύμφωνα με το άρθρο 3 για οικισμούς κάτω των 1 000 ι.π.·
- γ) την εφαρμογή δευτεροβάθμιας επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 6 στις απορρίψεις αστικών λυμάτων από οικισμούς . κάτω των 1 000 ι.π. ·
- δ) την εφαρμογή τριτοβάθμιας επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 στις απορρίψεις αστικών λυμάτων από οικισμούς κάτω των 10 000 ι.π.·
- ε) την εφαρμογή τεταρτοβάθμιας επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 8 στις απορρίψεις αστικών λυμάτων από οικισμούς κάτω των 10 000 ι.π., ιδίως όταν τα αστικά λύματα απορρίπτονται σε υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την άντληση νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, σε ύδατα κολύμβησης, σε υδατικά συστήματα όπου πραγματοποιούνται δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας και όταν τα επεξεργασμένα αστικά λύματα επαναχρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς·
- στ) την κατάρτιση ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 5 για οικισμούς κάτω των 10 000 ι.π. και τη θέσπιση των μέτρων που αναφέρονται στο παράρτημα V·
- ζ) την εφαρμογή απαιτήσεων για την επεξεργασία των συλλεγόμενων αστικών λυμάτων που είναι αυστηρότερες από τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα I, Μέρος Β.

3. Ο προσδιορισμός των κινδύνων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου επανεξετάζεται κάθε έξι έτη και ευθυγραμμίζεται με το χρονοδιάγραμμα της επανεξέτασης των σχεδίων διαχείρισης υδρολογικών λεκανών ποταμών και με έναρξη στις 31 Δεκεμβρίου 2033. Περίληψη των εντοπισθέντων κινδύνων, συνοδευόμενη από περιγραφή των μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, περιλαμβάνεται στα αντίστοιχα σχέδια διαχείρισης υδρολογικών λεκανών ποταμών και στα εθνικά προγράμματα εφαρμογής που αναφέρονται στο άρθρο 23, κοινοποιείται δε στην Επιτροπή κατόπιν αιτήματος. Η περίληψη καθίσταται διαθέσιμη στο κοινό.

Άρθρο 19

Πρόσβαση σε υποδομές υγιεινής

Με την επιφύλαξη των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές και περιφερειακές προοπτικές και συνθήκες αποχέτευσης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της πρόσβασης σε αποχέτευση για όλους, ιδίως τις ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες.

Για αυτόν τον σκοπό, έως τις 12 Ιανουαρίου 2029 τα κράτη μέλη:

- α) προσδιορίζουν τους ανθρώπους που δεν έχουν πρόσβαση ή έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε εγκαταστάσεις υγιεινής, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ευπαθείς και περιθωριοποιημένες ομάδες, και παραθέτουν τους λόγους για αυτήν την έλλειψη πρόσβασης·
- β) αξιολογούν τις επιλογές για τη βελτίωση της πρόσβασης σε εγκαταστάσεις υγιεινής για τους ανθρώπους αυτούς·
- γ) για όλους τους οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω, υποστηρίζουν τη δημιουργία επαρκούς αριθμού εγκαταστάσεων υγιεινής σε δημόσιους χώρους, με ελεύθερη και, ιδίως για τις γυναίκες, ασφαλή πρόσβαση και εξασφαλίζουν την παροχή κατάλληλης πληροφόρησης για τις εγκαταστάσεις αυτές στο κοινό·
- δ) για όλους τους οικισμούς με ι.π. 5 000 και άνω παροτρύνουν τις αρμόδιες αρχές να καθιστούν διαθέσιμο επαρκή αριθμό δωρεάν εγκαταστάσεων υγιεινής σε δημόσια κτίρια, ιδίως σε διοικητικά κτίρια·
- ε) ενθαρρύνουν τη διάθεση εγκαταστάσεων υγιεινής για όλους, δωρεάν ή με μικρό τέλος εξυπηρέτησης, σε εστιατόρια, καταστήματα και παρόμοιους προσβάσιμους στο κοινό ιδιωτικούς χώρους.

Άρθρο 20

Ιλύς και ανάκτηση πόρων

1. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την ανάκτηση πολύτιμων πόρων και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η διαχείριση της ιλύος συμμορφώνεται με την ιεράρχηση των αποβλήτων που προβλέπεται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ. Η εν λόγω διαχείριση της ιλύος:

- α) μεγιστοποιεί την πρόληψη·
- β) προετοιμάζει για την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και άλλου είδους ανάκτηση πόρων, ιδίως φωσφόρου και αζώτου, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ή τις τοπικές επιλογές αξιοποίησης· και
- γ) ελαχιστοποιεί τις δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27 για να συμπληρώνει την παρούσα οδηγία καθορίζοντας συνδυασμένο ελάχιστο ποσοστό επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης του φωσφόρου από ιλύ και από αστικά λύματα που δεν επαναχρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της παρέκκλισης του άρθρου 15 παράγραφος 1, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες τεχνολογίες, τους πόρους και την οικονομική βιωσιμότητα της ανάκτησης φωσφόρου, καθώς και την περιεκτικότητα της ιλύος σε φώσφορο και το επίπεδο κορεσμού της εθνικής αγοράς με οργανικό φωσφόρο από άλλες πηγές, κατοχυρώνοντας παράλληλα ότι υπάρχει ασφαλής διαχείριση της ιλύος και μηδενική δυσμενής επίπτωση στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Η Επιτροπή εκδίδει τις εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις έως τις 2 Ιανουαρίου 2028.

Άρθρο 21

Παρακολούθηση

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές ή οι κατάλληλοι φορείς παρακολουθούν:

- α) τις απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων για να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι μέρος Β, σύμφωνα με τις μεθόδους παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που ορίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Γ· η εν λόγω παρακολούθηση περιλαμβάνει τα φορτία και τις συγκεντρώσεις των παραμέτρων που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρος Β·
- β) την ποσότητα, τη σύνθεση και τον προορισμό της ιλύος, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ για την ιλύ που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί στη γεωργία·

γ) τις ποσότητες αστικών λυμάτων ανά έτος και ανά μήνα που επαναχρησιμοποιούνται για γεωργική άρδευση και υπόκεινται σε παρέκκλιση που αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1· την περιεκτικότητα σε θρεπτικές ουσίες του ποσοστού επαναχρησιμοποιούμενων αστικών λυμάτων για γεωργική άρδευση και την περίοδο κατά την οποία επαναχρησιμοποιείται το ποσοστό αυτό σε σύγκριση με τη μηνιαία ζήτηση νερού και θρεπτικών ουσιών των καλλιεργειών για τις οποίες χρησιμεύουν τα εν λόγω επαναχρησιμοποιημένα αστικά λύματα·

δ) τα αέρια του θερμοκηπίου, μεταξύ άλλων τουλάχιστον τα CO₂, N₂O, CH₄ που εκπέμπονται από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 10 000 και άνω, μέσω αναλύσεων, υπολογισμών ή μοντελοποίησης, κατά περίπτωση·

ε) την ενέργεια που χρησιμοποιείται και παράγεται από ιδιοκτήτες σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται φορτίο ι.π. 10 000 και άνω, ή από διαχειριστές των εν λόγω σταθμών, ανεξαρτήτως του αν χρησιμοποιείται ή παράγεται εντός εγκατάστασης ή εκτός εγκατάστασης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 11 παράγραφος 2, καθώς και την ενέργεια που αγοράζεται δυνάμει των παρεκκλίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφοι 3 και 4.

2. Για όλους τους οικισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 3, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές, οι κατάλληλοι φορείς ή οι φορείς διαχείρισης του δικτύου αποχέτευσης διενεργούν αντιπροσωπευτική παρακολούθηση, σε κρίσιμα σημεία, των υπερχειλίσεων λόγω νεροποντής στα υδατικά συστήματα και των απορρίψεων αστικών απορροών από χωριστά συστήματα, προκειμένου να εκτιμούν τη συγκέντρωση και τα φορτία των παραμέτρων που απαριθμούνται στον πίνακα 1 του παραρτήματος I και, κατά περίπτωση, στον πίνακα 2, καθώς και την περιεκτικότητα σε μικροπλαστικά και σχετικούς ρύπους. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα της εν λόγω παρακολούθησης για τον σκοπό μοντελοποίησης, όπου ενδείκνυται.

3. Για όλους τους οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές ή οι κατάλληλοι φορείς παρακολουθούν, στα σημεία εισόδου και εξόδου των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, τη συγκέντρωση και τα φορτία των ακόλουθων στοιχείων στα αστικά λύματα:

α) ρύπων που είναι πιθανόν να βρίσκονται στα αστικά λύματα και που απαριθμούνται:

i) στα παραρτήματα VIII και X της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, στο παράρτημα I της οδηγίας 2008/105/ΕΚ, στο παράρτημα I της οδηγίας 2006/118/ΕΚ και στο παράρτημα II μέρος Β της οδηγίας 2006/118/ΕΚ·

ii) στο παράρτημα της απόφασης αριθ. 2455/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴²⁾·

iii) στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 166/2006·

iv) στα παραρτήματα I και II της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ·

β) των παραμέτρων που παρατίθενται στο παράρτημα III μέρος Β της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184, όταν τα αστικά λύματα απορρίπτονται σε υδρολογική λεκάνη όπως αναφέρεται στο άρθρο 8 της εν λόγω οδηγίας· όσον αφορά τις υπερ- και πολυφθοροαλκυλικές ουσίες (PFAS), τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν μία ή και τις δύο παραμέτρους «Σύνολο PFAS» και «Άθροισμα των PFAS», όταν υπάρχει διαθέσιμη μεθοδολογία σύμφωνα με την εκτελεστική πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 5·

γ) των παραμέτρων που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2006/7/ΕΚ, όταν υπάρχουν απευθείας απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε ύδατα κολύμβησης κατά τη διάρκεια της κολυμβητικής περιόδου, γεγονός που ενδέχεται να εμποδίσει τη συμμόρφωση με την οδηγία 2006/7/ΕΚ·

δ) της παρουσίας μικροπλαστικών·

Οι ρύποι και παράμετροι που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) μπορούν να εξαιρούνται από την παρακολούθηση που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί, μεταξύ άλλων βάσει των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης, ότι δεν απαντώνται στα αστικά λύματα.

Για όλους τους οικισμούς με ι.π. 10 000 ι.π. και άνω, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές ή οι κατάλληλοι φορείς παρακολουθούν την παρουσία μικροπλαστικών στην ιλύ, κατά περίπτωση, και ιδίως όταν επαναχρησιμοποιείται στη γεωργία.

Η παρακολούθηση που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο διενεργείται με τις ακόλουθες συχνότητες:

α) τουλάχιστον δύο δείγματα ετησίως, με διαφορά 6 μηνών κατ' ανώτατο όριο μεταξύ δειγμάτων, για οικισμούς με ι.π. 150 000 και άνω·

β) τουλάχιστον ένα δείγμα κάθε δύο έτη για οικισμούς με ι.π. μεταξύ 10 000 και 150 000.

⁽⁴²⁾ Απόφαση αριθ. 2455/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2001, για τη θέσπιση του καταλόγου ουσιών προτεραιότητας στον τομέα της πολιτικής των υδάτων και τροποποίησης της οδηγίας 2000/60/ΕΚ (ΕΕ L 331 της 15.12.2001, σ. 1).

Οι εν λόγω συχνότητες παρακολούθησης μπορεί να μειωθούν κατά το ήμισυ τα επόμενα έτη, εάν τα αποτελέσματα της παρακολούθησης για τους ρύπους που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο είναι χαμηλότερα από τα ισχύοντα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος δυνάμει της οδηγίας 2008/105/ΕΚ επί τρία διαδοχικά δείγματα. Οι συχνότητες παρακολούθησης θα πρέπει να επανεξετάζονται τουλάχιστον κατ' έτος.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις με σκοπό τη θέσπιση μεθοδολογιών για τη μέτρηση, την εκτίμηση και τη μοντελοποίηση των άμεσων και των έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, και μικροπλαστικών στα αστικά λύματα και στην ιλύ. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται έως τις 2 Ιουλίου 2027 σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

5. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις με σκοπό τη θέσπιση μεθοδολογίας για τη μέτρηση του «Συνόλου PFAS» και του «αθροίσματος των PFAS» στα αστικά λύματα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται έως τις 2 Ιανουαρίου 2027 σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

6. Βάσει της έκθεσης των κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις με σκοπό τον καθορισμό στοιχειώδους καταλόγου σχετικών ρύπων που ενδέχεται να βρίσκονται στα αστικά λύματα και με την ανάπτυξη μεθοδολογίας για τον προσδιορισμό των σχετικών ρύπων που είναι πιθανόν να βρεθούν σε αστικά λύματα, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και την εκτίμηση κινδύνου που διενεργείται βάσει του σχετικού ενωσιακού δικαίου, καθώς και τα κριτήρια και τη συχνότητα αναθεώρησης της εξαίρεσης ορισμένων ρύπων, όπως ορίζει η παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 22

Πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής

1. Τα κράτη μέλη, επικουρούμενα από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ):
 - α) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με το άρθρο 21, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τις παραμέτρους που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο α), και τα αποτελέσματα των δοκιμών ως προς τα κριτήρια επιτυχίας/αποτυχίας που καθορίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Γ και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - β) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που αναφέρει το ποσοστό των αστικών λυμάτων που συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 3 και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - γ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 5 και σχετικά με το ποσοστό του φορτίου αστικών λυμάτων από οικισμούς με ι.π. άνω των 2 000, το οποίο υφίσταται επεξεργασία σε μεμονωμένα συστήματα, και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - δ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των δειγμάτων που συνελέγησαν και τον αριθμό των δειγμάτων που ελήφθησαν σύμφωνα με το παράρτημα Ι μέρος Γ και τα οποία δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - ε) έως τις 12 Ιανουαρίου 2029 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της πρόσβασης σε αποχέτευση σύμφωνα με το άρθρο 19, στοιχεία α), β) και γ), συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με το ποσοστό του πληθυσμού τους που έχει πρόσβαση σε αποχέτευση σε οικισμούς με 10 000 ι.π. και άνω και στη συνέχεια επικαιροποιούν το εν λόγω σύνολο δεδομένων ανά εξαετία·
 - στ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές GHG, με ανάλυση κατά αέριο, και σχετικά με τη συνολική ενέργεια που καταναλώνεται και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που παράγεται από κάθε σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 10 000 και άνω, καθώς και υπολογισμό του ποσοστού επίτευξης των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2, του ποσοστού της ενέργειας που αγοράζεται από μη ορυκτές πηγές καυσίμων και συνοδευόμενη, όταν είναι διαθέσιμη, από ανάλυση των διαφόρων τύπων πηγών ενέργειας από μη ορυκτά καύσιμα που χρησιμοποιούνται, όταν γίνεται χρήση της παρέκκλισης που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3, και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - ζ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το σημείο 3 του παραρτήματος V, και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - η) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει τα αποτελέσματα παρακολούθησης που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 3, και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων·
 - θ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει τον κατάλογο των περιοχών που χαρακτηρίζονται ευαίσθητες στον ευτροφισμό και επικαιροποιούν το εν λόγω σύνολο δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2·

- ι) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει τον κατάλογο των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως περιοχές όπου η συγκέντρωση ή η συσσώρευση μικρορύπων συνιστά κίνδυνο για το περιβάλλον ή για την ανθρώπινη υγεία και επικαιροποιούν το εν λόγω σύνολο δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2·
- ια) όπου χρησιμοποιούνται βιομέσα καταρτίζουν, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 σύνολο δεδομένων που περιέχει το είδος των βιομέσων που χρησιμοποιούνται και σύντομη περιγραφή των μετρών που λαμβάνουν οι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων που χρησιμοποιούν βιομέσα για να αποφεύγονται διαρροές στο περιβάλλον, και στη συνέχεια επικαιροποιούν το εν λόγω σύνολο δεδομένων ανά πενταετία·
- ιβ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 καταρτίζουν σύνολο δεδομένων που περιέχει τα αποτελέσματα της παρακολούθησης που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο γ) με αντιπαραβολή της μηνιαίας ζήτησης νερού και θρεπτικών ουσιών των καλλιεργειών για τις οποίες χρησιμεύει το επαναχρησιμοποιημένο ποσοστό επεξεργασμένων αστικών λυμάτων που αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 και στη συνέχεια επικαιροποιούν ετησίως το εν λόγω σύνολο δεδομένων.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η Επιτροπή και ο ΕΟΠ έχουν πρόσβαση στα σύνολα δεδομένων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι πληροφορίες που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 166/2006 λαμβάνονται υπόψη για την υποβολή των στοιχείων που απαιτούνται βάσει του παρόντος άρθρου για τους ρύπους που σχετίζονται με τα αστικά λύματα.

Όσον αφορά τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο ΕΟΠ παρέχει στο κοινό πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα μέσω του ευρωπαϊκού μητρώου έκλυσης και μεταφοράς ρύπων που έχει συσταθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 166/2006.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του μορφοτύπου των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 για τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία ε), στ), ζ), η), ι), ια) και ιβ).

Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις με σκοπό τον καθορισμό του μορφοτύπου των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία α), β), γ), δ) και θ). Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 23

Εθνικό πρόγραμμα εφαρμογής

1. Έως την 1η Ιανουαρίου 2028, τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικό πρόγραμμα εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν:

- α) αξιολόγηση του επιπέδου εφαρμογής των άρθρων 3 έως 8·
- β) προσδιορισμό και σχεδιασμό των επενδύσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας σε κάθε οικισμό, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής χρηματοοικονομικής εκτίμησης και, εάν είναι διαθέσιμη, εκτίμησης της χρηματοδοτικής εισφοράς από τους φορείς ευθύνης του παραγωγού που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 10, και προτεραιοποίησης των εν λόγω επενδύσεων σε σχέση με το μέγεθος του οικισμού και το επίπεδο των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των απορρίψεων μη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και τους συναφείς κινδύνους για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία·
- γ) εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανακαίνιση, την αναβάθμιση ή την αντικατάσταση των υφισταμένων υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων αποχέτευσης, με βάση τα ποσοστά απόσβεσης και τις τεχνικές και λειτουργικές συνθήκες, με στόχο την πρόληψη ενδεχόμενης διαρροής, διείσδυσης και ανεπαρκώς συνδεδεμένης εισροής στα δίκτυα αποχέτευσης, και με τη χρήση, κατά περίπτωση, ψηφιακών μέσων·
- δ) προσδιορισμό ή, κατ' ελάχιστον, ένδειξη των πιθανών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, όταν αυτές χρειάζονται για να συμπληρωθούν τα τέλη χρήσης·
- ε) κάθε πληροφορία που απαιτείται βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 3 και του άρθρου 7 παράγραφος 4, κατά περίπτωση.

Τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούν τη διαθέσιμη ενωσιακή χρηματοδότηση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες ωφελούνται εξίσου από την αποτελεσματική συλλογή και επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη βελτίωση της απορρόφησης των κονδυλίων της Ένωσης.

Όταν ένα κράτος μέλος διαπιστώνει, κατά την εφαρμογή του εθνικού του προγράμματος εφαρμογής, ότι, λόγω της ανάγκης διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς, δεν είναι δυνατόν να τηρηθούν οι προθεσμίες του άρθρου 3 παράγραφος 2 ή η προθεσμία του άρθρου 6 παράγραφος 3 ή και οι δύο σε συγκεκριμένες περιοχές, το εν λόγω κράτος μέλος επικαιροποιεί το εθνικό του πρόγραμμα εφαρμογής. Η εν λόγω επικαιροποίηση περιλαμβάνει κατάλογο των οικισμών με τις σχετικές περιοχές, λεπτομερή αιτιολόγηση που αποδεικνύει ότι η κατασκευή των απαιτούμενων υποδομών είναι ιδιαίτερα δύσκολη λόγω της ανάγκης διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς, καθώς και προσαρμοσμένο χρονοδιάγραμμα για την οριστικοποίηση των απαιτούμενων υποδομών στις εν λόγω περιοχές. Οι παρατάσεις των προθεσμιών του άρθρου 3 παράγραφος 2 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 καθορίζονται ανά περιοχή και είναι όσο το δυνατόν βραχύτερες, δεν υπερβαίνουν δε τα 8 έτη. Το επικαιροποιημένο εθνικό πρόγραμμα εφαρμογής υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου του έτους της εν λόγω επικαιροποίησης.

2. Έως την 1η Ιανουαρίου 2028, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα οικεία εθνικά προγράμματα εφαρμογής, εκτός εάν αποδείξουν, με βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης που αναφέρονται στο άρθρο 21, ότι συμμορφώνονται με τα άρθρα 3 έως 8.

3. Τα κράτη μέλη επικαιροποιούν τα οικεία εθνικά προγράμματα εφαρμογής τουλάχιστον ανά έξι έτη. Υποβάλλουν τα προγράμματα στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου του έτους της εν λόγω επικαιροποίησης, εκτός εάν μπορούν να αποδείξουν ότι συμμορφώνονται με τα άρθρα 3 έως 8.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις με σκοπό τον καθορισμό των μεθόδων και των μορφοτύπων για την υποβολή των εθνικών προγραμμάτων εφαρμογής. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 24

Πληροφόρηση του κοινού

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διατίθενται μέσω του διαδικτύου στο κοινό κατάλληλες, εύκολα προσβάσιμες και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τη συλλογή και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, με τρόπο εύχρηστο και εξατομικευμένο, για κάθε οικισμό με ι.π. άνω των 1 000 ή για κάθε σχετική διοικητική περιοχή. Οι πληροφορίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα δεδομένα που παρατίθενται στο παράρτημα VI.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παρέχονται επίσης με άλλα μέσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος.

2. Επιπλέον, όταν το κόστος ανακτάται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει μέσω συστήματος τιμολογίου ύδρευσης, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλα τα νοικοκυριά σε οικισμούς με ι.π. άνω των 10 000, και κατά προτίμηση άνω των 1 000 ι.π., που είναι συνδεδεμένα σε δίκτυα αποχέτευσης λαμβάνουν τακτικά και τουλάχιστον μία φορά ετησίως, στην καταλληλότερη και ευκολότερα προσβάσιμη μορφή, για παράδειγμα και εάν είναι διαθέσιμο, στο τιμολόγιό τους ή με ψηφιακά μέσα, όπως έξυπνες εφαρμογές ή ιστοτόπους, χωρίς να χρειάζεται να τις ζητήσουν, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση της συλλογής και της επεξεργασίας των αστικών λυμάτων με τα άρθρα 3, 4, 6, 7 και 8, συμπεριλαμβανομένης αντιπαραβολής των πραγματικών εκλύσεων ρύπων στα ύδατα υποδοχής με τις οριακές τιμές που καθορίζονται στο μέρος Β και στους πίνακες 1, 2 και 3 του παραρτήματος I· οι εν λόγω πληροφορίες παρουσιάζονται με τρόπο που επιτρέπει την εύκολη αντιπαραβολή τους, για παράδειγμα με τη μορφή ποσοστού συμμόρφωσης·

β) τον όγκο ή τον εκτιμώμενο όγκο των αστικών λυμάτων που συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία ανά έτος ή ανά περίοδο χρέωσης για το νοικοκυριό ή τη συνδεδεμένη οντότητα, σε κυβικά μέτρα, μαζί με τις τάσεις μεταβολής και την τιμή της συλλογής και επεξεργασίας των αστικών λυμάτων για το εν λόγω νοικοκυριό (κόστος ανά λίτρο και ανά κυβικό μέτρο)·

γ) σύγκριση του ετήσιου όγκου των αστικών λυμάτων που συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία για το νοικοκυριό ανά έτος και ένδειξη του μέσου όγκου ενός νοικοκυριού στον οικείο οικισμό·

δ) σύνδεσμο προς τις διαδικτυακές πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την ατομική χρήση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στα ανωτέρω στοιχεία α) έως δ) παρέχονται σε επίπεδο οικισμού με εύχρηστο τρόπο μέσω δικτυακού τόπου ή έξυπνης εφαρμογής.

3. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 27, για την τροποποίηση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και του παραρτήματος VI με επικαιροποίηση των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στο κοινό μέσω του διαδικτύου και στα νοικοκυριά που είναι συνδεδεμένα σε δίκτυα αποχέτευσης, προκειμένου να προσαρμόζονται οι εν λόγω απαιτήσεις στην τεχνική πρόοδο και στη διαθεσιμότητα των δεδομένων στον τομέα.

4. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό του μορφοτύπου και των μεθόδων παρουσίασης των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 25

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σύμφωνα με το οικείο εθνικό νομικό σύστημα, τα ενδιαφερόμενα μέλη του κοινού έχουν πρόσβαση σε διαδικασία προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου οργάνου συσταθέντος διά νόμου, προκειμένου να αμφισβητήσουν την ουσιαστική ή τη διαδικαστική νομιμότητα αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων που υπόκεινται στο άρθρο 6, 7 ή 8, όταν πληρούνται τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχουν επარκές συμφέρον·

β) υποστηρίζουν ότι έχει επέλθει προσβολή δικαιώματος, εάν αυτό απαιτείται ως προϋπόθεση από το δικονομικό διοικητικό δικαίωμα κράτους μέλους.

Η διαδικασία προσφυγής είναι δίκαιη, αντικειμενική, έγκαιρη, δεν είναι απαγορευτικά δαπανηρή και προβλέπει κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς επανόρθωσης, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών μέτρων, κατά περίπτωση.

2. Η νομιμοποίηση στη διαδικασία προσφυγής δεν εξαρτάται από τον ρόλο που διαδραμάτισε το ενδιαφερόμενο μέλος του κοινού κατά τη διάρκεια μιας συμμετοχικής φάσης των διαδικασιών λήψης απόφασης δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν σε ποιο στάδιο μπορούν να προσβληθούν οι αποφάσεις, οι πράξεις ή οι παραλείψεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να τίθενται στη διάθεση του κοινού πρακτικές πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στις διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες προσφυγής που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 26

Αποζημίωση

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν προκαλείται βλάβη στην ανθρώπινη υγεία ως αποτέλεσμα παράβασης εθνικών μέτρων που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, τα θιγόμενα άτομα να έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν και να λάβουν αποζημίωση για την εν λόγω βλάβη από τα σχετικά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, ως μέρος του ενδιαφερόμενου κοινού, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που προάγουν την προστασία του περιβάλλοντος ή της ανθρώπινης υγείας και πληρούν ενδεχόμενες απαιτήσεις της εθνικής νομοθεσίας επιτρέπεται να εκπροσωπούν τα θιγόμενα άτομα. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι αγωγή για παράβαση που προκαλεί βλάβη δεν μπορεί να ασκηθεί δύο φορές από τα θιγόμενα άτομα και από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικοί κανόνες και διαδικασίες που αφορούν αγωγές αποζημίωσης σχεδιάζονται και εφαρμόζονται με τρόπο ώστε να μην καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσης για βλάβη που προκαλείται από παράβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

4. Τα κράτη μέλη δύνανται να καθορίζουν τις προθεσμίες παραγραφής για την άσκηση των αγωγών αποζημίωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Οι εν λόγω προθεσμίες δεν αρχίζουν να υπολογίζονται πριν από την παύση της παράβασης και προτού το πρόσωπο που ζητεί την αποζημίωση να πληροφορηθεί ή να μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι έχει πληροφορηθεί ότι έχει υποστεί βλάβη από παράβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τίθενται στη διάθεση του κοινού πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμά τους να αξιώνουν αποζημίωση για βλάβη.

Άρθρο 27

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 7, στο άρθρο 8 παράγραφος 4, στο άρθρο 14 παράγραφος 4, στο άρθρο 20 παράγραφος 2 και στο άρθρο 24 παράγραφος 3 ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο πέντε ετών από την 1η Ιανουαρίου 2025. Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση παρατείνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντίρρηση στην εν λόγω παράταση το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 7, στο άρθρο 8 παράγραφος 4, στο άρθρο 14 παράγραφος 4, στο άρθρο 20 παράγραφος 2 και στο άρθρο 24 παράγραφος 3 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 7, του άρθρου 8 παράγραφος 4, του άρθρου 14 παράγραφος 4, του άρθρου 20 παράγραφος 2 ή του άρθρου 24 παράγραφος 3 τίθεται σε ισχύ εάν δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 28

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή για την προσαρμογή στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο και την εφαρμογή της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, η οποία συστάθηκε με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 29

Κυρώσεις

1. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1203 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴³⁾, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι κυρώσεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα ακόλουθα, κατά περίπτωση:
 - α) τη φύση, τη βαρύτητα και την έκταση της παράβασης:

⁽⁴³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2024/1203 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου και την αντικατάσταση των οδηγιών 2008/99/ΕΚ και 2009/123/ΕΚ (ΕΕ L, 2024/1203, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj>).

- β) κατά περίπτωση, εάν η παράβαση είναι εσκεμμένη ή οφείλεται σε αμέλεια·
 - γ) τον πληθυσμό ή το περιβάλλον που θίγεται από την παράβαση, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο της παράβασης στον στόχο της επίτευξης υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ή της ανθρώπινης υγείας·
 - δ) τον επαναλαμβανόμενο ή μη χαρακτήρα της παράβασης·
 - ε) την οικονομική κατάσταση του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου.
3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην Επιτροπή τους κανόνες και τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και της κοινοποιούν κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους.

Άρθρο 30

Αξιολόγηση

1. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033 και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2040 η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας με βάση ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας·
- β) τα σύνολα δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 1·
- γ) σχετικά επιστημονικά, αναλυτικά και επιδημιολογικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων ερευνητικών έργων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση·
- δ) συστάσεις του ΠΟΥ, εφόσον υπάρχουν·

Η εν λόγω αξιολόγηση περιλαμβάνει τουλάχιστον ανάλυση:

- α) της καταλληλότητας των παραμέτρων δημόσιας υγείας που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 και πρέπει να παρακολουθούνται από τα κράτη μέλη·
- β) της προστιθέμενης αξίας που έχει η υποχρεωτική παρακολούθηση συγκεκριμένων παραμέτρων δημόσιας υγείας·
- γ) της ενδεχόμενης ανάγκης προσαρμογής του καταλόγου των προϊόντων που καλύπτονται από διευρυμένη ευθύνη παραγωγού στην εξέλιξη της σειράς προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την παρουσία μικρορύπων στα αστικά λύματα, τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και στη δημόσια υγεία και, τα δεδομένα που προκύπτουν από τις νέες υποχρεώσεις παρακολούθησης των μικρορύπων στα σημεία εισόδου και εξόδου των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, καθώς και ανάλυση της ανάγκης αναθεώρησης της προϋπόθεσης για την απαλλαγή από την διευρυμένη ευθύνη παραγωγού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
- δ) της προστιθέμενης αξίας και της καταλληλότητας που παρουσιάζει η απαίτηση υποχρεωτικών εθνικών σχεδίων επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών στόχων και μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των πολιτικών και του δικαίου της Ένωσης που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων·
- ε) του στόχου της ενεργειακής ουδετερότητας προκειμένου να αναλυθεί η τεχνική και οικονομική εφικτότητα και τα περιβαλλοντικά και κλιματικά οφέλη από την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής αυτονομίας του τομέα·
- στ) των δυνατοτήτων μέτρησης των άμεσων και των έμμεσων εκπομπών GHG που εκπέμπονται από τον τομέα των αστικών λυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών άλλων GHG πέραν των αναφερόμενων στο άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο δ), και των δυνατοτήτων καθορισμού απαιτήσεων για πραγματικές μετρήσεις σε σχέση με την παρακολούθηση, λαμβανομένων υπόψη των πλέον πρόσφατων μεθοδολογιών μέτρησης των εκπομπών GHG από τον τομέα των αστικών λυμάτων που καθορίζει η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή·
- ζ) των δυνητικών επιπτώσεων που έχουν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς τα δυνάμει διαφορετικά ποσοστά εισφοράς των παραγωγών που καθορίζονται από τα κράτη μέλη και αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1·
- η) της εφικτότητας και της καταλληλότητας που παρουσιάζει η ανάπτυξη ενός συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για προϊόντα που παράγουν PFAS και μικροπλαστικά σε αστικά λύματα, με βάση ιδίως τα δεδομένα παρακολούθησης που προβλέπονται στο άρθρο 21 σχετικά με τις PFAS και τα μικροπλαστικά στα σημεία εισόδου και εξόδου των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων·

- θ) της δυνατότητας του τομέα της επεξεργασίας αστικών λυμάτων να επιτύχει κλιματική ουδετερότητα καθώς και του χρόνου που απαιτείται για να το επιτύχει·
- ι) της εφικτότητας και της καταλληλότητας καθορισμού ελάχιστων ενωσιακών ποσοστών επαναχρησιμοποίησης ή ανακύκλωσης για το άζωτο από την ιλύ ή από τα αστικά λύματα ή και από τα δύο.

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, συνοδευόμενη, εάν το κρίνει σκόπιμο η Επιτροπή, από κατάλληλες νομοθετικές προτάσεις.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπόνηση της έκθεσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 31

Επανεξέταση

Η Επιτροπή υποβάλλει ανά πενταετία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Βάσει της εν λόγω έκθεσης, η Επιτροπή μπορεί να αποστέλλει έγκαιρες προειδοποιήσεις στα κράτη μέλη που δεν τηρούν ή κινδυνεύουν να μην τηρήσουν τους στόχους και τις προθεσμίες που καθορίζονται στα άρθρα 3, 5, 6, 7, 8 και 11.

Άρθρο 32

Κατάργηση και μεταβατικές διατάξεις

1. Η οδηγία 91/271/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από τις πράξεις που παρατίθενται στο παράρτημα VII μέρος Α της παρούσας οδηγίας, καταργείται από την 1η Αυγούστου 2027, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο, όπως προβλέπεται στο παράρτημα VII μέρος Β της παρούσας οδηγίας.

2. Όσον αφορά τη Μαγιότ, το άρθρο 3 παράγραφος 1 και το άρθρο 6 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας ισχύουν από τις 31 Δεκεμβρίου 2030 και το άρθρο 3 παράγραφος 2 και το άρθρο 6 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας ισχύουν από τις 31 Δεκεμβρίου 2040.

Το άρθρο 3 παράγραφος 1α πρώτη περίπτωση και το άρθρο 4 παράγραφος 1α πρώτη περίπτωση της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ εξακολουθούν να ισχύουν έως τις 30 Δεκεμβρίου 2030.

3. Για τις απορρίψεις αστικών λυμάτων που υποβάλλονται σε επεξεργασία από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων που επεξεργάζονται φορτίο 150 000 ι.π. και άνω, εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ:

- α) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033 για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων που δεν υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας έως την 1η Ιανουαρίου 2025·
- β) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2036 για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων που δεν απαιτείται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033·
- γ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2039 για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων που δεν απαιτείται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2036.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, για τις απορρίψεις αστικών λυμάτων από οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω, το άρθρο 5 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ εξακολουθεί να εφαρμόζεται:

- α) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033 για οικισμούς που δεν απαιτείται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας έως την 1η Ιανουαρίου 2025·
- β) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2036 για οικισμούς που δεν απαιτείται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033·
- γ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2039 για οικισμούς που δεν απαιτείται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2036·
- δ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2045 για οικισμούς που δεν απαιτείται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2039·

- ε) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2053 για οικισμούς στους οποίους εφαρμόζεται η παρέκκλιση που ορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 της παρούσας οδηγίας.
4. Το άρθρο 7 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ εξακολουθεί να εφαρμόζεται μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2037 σε οικισμούς 2 000 ι.π. έως 10 000 ι.π. που απορρίπτουν στα παράκτια ύδατα και εφαρμόζουν κατάλληλη επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας την 1η Ιανουαρίου 2025.
5. Το άρθρο 6 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ εξακολουθεί να εφαρμόζεται μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2037 σε οικισμούς που απορρίπτουν σε λιγότερο ευαίσθητες περιοχές και εφαρμόζουν λιγότερο αυστηρή επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας την 1η Ιανουαρίου 2025.
6. Το άρθρο 15 παράγραφος 4 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ εφαρμόζεται στα κράτη μέλη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.
7. Το άρθρο 17 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και η εκτελεστική απόφαση 2014/431/ΕΕ της Επιτροπής⁽⁴⁴⁾ εφαρμόζονται στα κράτη μέλη έως την 1η Ιανουαρίου 2028.
8. Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος VIII.

Άρθρο 33

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με τα άρθρα 2 έως 11 και 14 έως 26 και τα παραρτήματα I, III, V και VI έως τις 31 Ιουλίου 2027. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, οι εν λόγω διατάξεις περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι εν λόγω διατάξεις περιλαμβάνουν επίσης δήλωση που διευκρινίζει ότι οι παραπομπές στην οδηγία που καταργείται από την παρούσα οδηγία, οι οποίες περιέχονται στις ισχύουσες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτής της παραπομπής και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 34

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Τα άρθρα 12 και 13 και τα παραρτήματα II και IV εφαρμόζονται από την 1η Αυγούστου 2027.

Άρθρο 35

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 27 Νοεμβρίου 2024.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

R. METSOLA

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

BÓKA J.

⁽⁴⁴⁾ Εκτελεστική απόφαση 2014/431/ΕΕ της Επιτροπής, της 26ης Ιουνίου 2014, σχετικά με τη μορφή των πινάκων των εκθέσεων για τα εθνικά προγράμματα, όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 197 της 4.7.2014, σ. 77).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΛΥΜΑΤΑ

Μέρος Α

Δίκτυα αποχέτευσης

Τα δίκτυα αποχέτευσης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις της επεξεργασίας των αστικών λυμάτων.

Ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η συντήρηση των δικτύων αποχέτευσης πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις καλύτερες τεχνικές γνώσεις που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος, ιδίως όσον αφορά:

- τον όγκο και τα χαρακτηριστικά των αστικών λυμάτων,
- την πρόληψη διαρροών αστικών λυμάτων, διείσδυσης και ανεπαρκώς συνδεδεμένης εισροής στα δίκτυα αποχέτευσης,
- τον περιορισμό της ρύπανσης των υδάτων υποδοχής από υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών απαιτήσεων του άρθρου 5 και του παραρτήματος V.

Μέρος Β

Απορρίψη από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε ύδατα υποδοχής

1. Ο σχεδιασμός ή η ανακατασκευή των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων γίνεται έτσι ώστε να μπορούν να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα των εισερχομένων και των εκρεόντων επεξεργασμένων λυμάτων προτού απορριφθούν στα ύδατα υποδοχής.
2. Οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων και σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που εξυπηρετούν τους οικισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 6, 7 και 8 πληρούν τις απαιτήσεις του πίνακα 1 του παρόντος παραρτήματος.
3. Επιπλέον των απαιτήσεων του σημείου 2, οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 ή από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που εξυπηρετούν τους οικισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 πληρούν τις απαιτήσεις του πίνακα 2 του παρόντος παραρτήματος, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου εφαρμόζεται το άρθρο 7 παράγραφος 8.
4. Οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 ή από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που εξυπηρετούν οικισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 4 πληρούν τις απαιτήσεις του πίνακα 3 του παρόντος παραρτήματος.
5. Οι εκ των προτέρων κανονισμοί και ειδικές άδειες για απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που χρησιμοποιούν βιομέσα περιλαμβάνουν:
 - περιγραφή των τεχνολογιών που ενσωματώνουν τα βιομέσα τα οποία χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία που πραγματοποιείται από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, συμπεριλαμβανομένου του είδους και του όγκου των βιομέσων που χρησιμοποιούνται στον σταθμό, και περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται για την αποφυγή της ελευθέρωσης βιομέσων στο περιβάλλον,
 - την υποχρέωση διαρκούς παρακολούθησης και πρόληψης κάθε ελευθέρωσης βιομέσων στο περιβάλλον,
 - την υποχρέωση αναφοράς χωρίς καθυστέρηση στις αρμόδιες αρχές κάθε σημαντικής ελευθέρωσης βιομέσων στα ύδατα υποδοχής.
6. Απαιτήσεις αυστηρότερες από εκείνες των πινάκων που παρατίθενται στους πίνακες 1, 2 και 3 ισχύουν όταν χρειάζεται να διασφαλίζεται ότι τα ύδατα υποδοχής ικανοποιούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στις οδηγίες 2000/60/ΕΚ, 2008/56/ΕΚ, 2008/105/ΕΚ και 2006/7/ΕΚ.
7. Τα σημεία απόρριψης των αστικών λυμάτων επιλέγονται, κατά το δυνατόν, κατά τρόπον ώστε να ελαχιστοποιούνται βλαβερές επιπτώσεις στα ύδατα υποδοχής.

Μέρος Γ

Μέθοδοι για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η μέθοδος παρακολούθησης που εφαρμόζεται ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των σημείων 2 έως 5. Κατά περίπτωση, όλες οι μέθοδοι ανάλυσης συμμορφώνονται με τα ίδια ελάχιστα κριτήρια επιδόσεων που ορίζονται στην οδηγία 2009/90/EK και άλλους σχετικούς κανόνες.

Είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται εναλλακτικά και άλλες μέθοδοι, διαφορετικές από τις αναφερόμενες στα σημεία 2, 3 και 4, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω μέθοδοι αποδεδειγμένα παράγουν ισοδύναμα αποτελέσματα.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλες τις χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμοζόμενη μέθοδο παρακολούθησης.

2. Εικοσιτετράωρα δείγματα ανάλογα προς τη ροή ή βασισμένα στη χρονική διάρκεια συλλέγονται στο ίδιο, σαφώς καθορισμένο σημείο της εξόδου και, εφόσον χρειάζεται, της εισόδου του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Ωστόσο, τα δείγματα βασισμένα στη χρονική διάρκεια που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση των μικρορύπων είναι δείγματα 48ώρου.

Εφαρμόζονται κατάλληλες διεθνείς εργαστηριακές πρακτικές με στόχο τη μείωση στο ελάχιστο της αλλοίωσης των δειγμάτων μεταξύ συλλογής και ανάλυσης.

3. Ο ελάχιστος ετήσιος αριθμός δειγμάτων καθορίζεται ανάλογα με το μέγεθος του σταθμού επεξεργασίας και συλλέγεται σε τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια του έτους:

1 000 — 9 999 ι.π.:	Ένα δείγμα μηνιαίως (βλ. σημείωση 1)
10 000 — 49 999 ι.π.:	Δύο δείγματα μηνιαίως Για μικρορύπους, ένα δείγμα μηνιαίως
50 000 — 149 999 ι.π.:	Ένα δείγμα εβδομαδιαίως. Για μικρορύπους, δύο δείγματα μηνιαίως
150 000 ι.π. ή παραπάνω:	Δύο δείγματα εβδομαδιαίως Για μικρορύπους, δύο δείγματα μηνιαίως

Σημείωση 1: Για τους οικισμούς τους οποίους αφορά η εποχιακή δραστηριότητα, γίνονται δεκτά διαστήματα δύο μηνών κατ' ανώτατο όριο χωρίς δειγματοληψία, υπό τον όρο ότι λαμβάνονται πρόσθετα δείγματα κατά τη διάρκεια των μηνών εποχιακής δραστηριότητας. Λαμβάνονται συνολικά 12 δείγματα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

4. Τα επεξεργασμένα αστικά λύματα θεωρείται ότι ανταποκρίνονται στις σχετικές παραμέτρους εάν, για καθεμία σχετική παράμετρο χωριστά, τα δείγματα δείχνουν ότι τα εν λόγω λύματα ανταποκρίνονται στη σχετική τιμή της παραμέτρου ως εξής:

α) για τις παραμέτρους που καθορίζονται στους πίνακες 1 και 3, ο ανώτατος αριθμός δειγμάτων ο οποίος επιτρέπεται να μη συμφωνεί με τις απαιτήσεις για τις συγκεντρώσεις ή τις εκατοστιαίες μειώσεις ή και τα δύο, καθορίζεται στον πίνακα 4·

β) για τις παραμέτρους που καθορίζονται στον πίνακα 1 όσον αφορά τις συγκεντρώσεις, τα εκτός ορίων δείγματα τα οποία λαμβάνονται υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας δεν πρέπει να αποκλίνουν από τις τιμές των παραμέτρων περισσότερο από 100 %, εκτός από την παράμετρο των ολικών αιωρούμενων στερεών, για την οποία επιτρέπονται αποκλίσεις από τις οριακές τιμές μέχρι 150 %·

γ) για τις παραμέτρους που αναφέρονται στον πίνακα 2, ο ετήσιος μέσος όρος των τιμών των δειγμάτων για κάθε παράμετρο συμμορφώνεται με τις σχετικές οριακές τιμές που καθορίζονται στον εν λόγω πίνακα. Εφαρμόζεται η τιμή συγκέντρωσης ή το ελάχιστο ποσοστό μείωσης·

δ) για τις παραμέτρους που αναφέρονται στον πίνακα 3, η συχνότητα δειγματοληψίας που αναφέρεται στο μέρος Γ σημείο 3 σημαίνει ότι λαμβάνεται ένα δείγμα στο σημείο εισόδου και ένα δείγμα στο σημείο εξόδου του σταθμού επεξεργασίας αστικών λυμάτων προκειμένου να επαληθευθεί η συμμόρφωση με το ελάχιστο ποσοστό απομάκρυνσης του πίνακα 3· το μέσο ποσοστό απομάκρυνσης όλων των ουσιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό χρησιμοποιείται προκειμένου να εκτιμηθεί αν έχει επιτευχθεί το απαιτούμενο ελάχιστο ποσοστό απομάκρυνσης του 80 %.

5. Τα δείγματα λαμβάνονται έτσι ώστε να αποτυπώνουν τη ρύπανση κατά τη ροή ξηράς περιόδου. Οι ακραίες τιμές για την ποιότητα των εν λόγω υδάτων δεν λαμβάνονται υπόψη, εφόσον οφείλονται σε ασυνήθεις καταστάσεις λόγω δυνατής βροχόπτωσης.
6. Οι αναλύσεις που αφορούν απορρίψεις από λίμνες σταθεροποίησης διεξάγονται σε διηθημένα δείγματα. Ωστόσο, η συγκέντρωση των ολικών αιωρούμενων στερεών σε μη διηθημένα δείγματα υδάτων από τέτοιες απορρίψεις δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 150 mg/l.

Πίνακας 1: Απαιτήσεις για απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που διέπονται από το άρθρο 6 της παρούσας οδηγίας. Εφαρμόζεται η τιμή συγκέντρωσης ή το ποσοστό μείωσης.

Παράμετροι	Συγκέντρωση	Ελάχιστο ποσοστό μείωσης (βλ. σημείωση 4)	Μέθοδος μέτρησης αναφοράς
Βιοχημικές ανάγκες σε οξυγόνο (BOD ₅ στους 20 °C) χωρίς νιτροποίηση (βλ. σημείωση 1)	25 mg/l O ₂	70-90 40 δυνάμει άρθρου 6 παράγραφος 4	Ομογενοποιημένο, αδιήθητο, ακατακάθιστο δείγμα. Προσδιορισμός του διαλελυμένου οξυγόνου πριν και μετά πενήδημερη επώαση στους 20 °C ± 1 °C, σε απόλυτο σκότος. Προσθήκη αναστολέα νιτροποίησης
Χημικές ανάγκες σε οξυγόνο (COD) (βλ. σημείωση 2)	125 mg/l O ₂	75	Ομογενοποιημένο, αδιήθητο, ακατακάθιστο δείγμα. Διχρωμικό κάλιο
Ολικός οργανικός άνθρακας (βλ. σημείωση 2)	37 mg/l	75	EN 1484
Ολικά αιωρούμενα στερεά	35 mg/l (βλ. σημείωση 3)	90 (βλ. σημείωση 3)	— Διήθηση αντιπροσωπευτικού δείγματος μέσω φίλτρου μεμβράνης των 0,45 μm. Ξήρανση σε θερμοκρασία 105 °C και ζύγιση — Φυγοκέντρηση αντιπροσωπευτικού δείγματος (επί 5 τουλάχιστον λεπτά, με μέση επιτάχυνση 2 800-3 200 g). Ξήρανση σε θερμοκρασία 105 °C και ζύγιση

Σημείωση 1: Η παράμετρος αυτή μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη: ολικός οργανικός άνθρακας (TOC) ή ολικές ανάγκες σε οξυγόνο (TOD) εάν μπορεί να ευρεθεί σχέση μεταξύ του BOD₅ και της υποκατάστατης παραμέτρου.

Σημείωση 2: Τα κράτη μέλη μετρούν είτε τις χημικές ανάγκες σε οξυγόνο (COD) είτε τον ολικό οργανικό άνθρακα.

Σημείωση 3: Η απαίτηση αυτή είναι προαιρετική.

Σημείωση 4: Μείωση ανάλογα με το φορτίο των εισερχόμενων λυμάτων.

Πίνακας 2: Απαιτήσεις για την τριτοβάθμια επεξεργασία απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 ή από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που εξυπηρετούν οικισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3. Για απορρίψεις από τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, ισχύουν και οι δύο παράμετροι. Για τους οικισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3, αναλόγως των τοπικών συνθηκών, εφαρμόζεται η μία ή και οι δύο παράμετροι. Εφαρμόζεται η τιμή συγκέντρωσης ή το ποσοστό μείωσης.

Παράμετροι	Συγκέντρωση	Ελάχιστο ποσοστό μείωσης (βλ. σημειώσεις 1 και 2)	Μέθοδος μέτρησης αναφοράς
Ολικός φωσφόρος (βλ. σημείωση 4)	0,7 mg/l (10 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από— 150 000 ι.π.) 0,5 mg/l (150 000 ι.π. και άνω)	87,5 (10 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από 150 000 ι.π.) 90 (150 000 ι.π. και άνω)	Φασματοφωτομετρία μοριακής απορρόφησης

Παράμετροι	Συγκέντρωση	Ελάχιστο ποσοστό μείωσης (βλ. σημειώσεις 1 και 2)	Μέθοδος μέτρησης αναφοράς
Ολικό άζωτο (βλ. σημείωση 4)	10 mg/l (10 000 ι.π. και άνω αλλά κάτω από 150 000 ι.π.) 8 mg/l (150 000 ι.π. και άνω) (βλ. σημείωση 5)	80 (βλ. σημείωση 3)	Φασματοφωτομετρία μοριακής απορρόφησης

Σημείωση 1: Μείωση ανάλογα με το φορτίο των εισερχόμενων λυμάτων ή με το φορτίο που παράγεται σε οικισμό, εάν μπορεί να εξασφαλιστεί το ίδιο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος.

Σημείωση 2: Εάν ένα ποσοστό επεξεργασμένων αστικών λυμάτων χρησιμοποιείται για γεωργική άρδευση, οι θρεπτικές ουσίες του είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του φορτίου εισερχόμενων λυμάτων και να εξαιρούνται από το απορριπτόμενο φορτίο.

Σημείωση 3: Σε εξαιρετικές περιπτώσεις λόγω ειδικών τοπικών συνθηκών, η φυσική κατακράτηση αζώτου μπορεί να ληφθεί υπόψη στα κράτη μέλη όπου η φυσική κατακράτηση αζώτου ελήφθη υπόψη στον υπολογισμό της ελάχιστης εκατοστιαίας μείωσης του αζώτου που αναφέρεται στον πίνακα 2 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και όταν αποδεδειγμένα μέρος του αζώτου που προέρχεται από αστικά λύματα μπορεί να εξαλειφθεί στα ύδατα υποδοχής, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2037 στον υπολογισμό της ελάχιστης εκατοστιαίας μείωσης του αζώτου που αναφέρεται στον πίνακα 2 του παρόντος παραρτήματος, εάν πληρούνται στο σύνολό τους οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) ο μέσος υδραυλικός χρόνος παραμονής των απορριπτόμενων εξερχόμενων λυμάτων είναι τουλάχιστον 1,5 έτος πριν φτάσουν στην ευαίσθητη στο άζωτο περιοχή που καθορίζεται βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 2·
- 2) διασφαλίζεται πρόγραμμα συνεχούς παρακολούθησης και αξιολόγησης της παραμέτρου του ολικού αζώτου:
 - α) στα σημεία εξόδου όλων των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων και, κατά περίπτωση, στις αστικές απορροές από οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω που βρίσκονται στην υδρολογική λεκάνη της περιοχής που έχει χαρακτηριστεί ευαίσθητη στο άζωτο σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2· και
 - β) στα σχετικά σημεία εισόδου της περιοχής που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2·
 - γ) στις αντιπροσωπευτικές θέσεις δειγματοληψίας στα ύδατα υποδοχής και στα σχετικά υδατικά συστήματα στην υδρολογική λεκάνη της περιοχής που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2·
- 3) τηρείται το ελάχιστο ποσοστό μείωσης του αζώτου του πίνακα 2· το εν λόγω ποσοστό υπολογίζεται με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται από το πρόγραμμα συνεχούς παρακολούθησης και αξιολόγησης που αναφέρεται στο σημείο 2·
- 4) μπορεί να αποδειχθεί ότι οι εκλύσεις αζώτου από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην υδρολογική λεκάνη δεν είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, ούτε για την ανθρώπινη υγεία και δεν μεταβάλλουν το οικοσύστημα·
- 5) η συγκέντρωση θρεπτικών ουσιών στις περιοχές που αναφέρονται στο στοιχείο γ) της προϋπόθεσης 2) συμμορφώνεται με την προϋπόθεση του παραρτήματος V.1.2.1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ για να διαπιστωθεί η καλή οικολογική κατάσταση των εν λόγω περιοχών·
- 6) η χρήση φυσικής κατακράτησης αζώτου αναφέρεται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 στοιχείο α), καθώς και στα δυνάμει επηρεαζόμενα γειτονικά κράτη μέλη, μαζί με όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για να εξακριβωθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις 1), 2), 3), 4) και 5).

Σημείωση 4: Η απαίτηση αυτή εφαρμόζεται την 1η Ιανουαρίου 2025 στους υφιστάμενους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που υποχρεούνται να τηρούν τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και στους οικισμούς του άρθρου 7 παράγραφος 3. Έως ότου εκπληρωθούν οι εν λόγω προθεσμίες, στους εν λόγω σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων εφαρμόζονται οι υποχρεώσεις του άρθρου 32 παράγραφος 3.

Σημείωση 5: Όταν η θερμοκρασία των εκρεόντων λυμάτων του βιολογικού αντιδραστήρα είναι κάτω των 12 °C, τα αποτελέσματα των λαμβανομένων δειγμάτων είναι δυνατόν να εξαιρούνται από τον υπολογισμό του ετήσιου μέσου όρου του αζώτου, όπως αναφέρεται στο σημείο 4) στοιχείο γ) του μέρους Γ του παρόντος παραρτήματος, όταν μπορούν να αποδειχθούν όλα τα ακόλουθα:

- 1) εξασφαλίζεται ότι δεν προκαλείται δυσμενής επίπτωση στο περιβάλλον·
- 2) θα χρειαζόταν υπερβολικό κόστος ή υπερβολική κατανάλωση ενέργειας για την επίτευξη των τιμών αζώτου του πίνακα 2.

Όταν η θερμοκρασία των εκρεόντων λυμάτων του βιολογικού αντιδραστήρα είναι κάτω των 5 °C, τα αποτελέσματα των λαμβανομένων δειγμάτων είναι δυνατόν να εξαιρούνται από τον υπολογισμό του ετήσιου μέσου όρου του αζώτου, όπως αναφέρεται στο σημείο 4) στοιχείο γ) του μέρους Γ του παρόντος παραρτήματος.

Πίνακας 3: Απαιτήσεις για την τεταρτοβάθμια επεξεργασία απορρίψεων από τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 και/ή από τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που εξυπηρετούν τους οικισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 4.

Δείκτες	Ελάχιστο ποσοστό απομάκρυνσης ανάλογα με το φορτίο των εισρεόντων λυμάτων
Ουσίες που ρυπαίνουν τα ύδατα ακόμη και σε χαμηλές συγκεντρώσεις (βλ. σημείωση 1)	80 % (βλ. σημείωση 2)

Σημείωση 1: Μετράται η συγκέντρωση των οργανικών ουσιών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β).

α) Κατηγορία 1 (ουσίες των οποίων η επεξεργασία είναι πολύ εύκολη):

- i) αμισουλπρίδη (αριθ. CAS 71675-85-9),
- ii) καρβαμαζεπίνη (αριθ. CAS 298-46-4),
- iii) σιταλοπράμη (αριθ. CAS 59729-33-8),
- iv) κλαριθρομυκίνη (αριθ. CAS 81103-11-9),
- v) δικλοφενάκη (αριθ. CAS 15307-86-5),
- vi) υδροχλωροθειαζίδη (αριθ. CAS 58-93-5),
- vii) μετοπρολόλη (αριθ. CAS 37350-58-6),
- viii) βενλαφαξίνη (αριθ. CAS 93413-69-5),

β) Κατηγορία 2 (ουσίες των οποίων η απομάκρυνση είναι εύκολη):

- i) βενζοτρίαζόλιο (αριθ. CAS 95-14-7),
- ii) κανδεσαρτάνη (αριθ. CAS 139481-59-7),
- iii) ιρβεσαρτάνη (αριθ. CAS 138402-11-6),
- iv) μείγμα 4-μεθυλοβενζοτρίαζολίου (αριθ. CAS 29878-31-7) και 5-μεθυλοβενζοτρίαζολίου (αριθ. CAS 136-85-6).

Σημείωση 2: Υπολογίζεται το ποσοστό απομάκρυνσης σε ροή υπό συνθήκες ανομβρίας για τουλάχιστον έξι ουσίες. Ο αριθμός των ουσιών της κατηγορίας 1 είναι διπλάσιος από τον αριθμό των ουσιών της κατηγορίας 2. Εάν οι ουσίες που μπορούν να μετρηθούν σε επαρκή συγκέντρωση είναι λιγότερες από έξι, η αρμόδια αρχή ορίζει άλλες ουσίες για τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσοστού απομάκρυνσης όταν αυτό είναι αναγκαίο. Χρησιμοποιείται ο μέσος όρος των συγκεκριμένων ποσοστών απομάκρυνσης όλων των μεμονωμένων ουσιών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό, προκειμένου να διαπιστωθεί αν έχει επιτευχθεί το απαιτούμενο ελάχιστο ποσοστό απομάκρυνσης 80 %.

Πίνακας 4: Απαίτηση για τα δείγματα

Αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε έτους	Ανώτατος επιτρεπτός αριθμός δειγμάτων που αποκλίνουν
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟ

1. Περιοχές που βρίσκονται στις λεκάνες υδροσυλλογής της Βαλτικής Θάλασσας, του Εύξεινου Πόντου, της Βόρειας Θάλασσας και της Αδριατικής Θάλασσας και χαρακτηρίζονται ευαίσθητες στον ευτροφισμό βάσει της οδηγίας 2008/56/ΕΚ ή της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
2. Φυσικές λίμνες γλυκών υδάτων, άλλα υδατικά συστήματα γλυκών υδάτων, εκβολές ποταμών και παράκτια ύδατα όπου παρουσιάζεται ευτροφισμός ή όπου μπορεί, στο εγγύς μέλλον, να παρουσιαστεί ευτροφισμός αν δεν ληφθούν προστατευτικά μέτρα.
Όταν εξετάζεται ποια θρεπτικά συστατικά πρέπει να μειωθούν με περαιτέρω επεξεργασία, λαμβάνονται υπόψη τα εξής στοιχεία:
 - α) λίμνες και ρεύματα τα οποία καταλήγουν σε λίμνες/ταμιευτήρες/κλειστούς όρμους που διαπιστώνεται ότι έχουν ασθενή εναλλαγή ύδατος, οπότε μπορεί να συμβεί συσσώρευση. Στις εν λόγω περιοχές, η επεξεργασία πρέπει να περιλαμβάνει την απομάκρυνση του φωσφόρου, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι η απομάκρυνση δεν θα επηρεάσει το επίπεδο ευτροφισμού. Όπου πραγματοποιούνται απορρίψεις από μεγάλους οικισμούς, μπορεί επίσης να εξεταστεί η απομάκρυνση του αζώτου,
 - β) εκβολές ποταμών, όρμοι και άλλα παράκτια ύδατα που διαπιστώνεται ότι έχουν ασθενή εναλλαγή ύδατος ή που δέχονται μεγάλες ποσότητες θρεπτικών συστατικών. Οι απορρίψεις από μικρούς οικισμούς συνήθως είναι δευτερεύουσας σημασίας στις περιοχές αυτές, αλλά, για τους μεγάλους οικισμούς, η επεξεργασία πρέπει να περιλαμβάνει την απομάκρυνση του φωσφόρου ή του αζώτου ή και των δύο, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί ότι η απομάκρυνση αυτή δεν θα επηρεάσει το επίπεδο ευτροφισμού.
3. Επιφανειακά γλυκά ύδατα προοριζόμενα για την άντληση πόσιμου νερού τα οποία θα μπορούσαν να περιέχουν νιτρικά ιόντα σε συγκέντρωση μεγαλύτερη από εκείνη που προβλέπουν οι συναφείς διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 εάν δεν ληφθούν προστατευτικά μέτρα.
4. Περιοχές όπου περαιτέρω επεξεργασία από την προδιαγραφόμενη στο άρθρο 7 της παρούσας οδηγίας είναι αναγκαία, για τη συμμόρφωση με άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, των υδατικών συστημάτων που καλύπτονται από την οδηγία 2000/60/ΕΚ και διατρέχουν τον κίνδυνο να χάσουν ή να μην επιτύχουν καλή οικολογική κατάσταση ή δυναμικό.
5. Κάθε άλλη περιοχή η οποία θεωρείται από τα κράτη μέλη ότι είναι ευαίσθητη στον ευτροφισμό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ

1. Φάρμακα για ανθρώπινη χρήση που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
2. Καλλυντικά προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Οδηγία 2001/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση (ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 67).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για τα καλλυντικά προϊόντα (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 59).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

1. Επεξεργασία του γάλακτος
 2. Παραγωγή σπωροκηπευτικών προϊόντων
 3. Παραγωγή και εμφιάλωση μη αλκοολούχων ποτών
 4. Μεταποίηση γεωμύλων
 5. Βιομηχανία κρέατος
 6. Ζυθοποιία
 7. Παραγωγή αλκοόλης και αλκοολούχων ποτών
 8. Παραγωγή ζωοτροφών από φυτικά προϊόντα
 9. Παραγωγή ζελατίνας και κόλλας από δέρματα και οστά ζώων
 10. Μονάδες παραγωγής βύνης
 11. Μεταποιητική βιομηχανία ιχθύων
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ

1. Ανάλυση της αρχικής κατάστασης της περιοχής αποστράγγισης του οικείου οικισμού, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - α) λεπτομερή περιγραφή του συμπλέγματος δικτύων αποχέτευσης, της χωρητικότητας παραμονής και διοχέτευσης αστικών λυμάτων και αστικών απορροών του εν λόγω συμπλέγματος και της υφιστάμενης δυναμικότητας επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε περίπτωση βροχόπτωσης·
 - β) για συνδυασμένους αποχετευτικούς αγωγούς, δυναμική ανάλυση των ροών αστικών λυμάτων σε περίπτωση βροχόπτωσης, βασισμένη σε δεδομένα παρακολούθησης ή στη χρήση μοντέλων υδρολογίας, υδραυλικής και ποιότητας των υδάτων που λαμβάνουν υπόψη τις πιο πρόσφατες κλιματικές προβλέψεις και περιλαμβάνουν εκτίμηση των φορτίων ρύπανσης των παραμέτρων που αναφέρονται στον πίνακα 1 και, κατά περίπτωση, στον πίνακα 2 του παραρτήματος I, καθώς και μικροπλαστικών και σχετικών ρύπων που ελευθερώνονται στα ύδατα υποδοχής σε περίπτωση βροχόπτωσης·
 - γ) για χωριστούς αποχετευτικούς αγωγούς, λεπτομερή περιγραφή των απαιτήσεων παρακολούθησης στα σχετικά σημεία χωριστικών συστημάτων όπου οι απορρίψεις αστικών απορροών αναμένεται να υποστούν ρύπανση, όπως έχουν εντοπιστεί βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο δ), για τον προσδιορισμό συναφών και εφικτών μέτρων, όπως απαιτείται στο σημείο 3 του παρόντος παραρτήματος.
2. Στόχοι για τη μείωση της ρύπανσης από υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:
 - α) ενδεικτικού μη δεσμευτικού στόχου ότι η υπερχειλίση λόγω νεροποντής αντιπροσωπεύει μικρό ποσοστό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2 % του ετήσιου συλλεγόμενου φορτίου αστικών λυμάτων, υπολογιζόμενου σε συνθήκες ανομβρίας· αυτός ο ενδεικτικός μη δεσμευτικός στόχος επιτυγχάνεται μέχρι:
 - i) τις 31 Δεκεμβρίου 2039 για όλους τους οικισμούς με ι.π. 100 000 και άνω·
 - ii) τις 31 Δεκεμβρίου 2045 για όλους τους οικισμούς με ι.π. 10 000 και άνω που αναφέρονται στο άρθρο 5·
 - β) της σταδιακής μείωσης των μακροπλαστικών.
3. Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο σημείο 2 σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται στο εν λόγω σημείο, συνοδευόμενα από χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των μέτρων και διάκριση μεταξύ των μέτρων που έχουν ήδη θεσπιστεί και των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Περιλαμβάνεται επίσης σαφής προσδιορισμός των εμπλεκόμενων φορέων και των ευθυνών τους όσον αφορά την εφαρμογή του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης αστικών λυμάτων.
4. Κατά την επιλογή των μέτρων που πρέπει να ληφθούν σύμφωνα με το σημείο 3, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους εξετάζουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - α) προληπτικά μέτρα που αποσκοπούν στην αποφυγή της εισόδου μη ρυπασμένων όμβριων υδάτων στα δίκτυα αποχέτευσης, μεταξύ των οποίων μέτρα που προάγουν τη φυσική συγκράτηση ή την αξιοποίηση των όμβριων υδάτων, και μέτρα για την αύξηση των πράσινων και των γαλάζιων χώρων στις αστικές περιοχές προκειμένου να μειωθούν οι υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής ή για τον περιορισμό των αδιαπέραστων επιφανειών στους οικισμούς·
 - β) μέτρα για την καλύτερη διαχείριση και βελτιστοποίηση της χρήσης των υφισταμένων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων αποχέτευσης, των χώρων παραμονής και των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων, με στόχο να διασφαλιστεί η ελαχιστοποίηση των απορρίψεων μη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων ή ρυπασμένων αστικών απορροών στα ύδατα υποδοχής·
 - γ) όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο σημείο 2, πρόσθετα μέτρα μετριασμού που συμπεριλαμβάνουν την προσαρμογή των υποδομών για τη συλλογή, την παραμονή και την επεξεργασία αστικών λυμάτων, όπως σύνδεση νεόδμητων αστικών περιοχών προς χωριστικούς αποχετευτικούς αγωγούς, κατά περίπτωση, ή τη δημιουργία νέων υποδομών με προτεραιότητα σε πράσινες και γαλάζιες υποδομές όπως τάφρους με βλάστηση, υγρότοποις επεξεργασίας και λιμνοδεξαμενές παραμονής που έχουν σχεδιαστεί για τη στήριξη της βιοποικιλότητας. Κατά περίπτωση εξετάζεται το ενδεχόμενο επαναχρησιμοποίησης των υδάτων στο πλαίσιο της ανάπτυξης των ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης αστικών λυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

- 1) Υπόδειξη της αρμόδιας αρχής και των φορέων διαχείρισης που είναι υπεύθυνοι για τις υπηρεσίες συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, με πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησιακή δομή των φορέων διαχείρισης και τα στοιχεία επικοινωνίας τους·
- 2) το συνολικό φορτίο αστικών λυμάτων που παράγεται στον οικισμό, εκφρασμένο σε ισοδύναμα πληθυσμού (ι.π.), με λεπτομέρειες σχετικά με το μερίδιο του εν λόγω φορτίου (σε %) το οποίο:
 - α) συλλέγεται και υφίσταται επεξεργασία σε σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων·
 - β) υφίσταται επεξεργασία από καταχωρισμένα μεμονωμένα συστήματα·
 - γ) δεν συλλέγεται ούτε υφίσταται επεξεργασία·
- 3) κατά περίπτωση, παράθεση των λόγων για τους οποίους ένα ορισμένο φορτίο αστικών λυμάτων δεν συλλέγεται ή δεν υφίσταται επεξεργασία·
- 4) πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των αστικών λυμάτων που απορρίπτονται από τον οικισμό σε κάθε σύστημα υδάτων υποδοχής, με τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) ετήσιες μέσες συγκεντρώσεις και φορτίο ρύπων που καλύπτονται από το άρθρο 21 και εκλύονται από κάθε σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων·
 - β) εκτίμηση του φορτίου των απορρίψεων από μεμονωμένα συστήματα για τις παραμέτρους που αναφέρονται στους πίνακες 1 και 2 του παραρτήματος I·
 - γ) για τους οικισμούς με ι.π. άνω των 10 000, εκτίμηση του φορτίου των απορρίψεων από συνδυασμένους αποχετευτικούς αγωγούς και υπερχειλίσεις λόγω νεροποντής για τις παραμέτρους που αναφέρονται στους πίνακες 1 και 2 του παραρτήματος I·
- 5) ετήσιες επενδυτικές δαπάνες και συνολικές ετήσιες λειτουργικές δαπάνες, με διάκριση μεταξύ των δαπανών συλλογής και επεξεργασίας, των συνολικών ετήσιων δαπανών που αφορούν το προσωπικό, την ενέργεια, τα αναλώσιμα, τις διοικητικές και άλλες δαπάνες, καθώς και των μέσων ετήσιων επενδυτικών και λειτουργικών δαπανών ανά κυβικό μέτρο αστικών λυμάτων που συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία, και ανά μέσο νοικοκυριό όταν το κόστος ανακτάται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει μέσω συστήματος τιμολόγησης ύδρευσης ή σε επίπεδο οικισμού σε άλλες περιπτώσεις·
- 6) πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο κάλυψης των δαπανών που αναφέρονται στο σημείο 5 και, όταν οι δαπάνες ανακτώνται μέσω συστήματος τελών, πληροφορίες σχετικά με τη διάρθρωση του τιμολογίου ανά κυβικό μέτρο αστικών λυμάτων που συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία, και επεξεργασμένες πληροφορίες για τη διάρθρωση του τιμολογίου είτε ανά κυβικό μέτρο αστικών λυμάτων που συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία είτε ανά κυβικό μέτρο παρεχόμενου νερού, συμπεριλαμβανομένων των πάγιων και μεταβλητών δαπανών και της κατανομής των δαπανών για τη συλλογή, την επεξεργασία, τη διοίκηση και άλλες δαπάνες·
- 7) επενδυτικά σχέδια για υποδομές συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε επίπεδο οικισμού, με τις προβλεπόμενες επιπτώσεις στα τιμολόγια υπηρεσιών αποχέτευσης αστικών λυμάτων και τα αναμενόμενα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη·
- 8) για κάθε σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 10 000 και άνω:
 - α) το συνολικό φορτίο (σε ι.π.) που υφίσταται επεξεργασία και η ενέργεια που απαιτείται για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (σε kWh συνολικά και ανά κυβικό μέτρο)·
 - β) το σύνολο της παραγόμενης ανανεώσιμης ενέργειας (GWh/έτος) για κάθε έτος, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά πηγή ενέργειας·
- 9) συνολικές άμεσες εκπομπές GHG (σε τόνους ισοδυνάμου CO₂) που παράγονται ή αποφεύγονται ετησίως από τη λειτουργία υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων με ι.π. 10 000 και άνω σε κάθε οικισμό και, όταν υπάρχουν, συνολικές έμμεσες εκπομπές GHG (σε τόνους ισοδυνάμου CO₂) που παρήχθησαν ιδίως κατά την κατασκευή της εν λόγω υποδομής·
- 10) συνοπτική παρουσίαση της φύσης και των στατιστικών στοιχείων που αφορούν καταγγελίες και τις απαντήσεις που έδωσαν οι φορείς διαχείρισης σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων για θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·
- 11) κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, οι καταναλωτές αποκτούν πρόσβαση σε ιστορικά δεδομένα για πληροφορίες υπό τα σημεία 2), 4), 8) και 9), σε χρονικό βάθος έως 10 ετών και όχι νωρίτερα από την 1η Ιανουαρίου 2025.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

Μέρος Α

Καταργούμενη οδηγία με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεων της (αναφέρεται στο άρθρο 32)

Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 135 της 30.5.1991, σ. 40)	
Οδηγία 98/15/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 67 της 7.3.1998, σ. 29)	
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1)	μόνο το παράρτημα ΙΙΙ σημείο 21
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1137/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 311 της 21.11.2008, σ. 1)	μόνον το παράρτημα, σημείο 4.2
Οδηγία 2013/64/ΕΕ του Συμβουλίου (ΕΕ L 353 της 28.12.2013, σ. 8)	μόνο το άρθρο 1

Μέρος Β

Προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο (που αναφέρονται στο άρθρο 32)

Οδηγία	Λήξη προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο
91/271/ΕΟΚ	30 Ιουνίου 1993
98/15/ΕΚ	30 Σεπτεμβρίου 1998
2013/64/ΕΕ	31 Δεκεμβρίου 2018 για το άρθρο 1 παράγραφοι 1, 2 και 3 30 Ιουνίου 2014 για το άρθρο 1 παράγραφος 5 στοιχείο α) 31 Δεκεμβρίου 2014 για το άρθρο 1 παράγραφος 5 στοιχείο β)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 91/271/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2 εισαγωγική φράση	Άρθρο 2 εισαγωγική φράση
Άρθρο 2 σημεία 1 έως 4	Άρθρο 2 σημεία 1 έως 4
—	Άρθρο 2 σημεία 5 και 6
Άρθρο 2 σημείο 5	Άρθρο 2 σημείο 7
—	Άρθρο 2 σημεία 8 και 9
Άρθρο 2 σημείο 6	Άρθρο 2 σημείο 10
Άρθρο 2, σημείο 7	Άρθρο 2, σημείο 11
Άρθρο 2 σημείο 8	Άρθρο 2 σημείο 12
—	Άρθρο 2 σημεία 13 και 14
Άρθρο 2 σημείο 10	Άρθρο 2 σημείο 15
Άρθρο 2 σημείο 11	Άρθρο 2 σημείο 16
—	Άρθρο 2 σημεία 17 έως 28
Άρθρο 3 παράγραφος 1	Άρθρο 3 παράγραφος 1
—	Άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3
Άρθρο 3 παράγραφος 2	Άρθρο 3 παράγραφος 4
Άρθρο 3 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο	Άρθρο 4 παράγραφος 1
—	Άρθρο 4 παράγραφος 2
—	Άρθρο 4 παράγραφος 3
—	Άρθρο 4 παράγραφος 4
—	Άρθρο 4 παράγραφος 5
—	Άρθρο 4 παράγραφος 6
—	Άρθρο 5
Άρθρο 4 παράγραφος 1	Άρθρο 6 παράγραφος 1
—	Άρθρο 6 παράγραφος 2
—	Άρθρο 6 παράγραφος 3
Άρθρο 4 παράγραφος 2	Άρθρο 6 παράγραφος 4
Άρθρο 4 παράγραφος 4	Άρθρο 6 παράγραφος 5
—	Άρθρο 7 παράγραφος 1
—	Άρθρο 7 παράγραφος 2
Άρθρο 5 παράγραφος 2	Άρθρο 7 παράγραφος 3
—	Άρθρο 7 παράγραφος 4

Οδηγία 91/271/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 5 παράγραφος 3	Άρθρο 7 παράγραφος 5
—	Άρθρο 7 παράγραφοι 6 και 7
Άρθρο 5 παράγραφος 4	Άρθρο 7 παράγραφος 8
Άρθρο 5 παράγραφος 5	Άρθρο 7 παράγραφος 9
Άρθρο 5 παράγραφος 7	Άρθρο 7 παράγραφος 10
—	Άρθρο 7 παράγραφος 11
—	Άρθρο 8
—	Άρθρο 9
—	Άρθρο 10
—	Άρθρο 11
Άρθρο 9	Άρθρο 12 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 12 παράγραφος 3
Άρθρο 10	Άρθρο 13
Άρθρο 11 παράγραφος 1	Άρθρο 14 παράγραφος 1
—	Άρθρο 14 παράγραφος 2
—	Άρθρο 14 παράγραφος 3
—	Άρθρο 14 παράγραφος 4
Άρθρο 11 παράγραφος 3	Άρθρο 14 παράγραφος 5
Άρθρο 12 παράγραφος 1	Άρθρο 15 παράγραφος 1
Άρθρο 12 παράγραφος 2	Άρθρο 15 παράγραφος 2
Άρθρο 12 παράγραφος 3	Άρθρο 15 παράγραφος 3
—	Άρθρο 15 παράγραφος 4
Άρθρο 13 παράγραφος 1	Άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 17
—	Άρθρο 18
—	Άρθρο 19
Άρθρο 14 παράγραφος 1	Άρθρο 20 παράγραφος 1
—	Άρθρο 20 παράγραφος 2
Άρθρο 15 παράγραφος 1	Άρθρο 21 παράγραφος 1
—	Άρθρο 21 παράγραφος 2
—	Άρθρο 21 παράγραφοι 3 έως 6
—	Άρθρο 22
Άρθρο 17 παράγραφος 1	Άρθρο 23 παράγραφος 1
—	Άρθρο 23 παράγραφος 2

Οδηγία 91/271/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 17 παράγραφος 3	Άρθρο 23 παράγραφος 3
—	Άρθρο 23 παράγραφος 4
—	Άρθρο 24
—	Άρθρο 25
—	Άρθρο 26
—	Άρθρο 27
Άρθρο 18	Άρθρο 28
—	Άρθρο 29
—	Άρθρο 30
—	Άρθρο 31
—	Άρθρο 32
Άρθρο 19	Άρθρο 33
—	Άρθρο 34
Άρθρο 20	Άρθρο 35
Παράρτημα I (Α)	Παράρτημα I (Α)
Παράρτημα I (Β)	Παράρτημα I (Β)
Παράρτημα I (Γ)	—
Παράρτημα I (Δ)	Παράρτημα I (Γ)
Παράρτημα II	Παράρτημα II
—	Παράρτημα III
Παράρτημα III	Παράρτημα IV
—	Παράρτημα V
—	Παράρτημα VI
—	Παράρτημα VII
—	Παράρτημα VIII